

Drammen Venstre

Program

2023 - 2027

Fullversjon

Vedtatt på Drammen Venstres program møte 18. mars 2023

Innhold

Drammen Venstre	1
Program	1
2023 - 2027	1
Fullversjon	1
Innhold	2
Innledning	2
Hovedutvalg for oppvekst og utdanning	2
P01: Skole	2
Lærerne og pedagogikk i grunnskolen	2
Sosiofaglig kompetanse i skolen og forebyggende arbeid	4
Elevmedvirkning og elevtilpasning	5
Spesialpedagogiske tjenester i skolen og tilrettelagt undervisning	8
Inkluderende undervisning, forsterkede enheter og spesialundervisning	10
Integrerende undervisning	11
Skolebehov	11
Skolebygg	12
Skolevei	14
Svømmeopplæring	14
SFO	15
Sommerskolen	15
Samarbeid med videregående skole	16
Studentkommune	17
Norskurs, samfunnskunnskapskurs, andre språktjenester, grunnskole og spesialskole for voksne	18
Lokale, ikke-lovpålagte satsinger i drammensskolen	19
Andre strukturelle skole spørsmål	20
P02 Barnehage	20
Barnehagelærerne og barnehagemedarbeidere	20
Barnehagepedagogikk og lokal rammeplan	21
Barnehagebehov og ressursbehov	22
Barnehagebygg og fysiske omgivelser	25
Barnehageopptak	26
Balansen mellom private og kommunale barnehager	26
Vanntilvenning	27
Spesialpedagogiske tjenester	28
Brukerbetaling for barnehage	28
P03 Forebyggende tjenester	30
Barnevern, fosterhjem og enslig mindreårige	30
Barne- og ungdomspsykiatrien	33

Drammen Venstres program 2023 - 2027

Helsefremmende tjenester 0-100	33
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	34
Hovedutvalg for helse og omsorg	34
Tverrgående medvirkning og behov innen helse, sosial og omsorg	34
P04 Helse	35
Drammen Legevakt, Drammen Helsehus og kommunens øvrige tilstedeværelse i nye Drammen Helsepark	36
Medisinskfaglig virksomhet	38
Aktivitet og rehabilitering	40
Tverrfaglig kompetanseutnyttelse	40
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	41
Tilgjengeliggjøring av Drammenssamfunnet	42
Tilrettelagt arbeidsliv	43
Boformer og mestrings teknologi for personer med funksjonsnedsettelse	45
Tjenester og tilbud for personer med funksjonsnedsettelse	46
Kompetanse og strukturelle utfordringer på programområdet	47
P06 Hjemmetjenester og institusjon	48
Omsorgstrappa - våre mål for videreutvikling	49
Bo og leve på institusjon	50
Klare seg hjemme, i riktig bolig og med riktig støtte og velferdsteknologi	52
Forebyggende tilbud, omsorg for pårørende, og god ernæring	55
Tildeling og koordinering av helse- og omsorgstjenester	58
BPA (Brukerstyrt personlig assistanse)	58
Kompetanse og strukturelle utfordringer på programområdet	59
P07 Rus og psykisk helse	59
Tverrgående behov	60
Forebyggende psykisk helse	61
Forebyggende rusomsorg	63
Samarbeid med eksterne aktører	64
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	65
Flere i arbeid	65
Riktig bolig til leie og eie	67
Ytelser og økonomi	68
Integrering av innvandrere	69
Krise- og incestsenter	70
Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet	71
P09 Kultur, idrett og frivillighet	71
Overordnede saker på programområdet	71
Bibliotek	72
Kulturskolen (inkl. Attic)	72
Den kulturelle spaserstokken og Den kulturelle skolesekken	74
Amatørkultur	75

Drammen Venstres program 2023 - 2027

Arenaer og lokaler for kultur	76
Kunst	77
Arrangementer	78
Anlegg for idrett og aktivitet	79
Uorganisert aktivitet, egenorganisert aktivitet og breddeaktivitet	80
Esport og gaming	81
Aktive lokalsamfunn	81
Fritidstilbud til barn og unge	82
Friluftsliv	82
Viktige arenaer som kommunen eier eller bidrar økonomisk til	84
Søkbare tilskuddsordninger	84
Kirke, tros- og livsynssamfunn	86
Kulturminnevern og lokalhistorie	87
Frivilligheten, sosiale entreprenører og frivilligsentralene	89
Skogsdrift i kommunal skog	90
Naturrestaurering	91
Knutepunkt Strømsø	91
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	92
Nærutvalg og lokaldemokratisk verktøykasse	92
Innbyggerinvolvering og medvirkning	92
Hovedutvalg for tekniske tjenester	94
P11 Utbygging og samferdsel	94
Det offentlige rom – kommunens drift, vedlikehold, forvaltning, planarbeid	94
Utleie og bruk av gategrunn og torg	96
Samarbeid med private aktører og andre forvaltningsledd om planlegging og utbygging	97
Kollektivtransport	97
Gange og sykkel	100
Regulering av bilveier og bilveitrafikk	101
Parkering	102
Maritim ferdsel	102
P12 Vann, avløp og renovasjon	103
Vann og avløp	103
Renovasjon	104
P13 Arealplan, klima og miljø	105
Arealplanlegging	105
Medvirkning og innbyggerinvolvering i arealplanlegging og utbygging	107
Regulering og byggesak	107
Klimavennlig og sirkulær bygging	109
Energitiltak	110
Andre klima- og miljøtiltak	111
Landbruk og naturforvaltning	112
Strukturell planlegging av tjenester og tilbud nær folk	114

Drammen Venstres program 2023 - 2027

Kulturminnevern og bygningsvern	115
Klage- og bevillingssaker	116
Formannskapet	116
P14 Ledelse, styring og administrasjon	116
En fryktløs, tillitsbasert og enhetlig organisasjon	117
Digitalisering, personvern og åpenhet	119
Områdesatsing Strømsø 2030	121
P15 Samfunnssikkerhet	122
Beredskap	123
Samarbeid med utrykningstjenestene, Sivilforsvaret og IUA	124
P16 Næringsutvikling	124
En serviceorientert kommune for lokalt næringsliv	125
Næringsarealer	126
Stimulering og samarbeid med næringsliv, utdanning og andre	126
Landbruk	128
Anbud, innkjøp og anskaffelser	129
Entreprenørskap	131
Nye næringsmuligheter og grønn næringsomstilling	132
Arbeidsliv	133
Klage- og bevillingssaker	133
P17 Arbeid og inkludering	134
P18 Politisk styring	134
Politisk organisasjon og modell	134
Valg	136
P19 Sentrale poster	137
Kommuneombud og personvernombud	137
Eierstyring	138
Eierstrategi og eierkontroll	138
Salgspolitikk	139
Styring av kommunale foretak spesifikt	139
Utbyttepolitikk	140
Økonomiske styringsprinsipper	140
Drift	140
Investeringer	141
Øvrige styringsprinsipper	143

...

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning

P01: Skole

Lærerne og pedagogikk i grunnskolen

Lærerne er vår viktigste ressurs i dannelsen og utdannelsen av barn og unge. Dessverre har læreryrket over lang tid blitt stadig mindre attraktivt. I Drammen har vi store utfordringer med nyrekruttering av kvalifiserte lærere. Å snu dette krever både høyere lønnsnivå, god skoleledelse og endring av lærerens rolle og tidsbruk. Venstre vil gjøre alt vi kan for å gi drammenslærerne et løft i både lønn, goder, rettigheter og allmenn anseelse, samtidig som vi er en best mulig arbeidsgiver i forhold til oppfølging av nyansatte og hvordan vi fordeler oppgaver. Dette innebærer å gi økonomiske incentiver for å beholde kompetente lærere. Det krever også fokus på god onboarding, ledelse og veiledning av nyutdannede ansatte lærere.

Vi har en visjon for kommunestyreperioden om at ingen timer i drammensskolen skal planlegges med bruk av ukvalifisert arbeidskraft ved skoleårets start, og at flest mulig vikartimer skal bemannes med kvalifiserte lærere.

Vi vil at Drammen skal være en kommune som gir lærerne tillit til å utforme mest mulig av skolens innhold selv. Det innebærer å rådgi oss politikere om videreutvikling av dagens praksis på ulike temaer, eksempelvis lekser, hvor Venstre ønsker å ha en ikke-dogmatisk tilnærming.

Drammen Venstre vil:

- Lytte til lærernes faglige råd og anbefalinger først og fremst når vi planlegger utviklingen av Drammensskolen
- Redusere lærernes ansvar for administrative oppgaver så mye som mulig
- Redusere byråkrati i skolen som stjeler ressurser fra pedagogene og elevene
- At alle timer i Drammensskolen skal gjennomføres av kvalifiserte lærere med fullført utdanningsløp fra de godkjente lærerutdanningene
- Utrede alternativer til å delta i KS, med fokus på muligheter for lønnspolitisk handlingsrom og kompetanseheving, og/eller påvirke Venstre nasjonalt for at staten tar over arbeidsgiveransvaret for lærerne igjen
- Stanse KS' nedsnakking av læreryrket, ved å aktivt fremme forslag i aktuelle høringer, delta i offentlig ordskifte og påvirke på andre måter

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Kompensere videreutdanning, og kvalifisering til master, for lærere som vil ta dette
- Følge kommunens egen vedtatte lønnspolitikk ved å gi lønnsmessig uttelling for videreutdanning for lærere og ledere i skole
- Fortsette det gode arbeidet med å legge til rette for at lærerne kan ta videreutdanning, forfølge flere karriereveier og oppnå spesialiseringer samtidig som de jobber i skolen
- Sikre at den nye partsforankrede ordningen om karriereveier i skolen (som erstattet lærerspesialistordningen etter 2022/23) blir prioritert med tilstrekkelige ressurser
- Påvirke Venstre på Stortinget for å få strømlinjeformet og forenklet kvalifisering til master fra tidligere utdanningsløp
- Innføre en lokal maksgrense på antall elever en kontaktlærer kan være ansvarlig for (per klasse, ikke antall lærere delt på antall elever på hele trinnet)
- At pedagogene i drammensskolen skal ha stor frihet til å selv vurdere behovet for frivillige kartlegginger
- *Jobbe for en skole med minst mulig bruk av lekser; som et tiltak for valgfrihet og metodefrihet samt sosial utjevning*
- Gjennomgå kommunens rekrutteringspraksis slik at det gjennomføres andre- og tredjegangsutlysninger i søknadsprosesser der en ikke lykkes med å få inn kvalifiserte lærere som søkere

Sosialfaglig kompetanse i skolen og forebyggende arbeid

Tidlig innsats er avgjørende for at alle barn så snart som mulig opplever mestring og trygghet.

Sosialfaglig kompetanse i skolen er i så måte et av våre viktigste verktøy. Nok sosialfaglige ressurser er også helt nødvendig dersom lærerne skal ha mulighet til å kun fokusere på undervisning.

Venstre har vært blant pådriverne for økningen av sosialfaglige ressurser i drammensskolen de siste årene, og vi vil jobbe for en fortsatt styrking i årene framover.

Drammen Venstre vil:

- Øke antallet sosialfaglige medarbeidere i skolene slik at flere (og etter hvert alle) skoler får en eller flere ressurser i minst 50% stilling, og unngå å spre stillingene tynnere utover skolene enn 50% på hver skole
- Organisere de sosialfaglige medarbeiderne separat fra skolen, slik at de ikke kan omdisponeres til andre oppgaver, men kun jobbe med sine oppgaver
- Sikre at sosialfaglige medarbeidere har relevant kompetanse og erfaring; eksempelvis sosionom, barnevernspedagog, spesialpedagog etc.

- Fortsette samarbeidet med Nasjonalt utviklingssenter (NUBU) for barn og unge om Tidlig innsats for barn i risiko (TIBIR), og være åpne for samarbeid med andre.

Elevmedvirkning og elevtilpasning

Samtidig som vi mener at lærerne skal være suverene i utformingen av pedagogisk opplegg og gjennomføring, så mener vi også at elevene bør delta aktivt i medvirkning om utforming av egen skolehverdag. Drammensskolen skårer nokså dårlig på elevmedvirkning i elevundersøkelsene, og har et klart forbedringspotensial. Dette er tydelig poengtert i overordnet del av læreplanen og sånn sett ikke noe man kan velge seg bort fra, men kan bunne i for lite fokus på hva som egentlig ligger i begrepet. Derfor mener vi dette temaet må gis større fokus i kommunens årlige handlingsplaner. Vi vil også gi elever som har spesielle behov og forutsetninger større variasjonsmuligheter enn i dag til å få en utforming som passer dem. Vi tror det er fornuftig å ha en stor fleksibilitet i utdanningsløpet basert på bakgrunn, utdanningsnivå og hvor hurtig den enkelte tar til seg kunnskap.

Drammen Venstre vil:

- Gjøre medvirkning med elever til en av hovedprioritetene i planene for skole i årene framover
- At elever får medvirke i utforming av eget skolereglement, og sette krav til dette ved rullering av reglementene
- Videreutvikle satsingen på barn med stort læringspotensiale, som ble startet i 2021 på Venstres initiativ
- Videreføre retten til politisk fravær i ungdomsskolen, som Venstre fikk gjennomslag for i 2022
- At skolehelsetjenesten skal få mulighet til å dokumentere gyldig fravær
- Ikke tillate kameraovervåkning av elever og lærere i og etter skoletiden
- Ikke tillate generelle søk med narkotikahund
- Evaluere prosjektet med "MobbeKnapp" og vurdere om det finnes bedre løsninger for å ivareta intensjonen
- Gjøre det enklere å utsette eller fremskynde skolestart ved behov
- Søke staten om å få innføre forsøk med ulike modeller for fleksibel skolestart
- Tilrettelegge for at elever kan hospitere i andre klassetrinn i fag der de ligger på et annet nivå enn eget klassetrinn
- Gjøre det enklere å hoppe over klassetrinn eller gå om igjen når det vurderes mest i tråd med elevens faglige nivå og utvikling, i samråd med foresatte og eleven selv

Spesialpedagogiske tjenester i skolen og tilrettelagt undervisning

Elever med lærevansker trenger best mulig pedagogisk støtte for å kunne utvikle seg innenfor sine faktiske muligheter og forutsetninger. Dessverre er virkeligheten i drammensskoler at mange av elevenes vedtatte timer om spesialpedagogisk undervisning ikke følges opp i praksis slik det er avtalt. Dette skyldes manglende ressurser til å dekke opp for sykdomsfravær hos spesialpedagogene underveis i skoleåret, og slik blir disse timene ofte salderingsposter, ved at de som skal ha spes-ped-timer med enkeltelever eller i gruppe må ofte ta hele klasser i stedet. Det er svært vanskelig å "ta igjen" disse timene. For å oppnå vedtaket på årstimer ender elevene gjerne i stedet opp med å få en stor mengde vedtakstimer helt i slutten av skoleåret for å ta igjen restansen.

Svært mye av spesialundervisningen blir også gjennomført av pedagogiske medarbeidere, uten lærerutdanning. Disse ønsker ikke alltid å undervise, men «må» ofte det for å fylle stillingen.

Dette er ikke holdbart og det er veldig viktig for oss i Venstre å finne en løsning på dette, slik at vi både får løst problemet med bortfall av timer og samtidig hever kvaliteten på undervisningen av de som har aller størst behov.

Vi vil også videreutvikle etablerte metoder og prøve ut nye løsninger for å sikre at ingen barn med spesielle behov faller bakpå når det kunne vært unngått.

Drammen Venstre vil:

- At alle elever med vedtak om timer til spesialundervisning får gjennomført disse regulært gjennom hele året; ved gjennomgang og eventuelt forbedring av rutiner, samt eventuelt økt finansiering hvis det er behov
- At spesialundervisningen som hovedregel gjennomføres av lærere med godkjent utdanning, med rom for å legge opp noe til pedagogisk medarbeider
- Målrette leksehjelpordningen mot elevene som har mest nytte av det
- Beholde leksehjelpordningen som en del av grunnskolen og ikke SFO
- Videreutvikle nettbasert undervisning og leksehjelp for elever med kort- eller langtidsfravær og elever som ønsker faglige utfordringer;
- Samarbeide med brukerorganisasjoner som har kunnskap om måter undervisning og tilrettelegging for barn med helseutfordringer kan gjennomføres
- Samarbeide med frivillige organisasjoner som tilbyr fysisk og digital leksehjelp

Inkluderende undervisning, forsterkede enheter og spesialundervisning

For noen barn er det best å bli værende i undervisning sammen med en ordinær klasse så lenge som mulig før de eventuelt må gis et annet tilbud. Andre barn kan derimot få det mye bedre ved å tas ut og gis en alternativ løsning på et tidlig tidspunkt. Dette handler også om å se det beste for de andre elevene og lærerne. Andre barn har igjen behov for et undervisningstilbud tilpasset et livslangt hjelpebehov, som må formes helt utenom denne diskusjonen.

Venstre har lite tro på dogmatiske “enten/eller”-løsninger for inkluderende undervisning. Vi vil ta kampen for at alle barn med særskilte utfordringer, og deres øvrige læringsmiljø, skal få den løsningen som passer dem best. Vi trenger derfor gode diskusjoner, både internt, politisk og i offentligheten, om prinsipper for hvordan vi løser dette best mulig i fremtidens Drammen. I disse diskusjonene er det viktig at foreldre også får delta og komme til orde.

Det er viktig for Venstre at valgene vi tar for inkluderende undervisning først og fremst er med elevenes beste som hensikt, og ikke økonomi (da det billigste alltid vil være å ha elevene i ordinær undervisning framfor i forsterkede enheter / spesialskole). Skal det gjøres tilpasninger på skolene så er det også viktig for oss at dette tilføres separat og ikke kutter skolens rammer som helhet. Det er viktig at elever med nærværsutfordringer gis gode tiltak på individ- eller gruppenivå.

Drammen Venstre vil:

- Videreutvikle kommunens tilbud og praksis for inkluderende undervisning, forsterkede enheter og spesialskoler, i tett samarbeid med lærere og foreldre
- At dagens spesialskole Frydenhaug og forsterkede enheter Nøsted og Sagstedbrua skal bestå
- At det tilføres særskilte midler til skolen ved opprettelse av lokale forsterkningstiltak og baser på den enkelte skole, og at dette ikke tas fra skolens øvrige driftsbudsjett
- At Sagstedbrua skal sikres en god løsning på ny lokasjon med langsiktig leieavtale og høy grad av forutsigbarhet for elever, foreldre og ansatte
- Sikre fullverdig spesialundervisning for elever med folkeregistrert adresse i Drammen kommune, og som er bosatt i andre kommuner (eksempelvis i fosterhjem)
- Beholde den nye vedtatte modellen for dekning av utgifter til spesialundervisning i friskoler, slik at friskolene kun får tildelt en rammesum som skal dekke tildeling av timer, ikke refusjon per tildeling

Integrerende undervisning

Vi er stolte av å være en kommune som vil gi et trygt hjem for mennesker fra hele verden. Det medfører også et stort ansvar for at nyankomne barn og unge fortest mulig gis en god skoledag.

Drammen Venstre vil:

- Gi et godt innføringstilbud for nyankomne elever og ha et best mulig velkomstklasse-/mottaksklassetilbud
- Gi elever som går i velkomstklasse/mottaksklasser en skolehverdag der de i størst mulig grad integreres med den øvrige elevmassen
- Sikre at ungdom som tar grunnskole for voksne får fortsatt tilbud om det på Åssiden VGS. På denne måten bidra til inkludering, og lettere overgang til neste trinn i utdanningsløpet
- Kartlegge der det er behov for å utrede lærevansker eller annet som vil kreve spesialundervisning blant barn som er nye i drammensskolen

Skolebehov

Vårt viktigste prinsipp for skolebehov er at vi vil bruke og gjenåpne alle eksisterende skolebygg før vi vedtar å investere i å bygge helt nye bygg. Hver nybygde skole øker sjansen for et netto mindre totalt skolebudsjett, med dagens statlige finansieringsmodell, og vil dermed sannsynligvis gi en dårligere skole for alle. Det er derfor veldig viktig for Venstre å beholde dagens skoler slik at vi beholder tjenester nær der folk bor og ikke utløser behov for økt transport, og vi kommer derfor ikke til å støtte politikk for nedleggelse av mindre skoler for å bygge nye store skoler. Vi vil heller ikke at skoleutvikling skal stimulere til etablering av helt nye, desentraliserte boligfelt, men bygge opp under eksisterende lokalsamfunn.

Det er helt uaktuelt for Venstre å manipulere skolekretser eller liknende for å konstruere behov for nye investeringer. Vi vil at eventuelle skolebehov skal oppstå som følge av faktisk samfunnsutvikling, bosetting og flytting som gjør nye skoler helt nødvendig for å møte befolkningsutvikling lokalt.

Drammen Venstre vil:

- Ikke legge ned barneskoler eller ungdomsskoler
- Ikke endre dagens skolekretser for å konstruere skolebehov
- Prioritere finansiering og ferdigstilling av nytt byggetrinn på Veiavangen ungdomsskole først på skolens investeringsbudsjett

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Åpne Berger skole som 1.-4. eller 1.-3. satelitt under Tømmerås skole, uten stedlig ledelse hvis det er nødvendig
- *Avvente* beslutning om salg til forslag fra Nesbygda NMU er utredet
- Løse overskuddet av ungdomsskoleelever i kommunedel 9 ved å trede muligheter for lokale til ungdomsskole integrert i ny tribune på Marienlyst stadion, som en del av et offentlig-privat samarbeid for utvikling av ny tribune med sambruk til offentlige formål, samt bygge ny Åskollen skole, i tråd med vedtatt reguleringsplan.

Skolebygg

Vi ser mye ubrukt potensiale i dagens skolebygg for å fylle udekte behov som frivilligheten, kulturlivet og idretten melder om. Dette vil kreve en strategisk satsing som vi ikke har klart å utløse tidligere, men som kan gi store besparelser i alternative investeringer og støttebehov som da ikke vil bli nødvendige.

Vi ønsker også å hente ut mer folkehelseeffekt i å oppgradere og forbedre uteområdene i barnehager og skoler slik at de tilfredsstiller anbefalingene knyttet til arealstørrelse, ivaretagelse av naturkvaliteter, samt variasjon og kvalitet på innhold.

Vi er ikke begeistret for at vi har fått store etterslep på vedlikehold av skolebyggene og bruker for lite på vedlikehold på budsjettene til at vi klarer å hente oss inn. Dette bør justeres.

Drammen Venstre vil:

- Gjennomføre ambisjonen om å gjøre skolen til lokale kulturhus, gjennom å: (se også P09)
 - Realisere målet om at alle skolenes lokaler skal være tilgjengelig og enkle å booke, gratis. Det kan være til møter, kulturformål eller annet. Inspirasjon om hvordan dette kan gjøres, kan hentes fra skoler andre steder i landet, som for eksempel Rommen skole i Oslo.
 - sikre skolene nødvendig økonomisk kompensasjon til å kunne være et godt vertskap (kompensere overtidsarbeid til kommunikasjon med leietakere; kompensere slitasje og vedlikehold av inventar som følge av utlån, mm)
 - sikre at nye skoler skal planlegges med en fløy for sambruk med nærmiljøet, med lokaler som kunst- og håndverksrom, skolekjøkken, grupperom og kroppsøvingslokaler
- styrke skolegårdenes/uteområdenes funksjon som arenaer for egenorganisert aktivitet, gjennom å:
 - kartlegge statusen på uteområdene til skolene i Drammen

- gjennomføre medvirkning med elevene for å finne ut hvordan de ønsker bedre uteområder for egenorganisert aktivitet
- lage en handlingsplan for oppgradering av uteområdene med dårligst tilrettelegging for egenorganisert aktivitet og med naturkvaliteter
- øremerke et eget budsjett for dette gjennom årlig budsjettbehandling
- prioritere tilstrekkelig, kontinuerlig vedlikehold av skolene i budsjettene for å unngå store etterslep

Skolevei

Venstre fikk i 2021 gjennomslag i den nye Trafikksikkerhetsplanen om at alle grunnskolebarn skal få muligheten til en trygg gang- og sykkelvei til og fra skolen innen 2030. Vi vil prioritere jevnlig oppfølging av dette vedtatte målet i kommende periode.

Drammen Venstre vil:

- Primært etablere/retablere skoletilbud innenfor trygg gang- og sykkelavstand for barna der de bor i Drammen
- Etablere gang- og sykkelvei helt fram til eksisterende skoletilbud, innenfor realistisk avstand
- Uansett sikre finansiering og fullverdig ordinær skoleskyss og spesialskyss for elever i grunnskolen der det er behov og ikke kan løses gjennom kortere avstander
- Påvirke at skole og foreldre setter seg sammen og utvikler mobilitetsplaner som både fanger opp lærernes arbeidsreiser og foreldrenes transport av barn
- Sikre god drift og vedlikehold av skoleveier, inkludert brøyting, måking og drenering av gang- og sykkelvei
- Innføre bilfrie soner rundt alle barneskoler (hertesoner), inkludert en trygg kiss&ride

Svømmeopplæring

Svømmedyktigheten blant barna i Drammen har dessverre stupt under pandemien, og færre enn 2 av 3 fjerdeklassinger besto prøven for svømmedyktighet hos Drammensbadet KF i 2022. Det er alvorlig. Venstre har i flere år kjempet for at all vanntilvenning skal gjennomføres ferdig i barnehagen, slik at skolen kan fokusere på å drive faktisk svømmeopplæring, og vil fortsette dette fokuset, samt en utjevning av når svømmeundervisningen skal skje i skolen. Vi vil også vektlegge vårt ansvar for barn og unge som av ulike grunner ikke er svømmedyktige etter endt grunnskoleopplæring.

Drammen Venstre vil:

- Gi skolebarna mulighet til praktisk svømmeopplæring tidligst mulig i skolegangen; gjennom at vanntilvenning gjennomføres allerede i barnehagen (se P02)
- Endre opplegget for svømmeundervisning slik at det skjer mer gradvis gjennom skoleløpet og ikke i enkeltvisse "blokker" med lange opphold i mellom
- Samarbeide med frivillige og private aktører for å supplere kommunens muligheter til å gi et best mulig svømmetilbud til alle barn
- Søke samarbeid med frivilligheten for å opprette et svømmeopplæringstilbud til ungdommer som har blitt så gamle at de er utenfor kommunens ansvarsområde, men som fortsatt ikke kan svømme

SFO

Venstre støttet omleggingen fra AKS til SFO i 2022. Hverdagen til mange barn er gjennomorganisert fra morgen til kveld. Det trengs pusterom hvor barna bare kan leke og utfolde seg på egne premisser. Den pedagogstyrte AKS-modellen var enda en organisering og styrt aktivisering av de få timene som var igjen mellom intenst pedagogisk opplegg, lekser og organisert aktivitet på kvelden. Vi er derfor glad for at AKS er avviklet og vil kjempe for å holde SFO så egenorganisert og uorganisert som mulig.

Venstre vil sikre at barn med funksjonsnedsettelse kan få et tilbud på SFO så lenge dette er ønskelig. Vi ønsker at BPA kan benyttes under tiden på SFO, slik at SFO-ansatte kan fokusere på lek og læring og den brukerstyrte assistenter kan hjelpe barnet med helsemessige utfordringer og sikre like muligheter i lek og samspill.

Drammen Venstre vil:

- Ikke gå tilbake til AKS
- Hindre inngrep i lokal rammeplan som gjør SFO mer pedagogisk organisert
- At barn skal kunne benytte BPA under tiden på SFO
- Fortsette å tilrettelegge for IFO; og jobbe for reell nærhet i alle kommunedeler, samt sikre at moderasjonsordningen også omfatter IFO

Sommerskolen

Vi vil ha en god sommerskole der elevene selv kan velge mellom ulike fag og aktiviteter. Samtidig er det viktig at vi prioriterer, innenfor stramme budsjettammer, til barna som virkelig har behov for dette tilbudet som faglig og sosialt påfyll, og ikke som en ekstra “bonus” eller “boarding school” for familier som egentlig har ressurser til å betale for aktiviteter på sommeren. Finansieringen må heller ikke gå utover det ordinære skolebudsjettet.

Et godt samarbeid med frivilligheten er derfor essensielt for å oppnå en god sommerskole.

Drammen Venstre vil:

- gjennomgå opptaksrutiner for å sikre at plassene på Sommerskolen faktisk tildeles barn med reelle behov
- implementere “Friluftsskolen” i Sommerskolens program og sikre Friluftforum tilstrekkelig midler til å drive tilbudet
- styrke samarbeidet med frivilligheten i Sommerskolen gjennom å imøtekomme deres behov for koordinering og ressurser, innenfor mulighetenes rammer
- ikke ta fra skolebudsjettet for å finansiere sommerskolen

Samarbeid med videregående skole

Det er mange elever som av ulike grunner trenger litt mer tid før de er klare til å gå over til et videregående studieløp. Lykkes vi med å legge til rette for dette så unngår vi potensielt at mange ungdommer faller helt ut av utdanningsløpet. Det blir særlig viktig å finne gode løsninger på dette videre nå som Viken legges ned og kabalen for samarbeid må legges på nytt. Det kan innebære å, sammen med det nye fylket, å tenke helt nytt om hvordan vi gjennomfører videregående opplæring innenfor Drammens grenser.

Drammen Venstre vil:

- Samarbeide med fylkeskommunen for å sikre gode overganger mellom grunnskolen og videregående opplæring
- Prioritere tidlig og tett oppfølging av nye Buskerud for videreføring av Ung11/UngInvest/Kombinasjonsklasse-samarbeidet og det nye “Guttas Campus”
- Prosjektere lokaler inn i ny tribune på Marienlyst stadion som kan dekke fylkeskommunens økte behov for videregående undervisning

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Vurdere om modellen for samarbeid mellom Ung 11, UngInvest og kombinasjonsklassen og det nye "Guttas campus" bør beholdes slik den er
- Åpne for muligheten til å ta opp fag fra ungdomsskolen som privatist
- Sikre at elevene fra gamle Svelvik fortsatt kan søke seg inn på Sande videregående skole
- Sikre at elevene fra gamle Svelvik som går på Sande VGS får gratis skoleskyss; om nødvendig med kommunal finansiering

Studentkommune

Drammen har ikke ansvar for høyere utdanning, men vi har et ansvar for å tilrettelegge for høyere utdanning dersom vi ønsker bedre lokal tilgang på høyt kvalifisert arbeidskraft. Vi vil derfor at Drammen både skal være en god vertskommune for selve universitetet, at det skal være tett dialog og forpliktende samhandling mellom næringsliv og universitet, og ikke minst at vi skal være en best mulig kommune å bo i for studentene.

Drammen Venstre vil:

- Fortsette og videreutvikle insentivene til studenter for å ha adresse i Drammen; i nært samarbeid med Studentrådet
- Tilrettelegge for at utesteder og puber med skjenkebevilling skal kunne ha 18-årsgrense (se også P13)
- Sette av arealer til flere studentboliger ved behov (se også P13)
- Passe på at det nye studenthuset opprettholder sin drift
- Samarbeide med studentsamskipnaden og studentdemokratiet om å skape gode kultur- og velferdstilbud for studentene
- Opprette flere attraktive heltidsstudier ved USN campus Drammen
- Jobbe for å få Politihøgskolen til Drammen
- Jobbe for å få tekniske fag til USN; for eksempel byggingeniør
- Bruke de andre tettstedene utenfor Drammen i videreutviklingen av student- og universitetskommunen i større grad
- Sikre tett samarbeid mellom universitet og grunnskole for gjesteforelesninger, universitetsbesøk og en bedret karriereveiledning
- følge opp og sikre fremdrift i tidligere vedtatt samarbeid med universitetet, aktuelle frivillige organisasjoner samt studentforeningene for en koordinert innsats for å identifisere, hjelpe og forebygge psykisk sykdom blant studenter i Drammen.

- Be Brakar om å opprette et busstopp i Kreftings gate med frekvente avganger for å gi studenter og ansatte på USN samt alle på Union Brygge/Grønland et nærmere kollektivtilbud.

Norskurs, samfunnskunnskapskurs, andre språktjenester, grunnskole og spesialskole for voksne

Den viktigste forutsetningen for å lykkes i Norge er å kunne språket. Det er fortsatt betydelige utfordringer med språkkunnskap i Drammen. Venstre ønsker å satse videre på dagens tiltak, men vil også lete med lys og lykter etter nye forslag som kan gi fortgang i å løse dette problemet. Vi vil blant annet se til løsningene som Fattigdoms- og integreringsutvalget presenterte i sin rapport i 2019 men som ennå ikke er satt i sving.

Drammen Venstre vil:

- Tilby gratis norskopplæring til alle mennesker som bor og arbeider i Drammen kommune, men som har falt utenfor introduksjonstilbudene, eller som av ulike årsaker trenger en oppfriskning
- Gjennomføre kartleggingsprøver underveis i alle kursløp for å fastslå fremdrift i tilegnelsen av norsk
- At helsestasjonene gjennomfører språkkartlegging av alle barn ved 2 og 4 års alder, og setter inn nødvendig tiltak i samarbeid med barnehage og PPT
- At kommunen utarbeider kvalitetskriterier for etter skole-tilbud, der gode norsktalende språkmodeller må være ett av kriteriene. Kommunen og arrangører av etter skole- tilbudet må i fellesskap gjennomføre årlige evalueringer av innholdet i aktivitetene ut fra kvalitetskriteriene. Kommunen må kreve åpenhet, tillit, regelmessig kontakt og et aktivt samarbeid. Nedleggelse skal kunne være ytterste konsekvens dersom kriteriene ikke etterleves.
- Samarbeide med frivillige, sekulære organisasjoner som driver med eller vil drive med norskopplæring og inkluderingsarbeid
- Videreutvikle dagens kurs i samfunnskunnskap og gjøre dem mer praktisk anvendbare for rask integrering i drammenssamfunnet
- Opprette flere arenaer for språkpraksis og alternativ læring
- Utvide tilbudet om språktrening i arbeidstreningsprogram i kommunale bedrifter

Lokale, ikke-lovpålagte satsinger i drammensskolen

Vi har et lokalt handlingsrom for å sette særlig kurs for drammensskolen. Det er samtidig et faktum at skolen allerede har svært mye å forholde seg til fra statlig hold, både fra læreplanen selv men også en lang rekke nasjonale satsinger. En sunn balanse mellom dette krever disiplin fra oss lokalpolitikere.

Drammen Venstre vil:

- Begrense antallet kommunale satsinger, veiledere og annet som legges på toppen av allerede lagte statlige føringer
- Legge til rette for styrket seksualundervisning og rosa kompetanse i skole og barnehage
- Gi ansatte ved skolene kompetanse på å identifisere elever med selvmordstanker og andre alvorlige psykiske lidelser; og sikre rutiner for videre oppfølging
- Gi alle elever tilgang på en god rådgivningstjeneste i slutten av grunnskolen, med oppdatert kompetanse om næringslivets behov
- Styrke kreativitet, entreprenørskapskompetanse, innovasjon og gründerskap i hele skoleløpet gjennom Ungt Entreprenørskap og i samarbeid mellom skolene og næringslivet (se også P16)
- Sette skolene i kontakt med spillpedagogiske ressurser

Andre strukturelle skole spørsmål

Drammen Venstre vil:

- Si nei til flere friskoler med religiøs formålsparagraf.
- Ikke støtte eller tilrettelegge for etter skole-tilbud i regi av religiøse aktører
- Sikre gode samarbeid med foreldre i skole og barnehage gjennom forumene Sammen om Drammen kommunale barnehager og Sammen om Drammensskolen
- Evaluere og vurdere videre partnerskapsmodell med Drammen kommunale foreldreutvalg

P02 Barnehage

Barnehagelærerne og barnehagemedarbeidere

Venstre vil at barnehagebarna skal ha kvalifiserte barnehageansatte, på samme måte som elever fortjener kvalifiserte lærere, og gode medarbeidere for øvrig som gjør at hver person får tid til å jobbe med det en selv er utdannet til og kan best. Å oppnå dette vil kreve målrettet arbeid for å styrke lønn, goder og anseelse, samt god utøvelse av rollen som arbeidsgiver fra kommunens side. Barnehagene skal bidra til godt fysisk arbeidsmiljø, gode lønns- og pensjonsvilkår og gode fagmiljøer for ansatte, og det skal oppleves like attraktivt å være barnehagelærer som pedagogisk leder i barnehagene.

Vi ser de samme utfordringene på lønn i barnehage som i skole, og det er minst like krevende for barnehageansatte fordi de ikke har et kompetanselønssystem som i skolen. Videreutdanning er per definisjon ikke attraktivt i dag. Å løse dette vil kreve lokal kompensasjon fra dagens tariff.

Drammen Venstre vil:

- Lytte til barnehagepedagogenes faglige råd og anbefalinger først og fremst når vi planlegger utviklingen av drammensbarnehagene
- Gi ansatte i barnehagene økonomiske insentiver og andre fordeler for å jobbe i og bli værende i Drammen kommune
- Ha sterkt fokus på god onboarding, ledelse og veiledning av nyutdannede
- Redusere pedagogiske lederes administrative arbeidsbyrde så mye som mulig og kutte ned på byråkrati i barnehagen som stjeler ressurser fra de ansatte og barna
- Legge til rette for at barnehager skal kunne være en helhetlig karrierevei for ansatte; gjennom å gi muligheter for videreutdanning, forskning og lignende tiltak, og samtidig støtte opp under dette økonomisk gjennom lønn
- Gi ledelsen ved hver barnehage mulighet til å vurdere hvilken kompetanse de ønsker hos sine ansatte, bortsett fra dem som skal ha pedagogisk ansvar
- Gi barnehageansatte økonomiske insentiver og andre fordeler for å jobbe i og bli værende i Drammen kommune
- Ha sterkt fokus på god onboarding, ledelse og veiledning av nyutdannede ansatte barnehageansatte
- Redusere pedagogiske lederes administrative arbeidsbyrde så mye som mulig og kutte ned på byråkrati i barnehagen som stjeler ressurser fra pedagogene og barna

- Legge til rette for at barnehager skal kunne være en helhetlig karrierevei for pedagogene; gjennom å gi muligheter for videreutdanning, forskning og lignende tiltak, og samtidig støtte opp under dette økonomisk gjennom lønn

Barnehagepedagogikk og lokal rammeplan

Drammen Venstre vil at barnehagen primært skal handle om lek og utforsking. Læring kan skje som en positiv bieffekt av vellykket lek og utforsking, men bør ikke være et mål i seg selv. Dette prinsippet er grunnlaget for vår politiske tilnærming til den lokale rammeplanen, som gir oss i Drammen et visst lokalt handlingsrom for å påvirke dette.

Det er viktig for oss at både offentlige og private barnehager følger disse prinsippene, slik at alle barn kan møte til første skoledag med de samme forutsetningene.

Drammen Venstre vil:

- Sikre et godt forebyggende fokus på mobbing i barnehagene
- At private barnehager i størst mulig grad jobber i tråd med vedtatte lokale satsinger; for å gi en helhetlig pedagogisk tilnærming i Drammen
- Tilstrebe at de private barnehagene deltar i samme kommunale satsinger og rammer som de kommunale
- Ha en åpen holdning til at både kommunale og private kan utvikle sin egenart og pedagogiske profil, gjennom å vurdere justeringer av lokal rammeplan

Barnehagebehov og ressursbehov

Grunnleggende tjenester, slik som barnehager, bør ligge nærmest mulig folk der de bor, slik at transportbehovet begrenses og lokalsamfunnene styrkes. Å beholde små lokale barnehager som stimulerer til at familier kan bo i hele kommunen er derfor viktig for oss i Venstre. Høy pedagog- og bemanningstetthet er et mål for oss, men skal ikke være et argument for nedleggelser.

Samtidig, av de samme grunnene, ønsker vi at eventuelle nye barnehager skal bygges i nærheten av knutepunkter og tettbygde strøk.

Det er usikkert per nå om barnehagededleggelsene i 2022 var i tråd med disse prinsippene. Vi i Venstre vil ha en ydmyk holdning til dette og ikke la det gå prestisje i tidligere vedtak dersom framtida tilsier at det bør endres for å styrke de nære lokalsamfunnene som vi ønsker oss.

Venstre ønsker å ta sterk politisk styring i denne utviklingen. Vi har de siste årene sett at administrasjonen og kommunestyret tidvis har hatt veldig ulike oppfatninger av hva ulike vedtak

betyr i praksis. Det er veldig viktig for oss at befolkningen kan stole på at politikerne de har stemt på er de som faktisk styrer.

Våre vyer om tilrettelegging for de nære, små barnehagene krever imidlertid strukturelle endringer hvor staten spiller på lag og begynner å belønne kommuner som vil satse på å bevare de mindre, nære barnehagene. Hodestøttefinansieringen i dag gjør dette veldig vanskelig uten å måtte budsjettere i minus og hente inndekning fra andre områder. Det vil derfor være en prioritert sak for Drammen Venstre å påvirke Venstre nasjonalt til å jobbe interessepolitisk for en slik endring av finansieringen til kommunene.

Forsøk som er gjort på å oppfylle bemanningsnormen og pedagognormen innenfor hele barnehagens åpningstid har ført til klart lavere sykefravær. Drammen har skyhøyt sykefravær i barnehage og det bør derfor være prioritert å se på dette når budsjettrammene gjør det mulig.

Drammen Venstre vil:

- Hindre nedleggelse av barnehager, satse på små og mellomstore enheter i kommunedelene- og i nærheten av kollektivtransport, slik at foreldre blir mindre avhengig av bil.
- Ikke bruke ønsket pedagogtetthet gjennom utvidet åpningstid i barnehagene som et argument for å legge ned mindre barnehager
- At stedlig ledelse og å unngå å slå sammen styrerstillinger skal være et førende prinsipp, men at det skal kunne fravikes dersom alternativet er nedleggelse av en barnehage
- At kommunale barnehager organiseres som avdelingsbarnehager og ikke basebarnehager, så lenge det er forenlig med opprettholdelsen av barnehagen som enhet
- At barnehagens formål, verdigrunnlag og oppgaver skal ligge til grunn når gruppesammensetning og gruppestørrelse vurderes, ikke økonomiske hensyn
- Tilpasse den kommunale barnehagestrukturen til antall barn med lovfestet rett fra 1 år og oppover
- Som hovedregel gi tilbud om barnehageplass der foresatte selv ønsker
- At det fortsatt lages og oppdateres en oversikt over barnehagebehovet i kommunen i forbindelse med handlings- og økonomiplan i november/desember, hovedopptaket i mars, og i august etter hovedopptak. Den skal presentere et grovt anslag over antall barn i barnehagealder i alle eksisterende boligfelt, samt alle kommende boligfelt som enten er under utbygging eller ferdig regulert/vedtatt, og opp mot dette grunnlaget vise behovet for barnehager for å kunne tilby nødvendige barnehageplasser i det aktuelle området. Dette skal skje i samhandling med planavdelingen og utbyggere

- Bevare barnehager som har utviklet fagmiljøer av særlig verdi for barnehagesektoren; herunder barnehager som gjennom ansettelser, videre- og etterutdanning og utviklingsarbeid har utvikla kompetanse i f.eks. flerspråklig arbeid, småbarnspedagogikk, prosjektarbeid m.m.
- Bevare naturbarnehager
- Påvirke Venstre nasjonalt for å justere finansieringen av barnehage fra per hode til per enhet i større grad
- Oppfylle bemanningsnormen og pedagognormen innenfor hele barnehagens åpningstid i kommunale barnehager, hvis/når det blir økonomisk mulig å prioritere dette
- Kun videreføre pilotprosjektet med redusert åpningstid i barnehager der alle foreldre samtykker
- At tilbudet med åpen barnehage fortsetter, og om mulig utvides til flere kommunedeler

Barnehagebygg og fysiske omgivelser

Vi vet av forskning at det er mye folkehelseeffekt å hente ut og gode rutiner for fysisk aktivitet som kan etableres fra tidlig alder dersom det legges til rette for at barna får gode muligheter til å være fysisk aktive helt fra livets start. Vi vil derfor oppgradere og forbedre uteområdene i barnehager og skoler slik at de tilfredsstiller anbefalingene knyttet til arealstørrelse, ivaretagelse av naturkvaliteter, samt variasjon og kvalitet på innhold. Grønne omgivelser er særlig viktig fordi mye forskning viser at barna kan oppnå svært positive helseeffekter av å være mye i kontakt med jord.

Vil vil også tilrettelegge for barnehagene som arena for kunst, kultur og kreativ utfoldelse. Alt dette må gjøres gjennom endringer til strukturelle og byggtekniske krav.

Drammen Venstre vil:

- At kommunale barnehager fortrinnsvis skal drives i kommunale bygg
- Tillate bruk av kommunale barnehager til andre formål utenom barnehagenes ordinære åpningstider; til f.eks feiring av bursdager o.l., og oppfordre private barnehager til å tillate det samme
- At kommunale barnehager skal ha inne- og utearealer som gir gode vilkår for pedagogisk arbeid i henhold til forskrift og lov
- Gjennomføre ambisjonen om å gjøre formålsbyggene til lokale kulturhus, gjennom å: (se også P09)

- i) vedta at ISO 23591 (NS 8178 2014: Akustiske kriterier for rom og lokaler til musikkutøvelse) legges til grunn ved nybygging og rehabilitering av lokaler til kulturformål
 - ii) Prosjektene lokaler til kulturformål i tilknytning til kommunens formålsbygg
 - iii) Gi enhetsleder ansvar for tilrettelegging og samordning på tvers av kommunenes sektorer.
 - iv) I nærmiljø hvor det i dag ikke eksisterer kulturanlegg bør primært barneskolene oppgraderes slik at skolene kan benyttes til kulturaktivitet og kulturtilbud for nærmiljøene.
- At barnehagene skal være universelt utformet og støtte opp under alle barns utvikling
 - At barnehagenes utearealer utformes med mest mulig grønt gress og jord framfor asfalt og andre kunstige bakkematerialer
 - At barnehagene legger til rette for parkering av sykkelvogner, slik at foreldre kan sette dem fra seg før de sykler videre til jobb

Barnehageopptak

Venstre ønsker å gi nybakte familier fleksibilitet når de trenger barnehageplass. Rullerende opptak er imidlertid kostnadskreven og har etter vårt syn ikke vært økonomisk forsvarlig å innføre de siste årene. Vi er positive til rullerende opptak dersom det blir økonomisk handlingsrom til det i løpet av perioden.

Drammen Venstre vil:

- Innføre rullerende barnehageopptak, men kun dersom det blir økonomisk handlingsrom til det i løpet av perioden
- Tildele plasser etter hvor folk bor eller arbeider for å lette hverdagen for småbarnsforeldre og gjøre dem mindre avhengig av bil i det daglige
- Påvirke Venstre nasjonalt for å gi kommunene refusjon for ikke-rettighetsbarn som får barnehageplass

Balansen mellom private og kommunale barnehager

Venstre ønsker å likebehandle private og kommunale barnehager i størst mulig grad. Vi mener det er viktig med en fin balanse av offentlige og private tilbydere av barnehage. Vi vil derfor gjerne beholde måltallene som ble vedtatt i 2022 om at minst 40% av barnehagene skal være offentlige. Vi trenger

nok offentlige barnehager for å sikre at det er nok barnehageplasser til alle kommunens innbyggere, også dem som velger å bo mer usentralt og spredt bebygd.

Vi har samtidig lite til overs for retorikk om private barnehager som “velferdsprofitører”, da dette angår et svært lite antall aktører som dessverre har gitt private barnehager et ufordelaktig omdømme i manges øyne. Vi i Venstre vil at alle flinke entreprenører skal få lønn for strevet – samtidig som vi er tydelige på at barnehage ikke skal være en tjeneste for store utbytter. Vi vil derfor videreføre prinsippet som ble vedtatt i 2022 om at de private barnehagene i hovedsak skal drives ideelt, med mulighet for å utøve skjønn.

Vi er videre opptatt av at Drammen utfører sitt tilsynsansvar for private barnehager på en god måte.

Drammen Venstre vil:

- Sikre at det er minst 40% kommunale barnehager, og stimulere til en like høy andel private
- At alle kommunedeler skal ha minst en kommunal barnehage, og kommunen skal sørge for at barn får gå i barnehage i kommunedelen sin dersom private plasser blir borte
- At private barnehager i hovedsak skal drives ideelt

Vanntilvenning

Det er betydelige utfordringer med svømmedyktighet blant barn i Drammen (se P01 Skole). Det aller beste stedet å starte for å løse dette problemet er å sikre at alle barn gjennomfører vanntilvenning allerede i barnehagen, slik at de kan begynne å jobbe med faktisk svømmeopplæring fra første klasse på skolen. Statsforvalterens støtteordning for dette til barnehagene, innført av Venstre i regjering, har vært svært populær og gjør dette gratis for alle barnehager som ønsker å delta i tilbudet. Vi i Venstre mener dette bør bli obligatorisk for barnehagene. Dersom Statsforvalteren og Stortinget mot formodning fjerner ordningen vil vi måtte tenke nytt, men Venstre vil uansett strekke oss langt på kommunebudsjettet for å opprettholde denne svært viktige satsingen.

Drammen Venstre vil:

- At alle barnehagebarn skal gjennomføre vanntilvenning i løpet av barnehagetiden, gjennom å justere lokal rammeplan til å gjøre det obligatorisk
- Påvirke Venstre nasjonalt for å prioritere at Statsforvalterens støtteordning for vanntilvenning til barnehager beholdes

Spesialpedagogiske tjenester

Jo flere barn med spesielle behov samfunnet klarer å fange opp og gi et tilpasset tilbud fra starten av livsløpet, jo flere lykkeligere mennesker med forutsetninger for å leve ut sitt eget potensiale seinere i livet vil vi få. Penger investert i spesialpedagogiske tjenester i barnehagen gir derfor trolig også lavere offentlige velferdsutgifter på sikt. Det er derfor viktig med et tilbud hvor alle barn får et tilbud tidlig nok og at de unngår å måtte vente lenge. Vi ser også med bekymring på historier om at barn “starter på null” når de begynner i første klasse; ved at den spesialpedagogiske oppfølgingen/historikken fra barnehagen ikke følger med barnet over i grunnskolen, slik at utredninger må starte helt på nytt. Dette vil vi i Venstre undersøke og hvis nødvendig forbedre.

Drammen Venstre vil:

- Sikre gjennomføring av vedtak om spesialpedagogisk oppfølging gjennom nødvendige rammer
- Redusere behandlingstiden på søknader om spesialpedagogikk
- Skape bedre samhandling mellom barnehage og skole knyttet til barn med spesialpedagogiske behov og sikre at kunnskapen om spesialpedagogisk oppfølging i barnehagen ikke forsvinner når barnet begynner på skolen
- Utrede behov for ansettelse av spesialpedagog i hver barnehage, etter modell fra Færder kommune

Brukerbetaling for barnehage

Drammen har store levekårsutfordringer og et av våre viktigste verktøy for å minske forskjellene er at alle har råd til å gå i barnehage (og at de gjør det). En god inntektsjustert moderasjonsordning er derfor viktig. Vi er samtidig av den oppfatning at flest mulig gratisplasser til de aller fattigste ikke er den beste løsningen på utfordringen. Dette kan skape en “inntektsfelle” hvor det kan bli veldig dyrt og dermed lite attraktivt å passere en inntektsterskel som skiller på 0% og 100% brukerbetaling (særlig hvis det er samme terskel også på SFO og kulturskole, feks.). Vi har mer tro på en gradvis trappetrinnsmodell der familier med de aller laveste inntektene fortsatt har gratis kontingent, men hvor dette gjelder færre enn i dag, og moderasjonen blir gradvis mindre opp til en høyere øverste terskel. Denne øverste terskelen kan ligge på eksempelvis 6G, i stedet for dagens innslagspunkt for 100% kontingent på rundt 3G. Slik vil vi oppnå at større deler av innbyggerne faktisk kan få en form for moderasjon. Vi ønsker å bruke trappetrinnsmodellen Venstre tok initiativ til og fikk gjennomslag

Drammen Venstres program 2023 - 2027

for på kulturskolefeltet i 2021 som inspirasjon for denne omleggingen, selv om statlige bestemmelser for moderasjoner setter litt andre grenser for barnehage-brukerbetaling. Venstre er også opptatt av en dialogbasert form for konfliktløsning knyttet til brukerbetaling. Vi tror det har veldig lite for seg å bruke tvang mot innbyggere som har det krevende økonomisk, dersom hovedmålet er best mulig inkludering i drammenssamfunnet.

Drammen Venstre vil:

- gå over til en inntektsgradert gebyrmodell, etter modell fra Kulturskolens gebyrmodell, slik at
 - i) enda flere familier kvalifiserer til en rabatt
 - ii) familier i de laveste inntektsnivåene sikres fortsatt gratis fulltid
 - iii) søskenmoderasjon utvides til å gjelde på tvers av barnehage og SFO
- Så langt det er mulig; unngå bruk av gebyrer/oppsigelse av plass, og heller bruke dialogbasert oppfølging ved forfall av regninger

P03 Forebyggende tjenester

Barnevern, fosterhjem og enslig mindreårige

Kommunen har med Barnevernsreformen (ofte omtalt som "Oppvekstreformen") blitt overført store, nye oppgaver fra staten; i sær for barnevernet. Dette ga Drammen umiddelbare budsjettutfordringer. Drammen fikk fra og med reformens start i 2022 et økt rammetilskudd for å dekke de nye utgiftene, men dette var ca. 11 millioner lavere enn KS' beregnede behov knyttet til økte egenandeler, bortfall av refusjon og bortfall av øremerkede midler til stillinger. Innarbeiding av statens nye standardisering av økonomiske rammevilkår for fosterhjemmene som kommunene har ansvar for krevde derfor et betydelig budsjettløft, som Venstre jobbet for, men dessverre ikke fikk gjennomslag for i 2023. Dette gjør i praksis at Drammen kommune kan tilby færre fosterhjem til barna. I verste fall ender vi opp med at barn som skulle vært i fosterhjem eller på institusjon, ikke får den hjelpen de behøver.

I tillegg skal vi ha ressurser til god opplæring og oppfølging av fosterfamiliene, og kunne føre et godt tilsyn med dem. Reformen gir også store økte kompetansekrav på hele barnevernsfeltet.

Det vil være en prioritert sak for Venstre å løse dette innenfor de lokale rammene vi har. Dette er barn og ungdommer vi rett og slett ikke har råd til å la i stikken.

Vi vil også jobbe for at ettervern sikres finansiering for å gi trygg overgang til voksenlivet. Ingen ungdommer i fosterhjem skal sluses over på NAV-tiltak, men ha det tilsvarende andre ungdommer, hvor hjemmet er en trygg base. Fosterforeldrene skal tas med som en viktig part, sammen med ungdommene i planlegging av ettervernstiltaket.

Men det spørres om staten må endre innretning og finansiering dersom dette skal fungere på sikt.

Dette vil vi be Venstre nasjonalt om å følge opp.

Barnevernet vil samtidig trenge all hjelp den kan få i drammenssamfunnet. Derfor vil vi i Venstre at Drammen skal være pragmatiske og på tilbudssida i forhold til samarbeid med private, ideelle og frivillige for å hjelpe oss med å løse barnevernsoppgavene.

Årene etter kommunesammenslåingen har dessverre også gitt en svært høy turnover på barnevern i Drammen, og mange av de ansatte har derfor nå kort ansiennitet. Dette utfordrer for kontinuitet og kompetanseoverføring, i tillegg til at foreldre og barn kan oppleve stadig turnover som ustabilt.

Dette går utover tilliten til barnevernet og kjennskapen til den berørte familien. I lys av hendelsene i Bergen og andre steder tar vi i Drammen Venstre tar dette på sterkeste alvor, og vil gjøre alt vi kan for at barnevern blir et mer attraktivt sted å jobbe.

Drammen Venstres program 2023 - 2027

Et aktuelt virkemiddel for å oppnå dette er å sette en maksimalgrense på antall barn en saksbehandler skal ha ansvar for samtidig. Hver ansatt i barnevernet må få også få færre barnehager de har ansvar for, slik at de får bedre tid. I 2021 var gjennomsnittet 20 saker, vi mener det bør ned til 12, i tråd med nasjonale faglige anbefalinger.

I løpet av perioden vil det komme en plan som beskriver det overordnede målet og strategien for et helhetlig tjenestetilbud til politisk behandling. Denne planen blir et viktig verktøy for å realisere de helhetlige målene vi beskriver her. I den videre utviklingen av barnevernet, og i tråd med oppvekstreformen, vil et hovedmål for Venstre være å la brukerne av tjenestene få en sterkere stemme inn i utviklingen av barnevernet i Drammen – både på system- og individnivå.

Brukerinvolvering og medvirkning må stå i sentrum når vi gjør en helhetlig gjennomgang av fosterhjemsomsorgen i kommunen. Denne dialogen må skje med både barnevernet, fosterforeldre, barn/unge og foreldrene. Venstre lover å være kompromissløse på å sikre bedre brukermedvirkning i utviklingen av dette programområdet i framtida.

Drammen Venstre ønsker også at barnevernet skal representere mangfold på samme måte som de som får tjenestene.

Drammen Venstre vil:

- Innarbeide bedre medvirkning med barn/unge, fosterforeldre og foreldre i alle prosesser hvor dette fortsatt er mangelfullt
- at alle innbyggerne i kommunen, uavhengig av nasjonalitet og bakgrunn, får god, tilrettelagt informasjon om hvordan barnevernet og PPT tjenesten jobber, og hvilke muligheter som finnes for å få god hjelp og støtte.
- Fullføre innarbeidelse av standardisering av økonomiske rammevilkår for fosterhjemmene som kommunene har ansvar for
- Ha en finansiering til ettervern slik at ungdom i fosterhjem sikres rett til et hjem og tilpassede tiltak også fram til 25 år
- Innføre en maksimalgrense på 15 barn per saksbehandler
- Innføre at Drammen benytter BUFDIRs veileder for tilstandsrapportering i barnevern
- Aktivt se etter og være positiv til initiativ om gode samarbeidsformer mellom barnevernet, ideelle organisasjoner og sosiale entreprenører
- Fortsette samarbeid med aktører som Friminuttet, HomeStart, Kompasset og Barnas Stasjon for å sikre avlastning for barn og foreldre
- Påvirke Venstre nasjonalt for å øke tilskuddet til kommunene øremerket barnevern og fosterhjem, og for å vurdere om delkostnadsnøkkelen er riktig tilpasset intensjonen

- Påvirke Venstre nasjonalt for å gi fosterhjem opptjening av pensjonspoeng
- Påvirke Venstre nasjonalt for at det vedtas en tidlig evaluering av overføringen av barnevernsansvaret til kommunene
- Påvirke Venstre nasjonalt til å styrke barnevernet med øremerkede tilskudd til flere ansatte.

Barne- og ungdomspsykiatrien

Det er i dag lang ventetid og flere avslag i BUP. Dette fører til altfor lange ventetider og at enkelte barn og unge faller mellom to stoler. Det er viktig med tidlig innsats og tidlig hjelp for å kunne få et ressursrikt liv. På lang sikt er dette også økonomisk smart.

Drammen Venstre vil:

- Kartlegge kapasiteten til BUP, i samarbeid med de ansatte
- finne metoder for å styrke BUP med flere hender, slik at flere barn og unge slipper lange køer.

Helsefremmende tjenester 0-100

En frisk kommune er kun mulig å skape gjennom å jobbe aktivt med forebyggende helsearbeid hele livet. Det tidligste og kanskje viktigste grunnlaget legger vi i en god helsetjeneste for barn fra foster til grunnskole, med god ivaretagelse av kosthold, fysisk aktivitet og psykisk helse. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er bærebjelken i dette. Desentralisering av tjenester nært der folk bor er veldig viktig for Venstre. Vi vil derfor jobbe for at alle kommunedeler får en helsestasjon. Dette må skje samtidig med etableringen av de gjenværende knutepunktene i disse kommunedelene. Noen av disse helsestasjonene bør også ha utvidede tilbud, basert på unike behov i hver enkelt kommunedel. Alle helsestasjoner bør også ha en god tilstedeværelse av jordmor. Vi ønsker også at alle grunnskoler har en helsesykepleier med god nok tilstedeværelse, men her er det viktigere for oss å først få en god nok dekning av sosialfaglige ressurser på alle skoler (se omtale under P01) før vi løfter helsesykepleierdekningen ytterligere.

For eldre er Forebyggende helseteam for eldre særlig viktig. De foretar hjemmebesøk hos alle innbyggere over 75 år. Dette for å kartlegge situasjonen og oppdage tidlig funksjonssvikt, samt veiledning i ulike situasjoner som tilrettelegging av bolig og bruk av teknologi.

Vi vil bruke erfaringene med samlokalisering av tjenester på Knutepunkt Strømsø i utviklingen av knutepunkter i resten av kommunen.

Drammen Venstre vil:

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Etablere en helsestasjon i hver kommunedel i tilknytning til knutepunkt; og sikre at det er et ungdomstilbud på alle enheter, med åpningstider tilrettelagt for målgruppene
- Sikre at alle helsestasjoner tilbyr kompetent helsehjelp
- Tilby nye familier en oppfølgingssamtale i løpet av den første måneden etter fødsel, og sikre ett obligatorisk hjemmebesøk, der foreldrenes mentale helse er tema, for å avdekke og forebygge blant annet fødselsdepresjon
- Ha 1 jordmor per 100 gravide i Drammen
- Påvirke USN for å opprette jordmorutdanning
- Bevare og videreutvikle lavterskeltilbud innen helsetjenesten for barn og unge
- Videreføre dagens samlokalisering av ulike fagprofesjoner innenfor helsefremmende tjenester 0-100 på knutepunktene (med mulig unntak der det er ekstraordinære årsaker, se blant annet barnevern i forrige punkt)
- Videreutvikle knutepunktene med Ungdomstorg tilsvarende dagens tilbud i Drammen
- Sikre at den nye barnekoordinatoren får tilfredsstillende ressurser og rammer, og sikre at informasjon om tilbudet når ut til befolkningen, gjennom de øvrige offentlige tilbudene som helsestasjon og skole.
- Verne om Forebyggende helseteam for eldre
- Videreutvikle tilbudet i Frisklivssentralen med fokus på fysisk helse

Pedagogisk-psykologisk tjeneste

Et overordnet mål for PPT må være å få ned ventelistene. Dette må skje gjennom å dreie innsatsen fra arbeid basert på henvisninger til systemrettet samarbeid og veiledning av virksomhetene, samt effektivisering gjennom digitalisering.

For barnas beste er det helt avgjørende at det er best mulig samsvar mellom PP-tjenestens faglige vurderinger og vedtakene som fattes av skolen og barnehagen. Dette er i all hovedsak et økonomisk spørsmål, som vi mener vil kreve en endret finansiering av særlig skole (se tidligere kapittel) slik at ingen skoler straffes for å gjøre mange vedtak.

Drammen Venstre vil:

- Prioritere investeringsrammene på P03 til digitalisering av PPT
- Vurdere å øke rammene til tjenesten dersom dette sannsynliggjør kortere ventelister og økt kapasitet

Hovedutvalg for helse og omsorg

Tverrgående medvirkning og behov innen helse, sosial og omsorg

Medvirkning er en av Venstres aller viktigste saker og realisering av målene innenfor medvirkning vil derfor stå svært høyt på vår prioriteringsliste for denne perioden. Helhetlig samhandling innenfor programområdene på dette store hovedutvalget er også veldig viktig, og vi velger derfor å løfte saker som bør arbeides med på tvers av områdene.

Drammen Venstre vil:

- Sikre at fremtidige eventuelle endringer i tjenestetilbud og -struktur ivaretar interessene og behovene til brukere, ansatte og pårørende gjennom standardisert medvirkning
- Videreutvikle og beholde etisk råd for helse- og omsorg
- Sikre opprettelse av brukerråd for programområdene, i henhold til vedtatt handlingsplan
- Sikre at alle virksomheter i helse, sosial og omsorg, i sine virksomhetsplaner, synliggjør hvordan de vil styrke brukermedvirkningen
- Prioritere dialog- og samarbeidsmøter med brukere og aktuelle pårørende
- Ansette tilstrekkelig antall sosialarbeidere i tjenestene på programområdene; for både å kunne ivareta pasientenes helhetlige behov, samt å frigjøre helsepersonell til å utøve sine kjerneoppgaver
- Jobbe for bedre samarbeid mellom de ulike tjenestene og tilbudene på tvers av stat og kommune
- Lage felles praksis for tilskuddsordningene på de ulike programområdene (også P09 og P10) og se alle kommunens tilskudd som som helhet i større grad
- Være konkurransedyktige på lønn for yrkesgruppene i helse, sosial og omsorg

P04 Helse

Pandemien lærte oss hvor viktig kommunale sykepleiere, leger, terapeuter og helsefagarbeidere er for samfunnet, og hvor vesentlig å gi disse en bedre arbeidshverdag.

Den viktigste endringen her vil skje ved flytting av tjenester til Drammen Helsepark.

Legevakt og helsehus er ikke steder hvor det er praktisk forsvarlig eller mulig å ha for lav bemanning over tid. Vakante stillinger er derfor "dyr moro" siden vi ikke har annet valg enn å kjøpe dyre

eksterne sykepleier- og legetjenester for å kompensere. Redusert turnover må derfor være et hovedmål i kommende periode på P04 av hensyn til både budsjetter og medarbeidere.

Vi har alt i alt en stor jobb foran oss med å gjøre Drammen til en mer attraktiv arbeidsplass for disse yrkesgruppene, og å møte framtidens endrede behov gjennom å ta i bruk ny teknologi og tverrfaglig samarbeid.

Drammen Legevakt, Drammen Helsehus og kommunens øvrige tilstedeværelse i nye Drammen Helsepark

Det nye sykehuset ferdigstilles i 2025 og samtidig pågår utviklingen av Drammen Helsepark. Prosjektet har pågått lenge og hatt lokalisering på Brakerøya siden 2015, med eiendom i både Drammen og Lier kommune. Drammen Helsepark har som mål å samle, styrke og utvikle helsetilbudet på Østlandet. Visjonen er å etablere Europas mest komplette helse- og omsorgsklynge for utdanning, forskning, behandling og næringsutvikling. Samlokaliseringen er ment å bidra til en mer sømløs pasientreise og skape en kunnskaps- og innovasjonsarena for fremoverlente aktører i helse- og omsorgsnæringen.

Kommunens tilstedeværelse i Helseparken er den viktigste og største endringen på dette programområdet i perioden. Dette dreier seg hovedsakelig om flytting/etablering av helsehus og legevakt til Helseparken.

Venstre tror på generelt grunnlag det er store fordeler ved at kommunen deltar mest mulig aktivt i Helseparken. Vi begrunner dette med muligheter for bedre samarbeid om kompetanseutvikling og tjenesteutvikling, tjenesteproduksjon som kan koordineres tettere med sykehusets tilbud enn i dag (utskrivningsklare pasienter mv), og ikke minst tilrettelegging for utvikling av lokalt næringsliv innenfor helsesektoren. Leietakerne i Drammen Helsepark inviteres nemlig inn i et klyngefelleskap der samarbeid, innovasjon og kunnskapsdeling står sentralt. Klyngen vil ha et bredt spekter av medlemmer og være en viktig drivkraft for å skape bedre og mer fremtidsrettede helse- og omsorgstjenester.

Fram til flytting av en eller begge enheter har vi klare mål for utvikling av drift.

Legevakttilbudet er den øyeblikkelige, døgnapne førstelinja innbyggerne møter ved akutte helseproblemer, og som vi er avhengig av har tilstrekkelig kapasitet og ressurser.

Legevakta utviste stor oppfinnsomhet under pandemien og utviklet blant annet "Video i legevakt"-tilbudet som ble populært og nå er integrert inn i deres ordinære virksomhet. Vi i Venstre vil gjerne

støtte opp om flere innovative tilbud som kan avlaste legevakta samtidig som brukerne kanskje får tjenester som er bedre tilpasset deres behov der og da.

Drammen Helsehus leverer døgnakutte tjenester i institusjon i form av korttidsopphold og øyeblikkelig hjelp døgnopphold (KAD). Her er det lindrende, rehabiliterings-, og utskrivningsklare plasser. Helsehuset er en del av miksen som utgjør kommunens korttidsinstitusjoner – les mer om vår satsing på dette under P06. Organisasjonsendringen på Helsehuset som er planlagt uavhengig av flytting må sees i sammenheng med øvrig utvikling av omsorgstrappa (P06) og er et veldig godt eksempel på behovet for tverrfaglig koordinering og utvikling på tvers av programområdene hvor silotenkning kan ha store negative konsekvenser.

Turnover er et stort problem både på legevakta og på helsehuset og blir den viktigste utfordringen å løse på disse avdelingene på kort sikt. Vi vil følge nøye med på de planlagte effektiviseringsoppgavene på Helsehuset og sikre at dette bidrar til bedre og ikke dårligere trivsel og kvalitet.

Drammen Venstre vil:

- Evaluere kontinuerlig det vedtatte innsparingstiltaket om organisasjonsendring på helsehuset
- Utvikle helsehuset på en måte som bygger opp under målene vedtatt i utvikling av omsorgstrappa (P06)

Medisinskfaglig virksomhet

Den største, uløste oppgaven innenfor denne virksomheten er fastlegekrisen. Den må løses nasjonalt og ikke lokalt. Regjeringens styrking av basistilskuddet og ALIS-ordningen for 2023 og 2024 er et steg i riktig retning, men det gjenstår å se hvor stor effekt dette gir. Uavhengig av dette vil vi i Venstre utøve tett medvirkning med fastlegene i Drammen for å identifisere tiltak som kan være mulig å prioritere innenfor kommunens egne økonomiske rammer.

Samfunnsmedisinsk avdeling består av kommuneoverleger og miljørettet helsevern, samt egen laboratorietjeneste og farmasøytisk kompetanse. Avdelingen utmerket seg tydelig under pandemien.

Venstre ga da fagmiljøet mye ros, men vi ga samtidig også tydelig uttrykk for at vi mente det manglet supplerende kompetanse i smittevernledelsen. Dette kunne unngått det vi mener var u hensiktsmessig strenge forslag og innretninger for næringsliv og uteliv uten dokumenterbar effekt, og oppnådd bedre løsninger. Vi vil undersøke handlingsrommet for å supplere dette lokalt, og uansett jobbe nasjonalt for å få til en lovendring.

Avdelingen har i alle tilfeller satt fokus på viktigheten av god beredskap i lokalsamfunnet vårt. Vi ønsker å spille de som jobber med beredskap gode og vil ha fokus på å samordne beredskapsinnsatsen slik at vi kan se alle risiko i sammenheng også i selve organisasjonskartet. Samfunnsmedisinsk avdeling har i våre øyne imidlertid ikke lyktes særlig godt med sitt ansvar for skjenke-, serverings- og utelivssaker. Vi har respekt for meningene avdelingene ytrer, som faglige og interessepolitiske utspill, men konsekvensene har blitt at virksomheten med delegert ansvar nesten konsekvent har kommet i konflikt med det politiske flertallet. Resultatet for utelivet har blitt dårlig og feilaktig informasjon som tidvis har fått store negative konsekvenser, treg saksbehandling, og mye frustrasjon og ressursbruk på politiske omkamper. Vi i Venstre ønsker å flytte delegeringen av dette ansvaret til næringsavdelingen.

Drammen Venstre vil:

- Opprette flere fastlegehjemler dersom dette er det beste lokale virkemidlet for å løse akutte utfordringer; gitt at det er økonomisk handlingsrom
- Jobbe for at sykehuset kan åpne poliklinikken på sykehuset for å gi legetjenester for det økende antallet flyktninger som følge av krigen i Ukraina, for å avlaste en allerede presset fastlegetjeneste i Drammen
- Undersøke mulighetene for å utvide den lokale smittevernledelsen med supplerende kompetanse på blant annet næringsliv og økonomi
- Arbeide opp mot Venstre på Stortinget for å endre smittevernloven for å legge til rette for supplerende kompetanse i lokal (og nasjonal) smittevernledelse
- Arbeide opp mot Venstre på Stortinget for å finne varige løsninger på fastlegekrisen gjennom større statlige overføringer eller strukturelle endringer i oppgaveoverføring
- Integrere området tettere med kommunens øvrige beredskapsarbeid for å se all beredskap i felles sammenheng
- Frata virksomheten delegert ansvar for saker knyttet til alkohol og uteliv og flytte den til næringsavdelingen

Aktivitet og rehabilitering

Rehabiliteringstjenester i institusjon tilbys av fast ansatte fysioterapeuter, ergoterapeuter, sykepleiere og helsefagarbeidere på institusjonene. Terapeutene gir også tjenester til innbyggerne i deres eget hjem, og det tilbys rehabilitering som gruppetilbud. Teknologi og hjelpemidler ivaretas også av dette programområdet.

For å ha seniorer som er aktive og friske lengst mulig, og for å lykkes med framtidens helsetilbud, trenger kommunen moderne velferdsteknologi tilpasset våre lokale behov. Her er kommunens anskaffelsesstrategi vårt viktigste verktøy. Denne bør revideres tidlig i perioden.

Vi må også sikre at ansatte har god kompetanse på opplæring og bruk av teknologien. Det krever kompetanseheving av ansatte. Dette handler blant annet om økt kunnskap om hvordan mestrings- og trygghetsskapende teknologi kan bidra til økt trygghet hos brukere og kunnskap om hvilke verktøy og produkter som benyttes i kommunens tjenester. Det er også behov for økt kunnskap om hvordan mestrings- og trygghetsskapende teknologi kan gi besparelser og mer effektive tjenester uten at det går på bekostning av kvaliteten på tjenesten.

Drammen Venstre vil:

- Sikre at helsetjenesten får tilgang på best mulig moderne velferdsteknologi tilpasset våre lokale behov, gjennom revidering av kommunens anskaffelsesstrategi med vektlegging av aktiv markedsdialog og bruk av innovative anskaffelser
- Tilrettelegge ytterligere for vekst i den lokale helsenæringen som leverer velferdsteknologi, blant annet gjennom revidering av anskaffelsesstrategien

Tverrfaglig kompetanseutnyttelse

De kommunale legene jobber pasientrettet, på legevakt, i sykehjem, i helsestasjoner og i fengselshelsetjenesten og med smittevern og migrasjon. Fastlegene og avtalefysioterapeuter er også en del av primærhelsetjenesten.

Mange av disse medarbeiderne på P04 har svært høy kompetanse. Samtidig har det vist seg utfordrende å rekruttere det samme kompetansenivået i takt med økende behov. Derfor må tjenesten tenke nytt for å ivareta sitt samfunnsoppdrag. Det viser seg krevende å rekruttere tilstrekkelig med fagpersonell, særlig sykepleiere, som kan ivareta pasienter med komplekst sykdomsbilde og behov for avansert behandling. Venstre vil derfor sette fokus på å finne nye måter å benytte eksisterende kompetanse på og samtidig ruste oss for en fremtid med mindre tilgang på kompetanse. Dette handler både om roller og ansvar, spisskompetanse for ulike oppgaver arbeidsfordeling og muligheter innenfor teknologi og digitalisering.

Drammen Venstre vil:

- Styrke samhandlingen med utdanningsinstitusjoner innen helsefag
- Synliggjøre karrieremuligheter i helse, sosial og omsorg i kommunen for elever og studenter

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Opprette en pilot for nye arbeidstidsordninger i enkelte avdelinger for å styrke tjenestetilbudet, rekruttering og heltidskultur.

P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne

Drammen har jobbet godt de siste årene med å tilgjengeliggjøre kommunen for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse. Bevisstheten rundt ulike behov har blitt gradvis større i befolkningen og det øker mulighetene for å gjøre gode tilpasninger. En mer tilgjengelig kommune for alle er også en mer inkluderende kommune, og en kommune hvor vi øker mulighetene for at alle kan utvikle seg selv og bidra i samfunnet.

Samtidig er vi midt i en prosess hvor vi forsøker å omstille tjenestene for personer med funksjonsnedsettelse slik at alle kan delta på lik linje med funksjonsfriske innbyggere i størst mulig grad. Det skjer gjennom å bygge flere trinn på "trappa" og å fylle gapet mellom å ha et fullt fungerende liv på den ene siden og full institusjonalisering på den andre siden av skalaen.

Drammen Venstre har stått langt framme i kampen for tilgjengeliggjøring av samfunnet lenge og vi vil fortsette å ha dette som en av våre kjernesaker.

Rådmannen har satt i gang et større prosjekt for fornying og utvikling av tjenestene (vedtatt i desember 2022), der det legges til rette for bred medvirkning. Det er viktig for oss at vi har respekt for denne prosessen, ved at dette prosjektet ferdigstilles før vi vedtar store strukturelle grep på programområdet.. Derfor er vi forsiktige med hva vi forplikter oss til i dette programmet, og vil i størst mulig grad avvente konklusjonene av prosjektet, samtidig som vi sikrer at allerede vedtatte satsinger fortsetter.

Det gjenstår også et arbeid med å lage strukturer for god medvirkning på programområdet. Det er vedtatt tidligere at det skal etableres brukerråd i løpet av 2023. Venstre følger opp dette inn i ny periode. Her er bevisstgjøring om CRPD (FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne), hvor Drammen er pilotkommune, og involvering av tjenestemottakerne om dette, et viktig element.

Tilgjengeliggjøring av Drammenssamfunnet

Tilgjengelighet handler både om ledelinjer, heiser, skilt i gode kontrastfarger, informasjon tilpasset både hørsels- og synsnedsettelse, trygge og forutsigbare tilbud for folk med angstlidelser, og mye mer. Det handler om å lage omgivelser hvor alle har rammer for å kunne delta innenfor sine begrensninger. Drammen Venstre fikk i forrige periode sammen med Høyre og Senterpartiet gjennomslag for en fast, større budsjettbevilgning til tilgjengelighet, noe som har gjort det mulig å

etablere blant annet flere ledelinjer i sentrumsområdene. Vi vil fortsette dette arbeidet, samtidig som vi vil rette mer fokus mot tilgjengeliggjøring for andre typer funksjonsnedsettelse som det kanskje ikke er like høy bevissthet rundt som bevegelsesfrihet.

Det er ikke kun de dagligdagse rammene som skal være tilgjengelige, men også fritidstilbud.

Kommunen kan styre utviklingen av dette hos private aktører gjennom stimuli og krav innenfor disse. Vi er stolte av at vi fikk innarbeidet krav til tilgjengelighet og planverk for dette i kommunens søkbare støtteordninger for arrangementer i 2020. Dette arbeidet skal vi fortsette og videreutvikle.

Drammen Venstre vil:

- Sikre universell utforming og maksimal tilgjengelighet av alle offentlige rom; gjennom tilrettelegging for alle typer funksjonsnedsettelse, inkludert bygninger, transport og åpne arealer
- Fortsette og deflatorjustere bevilgningen på 2 millioner til tilgjengelighet på P11
- sikre at midlene tildelt i økonomiplanen til tilgjengelighet for funksjonshemmede i offentlige rom også kan komme Storgaten i Svelvik til gode, gjennom å finne en løsning med fylkeskommunen som eier
- Kartlegge kompetansebehovet i egne tjenester til personer med funksjonsnedsettelse
- Ha universelt utformede grønne lunger i alle kommunedeler, tilpasset lek og aktivitet uavhengig av funksjonsnivå
- Fortsette å sette tydelige krav til tilgjengelighet i alle støtteordninger til arrangementer
- Utvikle flere måter å stimulere og sette krav til tilgjengelighet hos tilbydere av tjenester, fritidstilbud osv.

Tilrettelagt arbeidsliv

Det er mange mennesker som har lyst til og evner til å bidra i arbeidslivet, men som dessverre blir gående hjemme på uføretrygd et helt liv. Vi i Venstre har engasjert oss mye i dette temaet de siste årene og særlig kjempet for flere VTA-plasser (Varig tilrettelagt arbeidsplass) og et regelverk som kan gi VTA-bedriftene i kommunen flere reserverte kontrakter. Dette vil vi fortsette. Samtidig vil et aktuelt nytt delmål være å involvere næringslivet tettere enn i dag inn i dette arbeidet, gjennom varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet (VTAO) og andre muligheter.

Målet må være at flest mulig som ønsker å jobbe får muligheten til dette i løpet av perioden.

Drammen Venstre vil:

- Etablere flere VTA-plasser; både gjennom å si ja til tilbud om statlig finansierte plasser, men også ved å være offensive og bevilge penger til plasser selv om støtte fra staten er uavklart
- Bruke reserverte kontrakter som virkemiddel for å sikre oppdrag til kommunens varig tilrettelagte arbeidsplasser (se Anskaffelser under P14); gjennom å presisere at reserverte kontrakter alltid skal vurderes først ved nye innkjøp/anskaffelser
- Sende politiske signaler til næringslivet om at kommunen ønsker økt samarbeid om VTA-O-plasser i ordinære bedrifter
- Revidere anskaffelsestrategien med hensikt om at VTA-bedriftene gis tilgang på flest mulig kontrakter, innenfor lovverkets mulighetsrammer

Boformer og mestringsteknologi for personer med funksjonsnedsettelse

En av de viktigste komponentene i å “bygge flere trinn i trappa” handler om boligtilbud. Alle mennesker er forskjellige og erfaringen tilsier at “one size fits all” ofte ikke fungerer så godt for personer med veldig ulike hjelpebehov og ønsker. Mange har ønsker som krever mindre ekstern bemanning, forutsatt bedre utforming og implementering av smarte teknologiske hjelpemidler. Dette er både positivt for kommuneøkonomien, og det ligger mer verdighet for brukerne i å kunne klare seg selv i størst mulig grad. Dette er i tråd med den store eksterne gjennomgangen av programområdet i 2021 som stadfestet at vi må etablere tilbud om bolig med stedlige tjenester samtidig som vi jobber med tiltak som medfører at behovet for slike tjenester blir mindre fremover. Det har heldigvis blitt mer fokus på medvirkning fra brukere og foreldre og vi har i forlengelse av dette fått helt konkrete initiativer fra foreldregrupper om etablering av boliger. Disse mulighetene må vi gripe når forslagene kommer.

Mestringsteknologi kan bidra til økt trygghet og styrker den enkeltes evne til å klare seg selv, uten å være avhengig av personhjelp til dagliglivets gjøremål. Samtidig er det viktig for oss i Venstre at dette skal være et supplement til og ikke en erstatning for det øvrige tjenestetilbudet.

Drammen Venstre vil:

- Være positive til initiativer fra foreldregrupper om samarbeid knyttet til etablering av bofellesskap til unge med nedsatt funksjonsevne
- Sikre at leiligheter i slike bofellesskap forbeholdes målgruppa også etter at den opprinnelige foreldregruppas barn har flyttet
- Sikre at tidligere vedtatt påbygg i Korsveien finansieres og fullføres i løpet av perioden

- Sikre at mestrings teknologi spesielt tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse blir likeverdig ivare tatt i kommunens øvrige anskaffelser av velferdsteknologi

Tjenester og tilbud for personer med funksjonsnedsettelse

Livet skal være mer enn støtte og bistand. Vi vil derfor at kommunen skal fortsette støtte til og tilrettelegging for arrangementer og tiltak som kan bidra til økt glede for mennesker med litt lavere forutsetninger for å delta enn andre. Mange familier med barn med spesielle behov sliter med livssorg, omsorgstretthet, følelsen av ikke å strekke til for barnet med spesielle behov og den dårlige samvittigheten overfor søsken som "alltid" blir tilsidesatt. Det er derfor viktig med et særlig fokus på tilbud for barn og unge.

Samtidig vil vi at alle arrangementer i størst mulig grad skal tilrettelegges slik at alle kan delta og ha det hyggelig på samme arena, uavhengig av funksjonsgrad.

(NB: Selve ansvaret for BPA ligger under P06, og vil derfor bli gjentatt i det kapitlet.) BPA (brukerstyrt personlig assistanse) er et annet eksempel på utvidelse av "trappa". BPA er mange innbyggers viktigste tjeneste i hverdagen og er ment å fungere som et reelt frihetsverktøy for brukerne. Selv om de aller fleste nyter godt av BPA i Drammen så er det samtidig en del blandede erfaringer og brukere med svært kritikkverdige historier, noe blant annet vi i Venstre har vært med på å rulle opp. Vi mener det er behov for en kritisk gjennomgang av anbudsregelverket. Vi tenker da både på kriterier, men også på om dagens avgrensning av antall tilbydere og konkurranse innenfor dette rammeverket er hensiktsmessig. Det er også en betydelig utfordring for brukerne med BPAer som jobber korte perioder og skiftes ut hyppig.

Tilrettelegging er viktig fra livets start og vårt ansvar starter allerede i barnehage og barneskole. Vi vil derfor øke fokuset på tilrettelegging for funksjonsnedsettelser i læremateriell og støtteressurser allerede fra de laveste trinnene, og videre i voksen alder.

Drammen Venstre vil:

- Se fritidstilbud i sammenheng med andre kommunale tjenester, som avlastning og støttekontaktordningen.
- Tilrettelegge for tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne hvor de kan gjøre ting uten foreldrene og ha sitt eget liv der foreldrene ikke deltar
- Utvikle oversikter over aktuelle tilbud for barn med funksjonsnedsettelser som er tilgjengelige for alle personer som har med barna å gjøre, slik at de sammen kan lage planer for fritiden til barna.

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Vurdere å endre anbudsreglene for BPA slik at det kan tildeles kontrakter til flere konkurrerende leverandører enn i dag
- Vurdere endringer av kriterier innenfor BPA-regelverket, og se på hvordan samarbeidet mellom kommunen og leverandør fungerer
- Finne ut hvorfor gjennomtrekket av BPAer er så høyt, og jobbe målrettet for at de blir værende lenger i stillingene
- Ha tilrettelagt læremateriell for blinde og svaksynte fra skolestart
- Vurdere tilsettelse av synspedagoger i skolen
- Utrede utvidelse av stillinger for synskontakter
- Fortsette samarbeidet med "Idrett for alle"
- Være positive til en gjentakelse av "Livsfortellingsarbeid"-prosjektet fra 2021

Kompetanse og strukturelle utfordringer på programområdet

Som flere andre programområder innen helse, sosial og omsorg har P05 store utfordringer med å rekruttere riktig fagkompetanse. Dette gjelder spesielt for vernepleiere og sykepleiere.

Konsekvensen er at det blir vanskelig å innfri formelle kompetansekrav i tråd med lov og regelverk. I tillegg er det en stor driftsutfordring å ha flere ubesatte fagstillinger som må dekkes av personell uten formell kompetanse. Høyt sykefravær og betydelig bruk av overtid understreker dette bildet. Dette må løses.

Det er samtidig et mål at tjenestetilbud i størst mulig grad skal tilbys i egenregi og unngå kjøp av tjenester fra private leverandører, som ofte ligger geografisk utenfor Drammen kommune. Økende antall tjenestemottakere, samt endringer i type utfordringer, har ført til økt behov for kjøp av tjenester. Det har ikke vært mulig å redusere utgiftene i takt med hvor raskt utfordringene vokser. Det er betydelig press på tjenestene, med flere som har behov for tilpassede hjemmetjenester i tilrettelagt bolig.

Drammen Venstre vil:

- Redusere turnover og rekruttere riktig kompetanse til P05 gjennom målrettede virkemidler
- At tjenesten skal kunne tilby mest mulig i egenregi, og slik redusere kostnader til ekstra kjøp av tjenester eksternt
- Styrke samhandlingen med utdanningsinstitusjoner innen helsefag
- Synliggjøre karrieremuligheter i helse, sosial og omsorg i kommunen for elever og studenter
- Opprette en pilot for nye arbeidstidsordninger i enkelte avdelinger for å styrke tjenestetilbudet, rekruttering og heltidskultur.

P06 Hjemmetjenester og institusjon

Omsorgstjenestene under hjemmetjenester og institusjon er geografisk inndelt og består av institusjoner, hjemmetjenesteavdelinger, omsorgsboliger med heldøgns bemanning og dagsenter. Omsorgstjenestene drifter også kaféer og ulike aktivitetstilbud som er åpne for alle innbyggere. Åskollen bo- og servicesenter er knutepunkt for kommunedelen og er en aktiv medspiller i nærmiljøutvikling i lokalsamfunnet i samarbeid med frivillige og andre. Virksomhet Tjenestetildeling og koordinerende enhet fattet vedtak om tjenester og utfører annen saksbehandling. Koordinerende enhet er en lovpålagt tjeneste som skal sikre sammenhengende og helhetlige tjenester for den enkelte. Virksomheten har ansvar for tildeling og koordinering av helse- og omsorgstjenester også for tjenester som er organisert under andre programområder. Ernæring og kjøkkendrift er samlet i én virksomhet som består av Drammen kjøkken og Solberglia, Bråta og Svelvik kjøkken. Tjenesten under hjemmetjenester og institusjon vokser som følge av den demografiske utviklingen, og har vært gjennom omorganisering de siste årene for å kunne møte utviklingen og legge til rette for en bærekraftig vekst i tjenestene.

For oss i Venstre er det viktig å sikre at vi bygger videre på tjenestene og tjenestestedene vi allerede har på P06 før vi etablerer nye. Vi vil jobbe så hardt vi kan for at vi rehabiliterer, reparerer og utvider dagens enheter før vi bygger nye, svært dyre mastodonter. Dette handler om effektiv ressursutnyttelse for både miljøet, økonomien, ansatte og brukerne.

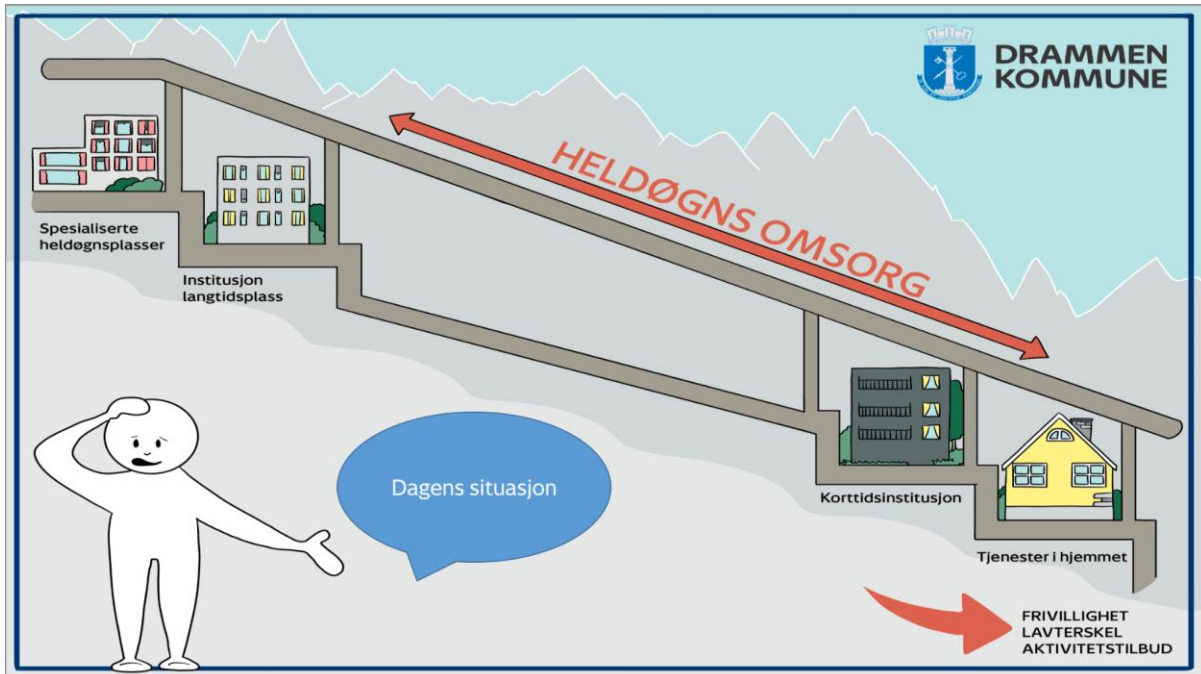
Bruker- og ansattmedvirkning må bli bedre ivarettatt i den videre utviklingen av disse tjenestene. Vi i Venstre vil sette brukernes og de ansattes innspill først før vi tar store avgjørelser som setter rammene for deres hverdag i faser av livet hvor omgivelsene må spille best mulig på lag med helsesituasjonen.

Et tredje viktig mål for oss på P06 i denne perioden er å finne ut om det finnes mer effektiv og mer brukervennlige modeller for tjenestetildeling enn dagens bestiller-utøver-modell.

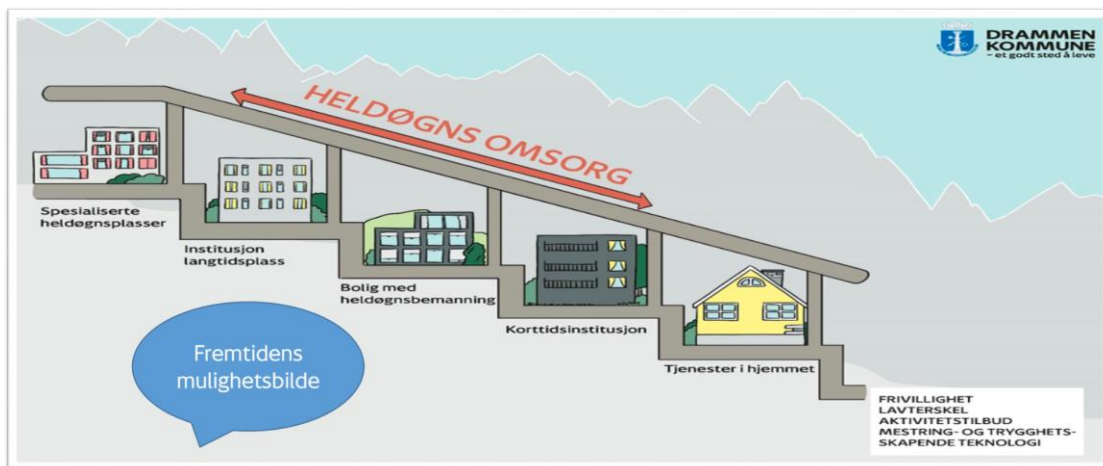
For å oppnå mange av våre mål vil det være avgjørende med et godt samarbeid mellom kommunale og private/frivillige tilbydere av helse- og omsorgstjenester.

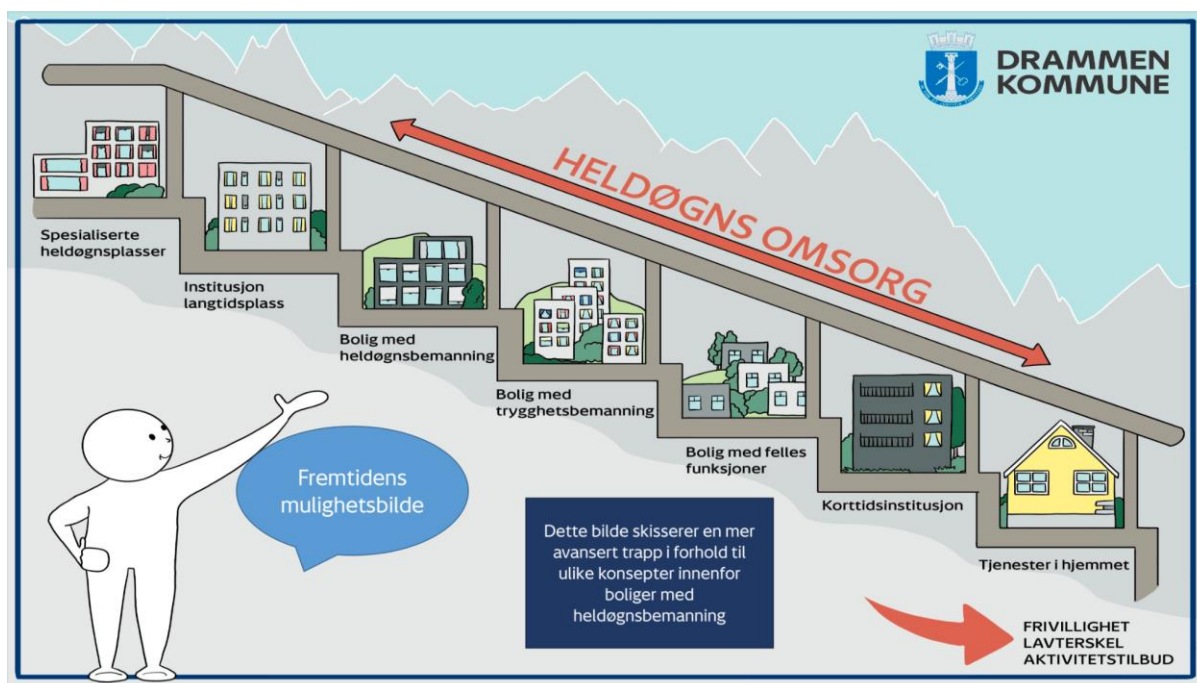
Omsorgstrappa - våre mål for videreutvikling

“Bygge flere trinn på omsorgstrappa” handler om å lage tilbud og tjenester som gjør at innbyggere kan klare seg lengst mulig på egenhånd med ulik støtte og hjelpemidler, før de må på sykehjem.

Omsorgstrapp

Bildene: Utklipp fra politisk sak i 2022 om utvikling av omsorgstrappa, med konseptskisser for framtidens utvikling.

Venstre forstår behovet for å videreutvikle denne trappa, både fordi vi tror det kan gi mer livskvalitet for både brukere og pårørende, men også av hensyn til økonomi. Det er samtidig veldig viktig for oss at lavterskel tilbud og støtte kommer som et supplement til, og ikke en erstatning for, en tjenestekapasitet som sikrer at alle som trenger de tyngste tilbudene faktisk får det. Vår tilnærming til denne omstilling er derfor forsiktig. Omstillingen skal skje i nært samspill med brukere og ansatte. Faglig og menneskelig forankring skal alltid gå foran økonomi.

I forlengelse av dette vil vi ha en rollefordeling hvor private (kommersielle/ideelle aktører) og frivillige i størst mulig grad oppmuntres til å fylle på nye trinn på trappa – mens kommunen tar ansvar for at de tyngste og mest grunnleggende trinnene er robuste og tilgjengelige for alle som trenger dem.

Drammen Venstre vil:

- Sikre at antallet sykehjemsplasser (spesialiserte heldøgnsplasser, institusjon langtids- og korttids plass) er dimensjonert til å møte behovet til enhver tid og unngå behovet for innkjøp av ekstra plasser privat
- Sikre samsvar mellom kompetansen som er ansatt i kommunen og samlet pleie- og omsorgsbehov; ved å kontinuerlig følge med på dette gjennom perioden, og vurdere tiltak ut fra dette

- Sikre at private og frivillige jobber på lag etter samme prinsipper som kommunen i utviklingen av nye trinn på omsorgstrappa, ved å be om en gjennomgang av dette i starten av perioden, og vurdere tiltak ut fra dette

Bo og leve på institusjon

Institusjonsplasser og spesialiserte heldøgns plasser utgjør de øverste trinnene i omsorgstrappa.

Institusjon omfatter langtids plasser for somatikk (Losjeplassen, Hamborgstrøm, Fjell, Konnerud, Svelvik) og langtids plasser for demens (Saniteten, Solberglia, Strømsø, Åskollen, Svelvik).

Spesialiserte heldøgns plasser omfatter psykiatriske plasser (Åskollen, Strømsø), spesialiserte lindrende plasser (Bråta, Svelvik, Drammen Helsehus), og spesialiserte rehabiliterings plasser (Bråta, Drammen Helsehus). I tillegg omfatter det korttids institusjoner som avlastning for folk som fortsatt primært bor hjemme. Dette er Bråta (lindrende, rehabiliterings-, utskrivningsklare plasser), Åskollen (plasser for personer med demens), Svelvik (lindrende, utskrivningsklare plasser), Drammen Helsehus (lindrende, rehabiliterings-, utskrivningsklare plasser).

Bygge nytt eller videreutvikle det vi allerede har av slike plasser/institusjoner? Det har vært en av de heteste debattene på omsorgsfeltet i Drammen de siste årene. Vi i Venstre har hatt en klar profil på at vi vil vedlikeholde, rehabiliter og videreutvikle alle enhetene vi har i kommunen, før vi setter i gang nye byggeprosjekter. Derfor gikk vi blant annet i front for å stoppe det utdaterte prosjektet Krokstad sykehjem, da prosjektet ikke lenger møtte moderne løsninger og hadde ekstreme byggekostnader. Vi ba i stedet om et nytt og nedskalert prosjekt, samtidig som vi bestemte at det skal utvides maksimalt med nye plasser på institusjonene vi allerede har. Vi tror dette var klokt, og vi vil fortsette i dette sporet i ny periode.

Parallelt med utvikling av kapasitet og plasser vil vi se på hvordan vi kan utvikle byggene til bruk for flere hyggelig formål og aktiviteter, som kan bidra til lavterskel forebygging.

Drammen Venstre vil:

- Prioritere utvidelse av dagens eksisterende institusjoner i størst mulig grad før vi bygger nytt
- Sikre minimum dagens kapasitet på korttids institusjoner (Bråta, Åskollen, Svelvik, Drammen Helsehus)
- Gjennomføre ambisjonen om å gjøre formålsbyggene til lokale kulturhus, gjennom å: (se også P09)
 - i) vedta at ISO 23591 (NS 8178 2014: Akustiske kriterier for rom og lokaler til musikkutøvelse) legges til grunn ved nybygging og rehabilitering av lokaler til kulturformål

- ii) Prosjekttere lokaler til kulturformål i tilknytning til kommunens formålsbygg
- iii) Gi enhetsleder ansvar for tilrettelegging og samordning på tvers av kommunenes sektorer.
- Satse på livsgledeaktiviteter ved kommunens sykehjem, uten gjeninnføring av sertifiseringsordningen for livsgledehjem, for eksempel tilrettelegge for at beboerne og ansatte kan delta i utformingen av egne arealer og tilbud
- Prøve ut bruk av dyr som hyggelig tiltak på flere institusjoner, i medvirkning med brukerråd og relevante eksterne aktører for å sikre at det passer for alle (allergier, frykt osv)

Klare seg hjemme, i riktig bolig og med riktig støtte og velferdsteknologi

De aller fleste ønsker å klare seg hjemme i sin egen bolig så lenge de kan, med ulik grad av støtte. Hjemme kan være både hjemme i egen bolig med forskjellig grad av støtte og hjelpetjenester, i en omsorgsbolig med heldøgnsbemanning (herunder både boliger for personer med demens, som vi har på Schwartz gate bofellesskap og Bråta boliger, og boliger for personer med somatiske lidelser, som vi har på Bråta boliger og Filten serviceleiligheter) og boliger med trygghetsbemanning (som vi i dag har på Kvarter Helleristningen, og andre konsepter for personer med demens og kognitiv svikt; som bygger opp under aktivitet, trygghet, frihet), eller i boliger med fellesfunksjoner.

Ny teknologi legger stadig bedre til rette for dette. En viktig oppgave framover blir å sikre at vi både jobber riktig ifht hva slags teknologi vi anskaffer, og at dette best mulig tilrettelegger for lokalt næringsliv som leverandører.

For å lykkes med denne utrulling trenger vi riktig kompetanse i kommunen, gjennom Implementeringsansvarlige for mestrings- og trygghetsskapende teknologi. Disse personene jobber tett på innbyggerne og sikrer at flere og flere kan ta i bruk teknologi framfor andre tjenester. Disse har også en opplæringsrolle overfor ansatte i tjenestene.

Et trinn på omsorgstrappa Drammen ikke har utforsket ennå er Boliger med fellesfunksjoner, også kjent som Omsorg+. Blant annet Oslo og Sandefjord har satset på dette, i samarbeid med private og sosiale entreprenører. Drammen har noen boligmasser som kan vurderes for omgjøring til slikt konsept.

Vi i Venstre vil i sum utnytte potensialet som ligger i nye, innovative løsninger og samarbeidsformer som bidrar til å øke livskvaliteten til Nye Drammens eldre befolkning.

Drammen Venstre vil:

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Sikre at vi har riktig kompetanse i organisasjonen for å hjelpe brukere hjemme; herunder hjemmesykepleie, fysio-/ergoterapi, miljøarbeidertjenster, hjemmehjelp, ambulerende vaktmester mm.
- Sikre at hjemmetjenesteavdelingene, felles natt-tjeneste og hjemmehjelp har god nok tilstedeværelse i hele kommunen
- Avlaste og effektivisere hjemmetjenesten gjennom videreutvikling av responsentertjenesten; og ytterligere minimere behovet for utrykning på falsk alarm
- Innføre boliger med fellesfunksjoner i Drammen (Omsorg+), i samarbeid med private aktører / sosiale entreprenører, og ved å ta initiativ til omgjøring av egnet bygningsmasse
- Videreutvikle Boliger med trygghetsbemanning; herunder flere moderne bokollektiver for omsorgsboliger
- Sikre best mulig moderne velferdsteknologi tilpasset våre lokale behov, gjennom revidering av kommunens anskaffelsesstrategi med vektlegging av aktiv markedsdialog og bruk av innovative anskaffelser
- Tilrettelegge ytterligere for vekst i den lokale helsenæringen som leverer velferdsteknologi, gjennom revidering av anskaffelsesstrategien
- Beholde satsingen på Implementeringsansvarlige for mestrings- og trygghetsskapende teknologi (4,8 årsverk i 2023)
- Arbeide for et fungerende fritt brukervalg for relevante tjenestetilbud
- Tilrettelegge for bygging av generasjonsboliger gjennom en prinsipielt positiv holdning til planinitiativer (se også P11)

Forebyggende tilbud, omsorg for pårørende, og god ernæring

Livet handler om å leve, ikke bare overleve. Vi trenger derfor mange og varierte fritidstilbud tilpasset alle seniorer og personer med funksjonsnedsettelse. For å oppnå dette trenger vi kompetanse og ressurser i kommunen for å følge opp og samordne. Dette får vi blant annet gjennom Frivillighetskontaktene, som jobber systematisk med rekruttering av frivillige og samarbeid med lag/foreninger. Disse har også som oppgave å sørge for kultur- og aktivitetstilbud ved institusjonene og nærmiljøene.

Kafédrift ved institusjonene bidrar til at folk kan møtes og ha det hyggelig sammen, samt ha tilgjengelige steder for å arrangere lavterskel aktivitetstilbud. Vi i Venstre vil at disse skal utvikles i samarbeid med private og frivillige og at det skal være lav terskel for å prøve ut slik kafédrift i regi av sosiale entreprenører.

Drammen Venstres program 2023 - 2027

Laverskel aktivitetssenter og dagsenter er andre viktige tilbud. Dagsenter er et vedtaksbasert, sosialt tjenestetilbud lokalisert i flere deler av kommunen. Det gir de som bor hjemme og som har behov for hjelp til å komme seg ut, muligheten til å treffe andre hjemmeboende fra nærmiljøet.

Dagsentrene har som mål å opprettholde eller forbedre brukernes funksjonsnivå; gjennom ulike tilpasset brukernes behov og ressurser, å spise sammen og at alle kan delta i praktiske oppgaver rundt maten så lenge de kan, samt ulike kunstneriske, fysiske og åndelige aktiviteter. Dagsenter er også en god avlastningsmulighet for pårørende fra sine omsorgsoppgaver. Økt fleksibilitet i betaling for bruk av dagsenter er både positivt for brukere og kommuneøkonomi.

Lavterskel aktivitetssenter har programområdet i dag kun i form av Villa Fredrikke (samarbeid kommune / Drammen sanitetsforening / frivillighet), som er særlig rettet mot personer med demens under 65 år. Vi i Venstre vil ha flere slike lavterskelsentre som ikke er vedtaksbasert, og som retter seg mot personer med alle grader av funksjonsfriskhet. Dette oppnår vi raskere gjennom samarbeid med private.

Vi er positive til økt variasjon i tilbudet på både vedtaksbaserte og ikke-vedtaksbaserte sentre; og vil ha en liberal holdning til spennende, nye ideer. Puben på Bråta er et godt eksempel på et hyggelig tilbud som krever at vi tør å tenke utenfor boksen.

For eldre er Forebyggende helseteam for eldre særlig viktig. De foretar hjemmebesøk hos alle innbyggere 75+. Dette for å kartlegge situasjonen og oppdage tidlig funksjonssvikt, samt veiledning i ulike situasjoner som tilrettelegging av bolig og bruk av teknologi.

Venstre vil også styrke fokuset på pårørende. Å passe på familie og venner er en selvstendig investering i brukerens ve og vel på sikt.

God og riktig mat og drikke er nødvendig for både helse og trivsel. Drammen har dyktige medarbeidere i dag som sikrer riktig ernæring og kjøkkendrift av kvalitet for servering både på institusjon og hjemme samt i kafeer, gjennom Drammen kjøkken, Svelvik kjøkken, Bråta kjøkken, Solberglia kjøkken, Hermansenteret og Fabrikkjordet. Vi vil fortsette denne driften slik som i dag, men er også åpne for bidrag fra private og frivillige.

Drammen Venstre vil:

- Opprettholde dagens nivå av Frivillighetskontakter (5,9 årsverk i 2022)
- Være positive til å sette ut kafédrift på institusjoner på anbud; herunder gi oppdrag til sosiale entreprenører
- Ta i bruk handlingsrommet for innovative offentlige anskaffelser og lyse ut konkurranse om tiltak for aktivitet og sosialt fellesskap for hjemmeboende brukere; herunder blant annet lavterskel aktivitetssentre med ulik profil; gjennom å be om en sak på dette

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Vurdere om dagens vedtaksbaserte dagsentre bør delvis omgjøres til ikke-vedtaksbaserte aktivitetssentre; for å gjøre veien inn kortere
- Videreutvikle abonnementsløsninger for dagsenter; gjennom revidering av satser for egenbetaling
- Sikre tilgjengelige møtearenaer i helger og høytider; gjennom å vedta at et tilstrekkelig antall aktivitetssentre og dagsentre holdes åpne utenfor ordinær åpningstid på slike dager. Dette bør gi et tilbud til personer både med og uten vedtak. Frivilligheten bør kunne benyttes for å bemanne ekstraordinært.
- Verne om Forebyggende helseteam for eldre (ligger under P03)
- Lage en egen pårørendestrategi, som bør inneholde følgende tiltak
 - Utvikle dagens pårørendetilbud (deltagelse i sosialt fellesskap med andre i samme situasjon, samtalegrupper en gang i måneden, individuelle samtaler, utvikle Pårørendeskolen)
 - Bruke dagsentrene/aktivitetssentrene aktivt for å styrke avlastningstilbudet for pårørende
 - Legge til rette for at flere brukere og pårørende kan ta i bruk digitalt verktøy (eks. digi helse) for dialog med tjenestene
- Ikke skru opp dagens egenandeler på forebyggende tilbud som et innsparingstiltak, før budsjettsituasjonen eventuelt gjør det helt nødvendig
- Være positive til initiativer fra private og frivillige om å supplere kommunens tilbud for ernæring og kjøkkendrift
- Tilrettelegge for at arbeidstakere kan stå lenger i jobb (se også P14)

Tildeling og koordinering av helse- og omsorgstjenester

Venstre fikk i 2022 gjennomslag for å utrede om det finnes bedre alternativer til bestiller-utfører-modellen. Erfaringer fra de siste årene tilsier at denne måten å jobbe på både har bidratt til store budsjettunderskudd, mye tidsbruk på rapportering hos utfører, frykt for å gjøre feil, og at det skaper en unødvendig distanse mellom innbyggere med behov og kommunen som leverandør. Vi vil utforske om det finnes måter hvor beslutningene kan tas tilbake nærmere de som "har skoa på" og som skal levere tjenestene til de samme brukerne. Dette kan også skape en mer naturlig budsjettdisiplin.

Vi mener i tillegg det er mer potensiale å hente ut på samordning av de ulike avdelingene og tjenestefeltene på HSO når det kommer til tjenesteproduksjon.

Drammen Venstre vil:

- Vurdere å endre dagens modell for tildeling av tjenester

BPA (Brukerstyrt personlig assistanse)

BPA (brukerstyrt personlig assistanse) er et godt eksempel på utvidelse av “trappa”. BPA er mange innbyggers viktigste tjeneste i hverdagen og er ment å fungere som et reelt frihetsverktøy for brukerne. Selv om de aller fleste nyter godt av BPA i Drammen så er det samtidig en del blandede erfaringer og brukere med svært kritikkverdige historier, noe blant annet vi i Venstre har vært med på å rulle opp. Vi mener det er behov for en kritisk gjennomgang av anbudsregelverket. Vi tenker da både på kriterier, men også på om dagens avgrensning av antall tilbydere og konkurranse innenfor dette rammeverket er hensiktsmessig. Det er også en betydelig utfordring for brukerne med BPAer som jobber korte perioder og skiftes ut hyppig.

Drammen Venstre vil:

- Vurdere å endre anbudsreglene for BPA slik at det kan tildeles kontrakter til flere konkurrerende leverandører enn i dag
- Vurdere endringer av kriterier innenfor BPA-regelverket, og se på hvordan samarbeidet mellom kommunen og leverandør fungerer
- Finne ut hvorfor gjennomtrekket av BPAer er så høyt, og jobbe målrettet for at de blir værende lenger i stillingene
- Utvikle kommunens eget regelverk for å forhindre at noen brukere kan bli nektet hjelp/bruk av tjenesten på grunn av særegne fysiske forutsetninger

Kompetanse og strukturelle utfordringer på programområdet

De samme utfordringene med å rekruttere og beholde riktig fagkompetanse går igjen også på P06 som på de foregående programområdene. Problembeskrivelse og aktuelle tiltak er ganske like og utdypes derfor ikke inngående på nytt her. Det henvises til tidligere avsnitt om dette.

Drammen Venstre vil:

- Styrke samhandlingen med utdanningsinstitusjoner innen helsefag
- Synliggjøre karrieremuligheter i helse, sosial og omsorg i kommunen for elever og studenter
- Opprette en pilot for nye arbeidstidsordninger i enkelte avdelinger for å styrke tjenestetilbudet, rekruttering og heltidskultur.

P07 Rus og psykisk helse

Vi i Venstre var grunnleggende skeptiske til “samlokaliseringen” av fagområdene rus og psykisk helse ved opprettelse av tjenesteorganiseringen i nye Drammen. Psykiatri og rus bør sees i sammenheng; men psykiatri og forebyggende psykisk helse er veldig ulike ting. Ved å putte all psykisk helse inn i samme “kurv” sier vi indirekte at personer med mild/forbigående/begynnende psykisk uhelse krever de samme tiltakene. Dette er stigmatiserende for den enkelte, bidrar ikke til mer åpenhet, og bidrar trolig ikke til bedre forebyggende arbeid og fokus. Vi tror det er utrolig mye kommunale penger, personlig smerte og privat verdiskaping å spare på å hindre at folk blir psyke framfor å skulle behandle dem etter at de har blitt dårlige.

Venstre vil derfor vurdere på nytt om denne oppdelingen av programområdene bør revurderes og forebyggende psykisk helse flyttes et annet sted.

Uavhengig av dette er vårt viktigste prinsipp for programområde P07 at det skal være lett å få hjelp for de som trenger det. Lavterskeltilnærming og forebyggende fokus er nøkkelord. Tverrfaglig, helhetlig og koordinert tilnærming samt tett samarbeid med private og frivillige er avgjørende.

Tverrgående behov

Det er mange kategorier brukere av kommunens tilbud innen rus og psykisk helse. Det er en stor utfordring at det ikke er like stor variasjon i bo- og tjenestetilbudene. Overliggerdøgn i sykehus, feilplasseringer i bolig, private kjøp er noen eksempler på konsekvenser dette har.

Blakstad sykehus skriver ut pasienter i dårligere forfatning enn tidligere. Dette kan være innbyggere som har helseproblematikk som blant annet kan medføre samfunnsrisiko, dersom de ikke får den hjelpen de trenger i kommunen. Behovet er ofte bolig med bemanning. I løpet av 2022 ble det etablert et tilbud om avklaringsbolig som gir bruker bedre tid til å komme seg etter sykehusopphold, samtidig som tjenesten får mulighet til å finne riktig nivå på bo- og/eller tjenestetilbud. Det kan være krevende å finne det mer langsiktige bo- og tjenestetilbudet, som både ivaretar den enkeltes behov og som ivaretar naboer sitt behov for trygghet og forutsigbarhet. Venstre vil sikre at dette overgangsfokuset videreføres og ideelt sett styrkes.

Tjenesten vil med all sannsynlighet i årene framover motta flere brukere fra spesialisthelsetjeneste som vil kreve store ressurser for å ivareta samfunnsvernet. Vi vet at dette setter tjenesten i en utfordrende situasjon. Venstre er derfor forberedt på å prioritere å styrke denne budsjettposten om det blir nødvendig.

Kommunen har fire dag- og aktivitetssentre innenfor programområdet; Veksthuset, Energihuset, Strømmenstua og Erik Olsens gate (rusfritt). Sentrene er lavterskelorientert og har ikke krav om vedtak, og tilbyr kurs og aktivitet som stimulerer fysisk helse, kreativitet og positivt sosialt samhold. Venstre vil videreføre og om mulig styrke disse sentrene, men i tillegg vil vi satse på involvering av frivillighet og sosiale entreprenører for å etablere flere sentre. Dette gjelder særlig sentre/konsepter som ikke stiller krav til helsekompetanse.

Det er potensial for økt brukerinvolvering i dag- og aktivitetssentrene. Ved å gi brukere mulighet til å ta større ansvar for drift og innhold i sentrene øker sannsynligheten for at aktiviteten oppleves som meningsfull. Ansvarliggjøring kan også bidra til kvalifisering, opplevelse av økt deltagelse og kan motvirke utenforskap.

Drammen Venstre vil:

- Opprettholde eller styrke tilbudet om avklaringsbolig
- Styrke ettervernstilbudet med kvalifiserte ruskonsulenter og terapauter.
- Åpne opp for en styrking av programområdets budsjett dersom det blir nødvendig for å klare å gi et godt nok tilbud til brukere utskrevet fra spesialisthelsetjenesten; av hensyn til både brukere og samfunnet rundt
- ta i bruk handlingsrommet for innovative offentlige anskaffelser og lyse ut konkurranse om drift av dagsentre for rus- og psykisk syke, med finansiering fra bruk av tilskuddsordningen for helse, sosial og omsorg og/eller av midler som i dag finansierer dagsentrene.
- styrke brukermedvirkningen i driften av dag- og aktivitetssentrene og utformingen av tilbud her

Forebyggende psykisk helse

Venstre har kjempet gjennom at det skal jobbes tverrgående og programområdeovergripende med forebyggende psykisk helse og selvmordsforebygging, gjennom vedtak av to handlingsplaner.

Arbeidet med disse vil stå høyt på agendaen i starten av perioden for oss. Mange av tiltakene i disse planene vil ligge under andre programområder enn P07 – og synliggjør argumentet for hvorfor P07 kanskje ikke er riktig “hjem” for forebyggende psykisk helse.

Drammen har et lavterskelmottak hvor innbyggere kan få råd og veiledning, uten å måtte søke tjenester først. Erfaringen har vist at for mange er det tilstrekkelig med den hjelpen de får i mottaket, og de har ikke behov for tjenester utover dette. Dette er bra for den enkelte og vil kunne redusere tjenestebehovet. Det er også igangsatt et arbeid for å styrke tilbudet om blant annet

digitale selvhjelpsverktøy og annen digital hjelp. Venstre vil prioritere å videreføre og om mulig styrke dette.

Rask vei ut i aktivitet og arbeid er også helt avgjørende for å hindre psykisk uhelse. Mange med rus- og psykiske helseplager har utfordringer med å få arbeid. Noen har vært ute av arbeidslivet en kortere periode, mens andre mangler ofte arbeidserfaring og kvalifisering. Sosial adferd kan også gi utfordringer i enkelte tilfelle. Det å stå utenfor arbeidslivet har negative konsekvenser for den enkelte. Det gir økonomiske utfordringer, mange opplever utenforskap og mangel på sosialt nettverk og mange kan ha utfordringer med å fylle dagene med meningsfull aktivitet. Dette er derfor et annet viktig fokus for Venstre.

Drammen Venstre vil:

- Vurdere å flytte fag- og temaområdet forebyggende psykisk helse til et annet programområde som i større grad tilrettelegger for dette
- Sikre at vedtatt utarbeidet handlingsplan for forebyggende psykiske helse blir endelig vedtatt, blir tverrgående/programområdeovergripende, og fylles med godt innhold
- Sikre at handlingsplan for selvmordsforebygging blir best mulig og er tverrgående/programområdeovergripende
- Sikre god og riktig implementering av begge handlingsplaner
- Prioritere videreføring og om mulig styrking av lavterskeltmottak for råd og veiledning for psykisk helsehjelp
- Sikre videreføring av og videreutvikle lavterskel terapitilbud til folk i alle aldre; herunder blant annet tilbudet Rask psykisk helsehjelp
- Utrede om dagens tilbud treffer alle kulturer og målgrupper i Drammen
- Følge opp og sikre fremdrift i tidligere vedtatt samarbeid med universitetet, aktuelle frivillige organisasjoner samt studentforeningene for en koordinert innsats for å identifisere, hjelpe og forebygge psykisk sykdom blant studenter i Drammen.
- Ta i bruk handlingsrommet for innovative, offentlige anskaffelser og lyse ut konkurranse om for eksempel: tilrettelagte arbeidsplasser, sommerjobber for unge eller tiltak for økt sysselsetting av innbyggere som står langt fra arbeidslivet.
- Sørge for at det psykiske helsetilbudet har kompetanse på traumer
- Utrede hvordan vi kan hjelpe personer som ikke anses som akutt psykisk syke eller står i fare for å skade seg selv og andre, med mål om å sørge for at de mestrer hverdagen og klarer å holde seg i jobb/aktivitet

Forebyggende rusomsorg

Noe av det viktigste med en god rusomsorg er å gjøre brukerne i stand til å mestre eget liv i størst mulig grad. En vesentlig utfordring for mennesker med rus- og eller psykisk helseproblematikk er å ha positive sosiale nettverk, å kunne delta i meningsfull aktivitet og å komme i arbeid eller i et kvalifiseringsløp. Mange vil trenge individuell støtte for å komme i arbeid, og mange vil trenge særskilt tilrettelegging på arbeidsplassen i en periode. Dette vil være viktige fokus for Venstre å jobbe for. Her er samarbeid med private og frivillige helt avgjørende.

Nedre Eik Gård er et rus- og medikamentfritt rehabiliteringstilbud for rusavhengige som ble startet høsten 2021. Brukerne av tilbudet bor på gården, delta i daglige gjøremål rundt driften, og er med på å utvikle prosjekter og aktiviteter. Tilbudet er fundert rundt at brukerne skal ha nok tid, at de skal ha en mentor med ruserfaring, at det er et sterkt fellesskap som skaper nye sosiale nettverk, og at brukerne opparbeider reell kompetanse til bruk i arbeidslivet etter rehabilitering. Målet med tilbudet er at alle som fullfører rehabilitering skal ha arbeid og egen bolig. Venstre vil strekke oss veldig langt for å videreføre og styrke Nedre Eik gård.

Drammen Venstre vil:

- Samarbeide med frivillige organisasjoner i rusomsorgen om å utvikle flere lavterskeltilbud
- Sikre at kommunens rådgivende enhet for russaker skal ledes av eller bestå av nok ansatte med sosialfaglig profesjonsutdanning.
- Videreutvikle og ideelt sett styrke Nedre Eik gård

Samarbeid med eksterne aktører

Fontenehuset Drammen har i flere år vært en viktig støttespiller for Drammen kommune, gjennom en samarbeidsavtale. Et fontenehus er et arbeidsfellesskap for mennesker som har eller har hatt en psykisk sykdom. Fontenehuset Drammen ga i 2022 uttrykk for at dagens uregulerte nivå på avtalen ikke lenger var forenlig med dagens driftstilbud. Venstre vil før de kommende budsjettbehandlingene sikre at vi har et samsvar mellom forventningene i samarbeidsavtalen og størrelsen på tilskuddet som gis, og eventuelt ta initiativ til en endring av avtaleinnholdet.

Drammen Venstre vil:

- Videreføre samarbeidsavtalen med Fontenehuset og avklare behov for endring av avtalens størrelse og omfang

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- legge til rette for flere arbeidsplasser, for eksempel i samarbeid med sosiale entreprenører, og gjennom tverrfaglig samarbeid mellom rus- og psykiske helsetjenester og NAV Drammen

P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig

Riktig bolig, riktig arbeid eller aktivitet, riktig kunnskap og riktige ytelser legger grunnlaget for at mange innbyggere kan ha et godt liv, og ikke minst mulighet til å videreutvikle seg. Dessverre er utenforskapet i Drammen skyhøyt. Det er alt for mange innbyggere i dag som enten går arbeidsløse mot sin vilje, har en boligsituasjon som begrenser livskvaliteten til seg og sin familie, ikke har tilstrekkelig formell kvalifisering eller kulturell kunnskap, og som ikke har økonomi til å gi seg selv og familiemedlemmer et godt liv.

En grunnleggende forutsetning for et liberalt samfunn er at alle har like muligheter. Det kan ikke sies om Drammen i dag. Derfor vil det være en hovedprioritering for Venstre i perioden å jobbe for bedre integrering, flere veier ut i arbeid og aktivitet, et boligmarked bedre tilpasset ulike mennesker og ytelser som sikrer alle innbyggere.

Her er det ikke “one size fits all” og vi skal samtidig ha stor respekt for at mange innbyggere faktisk ikke kan forventes å delta i arbeidslivet på lik linje med flertallet. Venstre vil sikre at alle kan ha et godt liv, uavhengig av mulighet og forutsetninger til å delta. Det innebærer trygge ytelser, men også fokus på hvordan vi kan tilby aktiviteter utenom tradisjonelt arbeidsliv en kan delta i for å unngå distansering fra samfunnet som helhet.

Flere i arbeid

Det finnes mange gode tilbud og programmer for å styrke evne og motivasjon til å delta i arbeidslivet. Vi i Venstre er positive til alle tiltak som kan bidra til dette. Vi har tro på programmer og tiltak som i størst mulig grad skjer i direkte kontakt med næringslivet, NAV, skoler og universitet.

De som virkelig trenger NAV trenger et NAV som er åpent og tilgjengelig når de trenger det som mest. Ressurssterke mennesker med høy kompetanse og livsmestring trenger ikke dette, men er derfor også dårlig referansegrunnlag for å definere behovet. Vi i Venstre er redd for at vi har en stor blindsoner her. Derfor er vi sterkt kritiske til sentralisering og nedleggelse av NAV-kontorer.

Vi gjentar også tiltakene som er beskrevet under “Tilrettelagt arbeidsliv” under P05 da disse er overgripende.

Drammen Venstre vil:

- Videreføring og om mulig styrke KVP-ordningen (kvalifiseringsprogrammet) i NAV Drammen
- ta i bruk handlingsrommet for innovative, offentlige anskaffelser og lage et anbudsgrunnlag for å lyse ut konkurranse om for eksempel: tilrettelagte arbeidsplasser, sommerjobber for unge eller tiltak for økt sysselsetting av innbyggere som står langt fra arbeidslivet

- tilby flere sommerjobber til ungdom som har utfordringer med å komme i arbeid, i samarbeid med NAV og lokalt næringsliv
- utvide sommerjobbtiltaket til et helårstiltak. Inntekten regnes ikke som en del av grunnlaget for de som mottar sosialstønad.
- Sette mål om at 10 prosent av nye ansettelser i kommunen skal være person med innvandrerbakgrunn, funksjonsnedsettelse eller hull i CV-en
- etablere et jobbskappingsprogram i samarbeid med NAV Drammen, næringslivet, skoler og universitetet; hvor kommunen kan prøve ut det lokale handlingsrommet, utforske hvordan de systemene som skal bistå med å få personer i arbeid kan ta i bruk nye arbeidsformer og samhandle bedre og mer effektivt, utfordre arbeidsgivere i offentlig og privat sektor til å utvikle kreative løsninger som kan bringe flere innbyggere inn i arbeidslivet, og finne ut hvordan utdanningssystemene i større grad kan gi kompetanse og veiledning som leder til arbeid
- Etablere flere VTA-plasser; både gjennom å si ja til tilbud om statlig finansierte plasser, men også ved å være offensive og bevilge penger til plasser selv om støtte fra staten er uavklart
- Bruke reserverte kontrakter som virkemiddel for å sikre oppdrag til kommunens varig tilrettelagte arbeidsplasser (se Anskaffelser under P14); gjennom å presisere at reserverte kontrakter alltid skal vurderes først ved nye innkjøp/anskaffelser
- Sende politiske signaler til næringslivet om at kommunen ønsker økt samarbeid om VTA-O-plasser i ordinære bedrifter
- Revidere anskaffelsestrategien med hensikt om at VTA-bedriftene gis tilgang på flest mulig kontrakter, innenfor lovverkets mulighetsrammer
- Ikke sentralisere NAV-kontorene, som det er planlagt fra 2024

Riktig bolig til leie og eie

Det ordinære private leie- og eiemarkedet for bolig er dessverre ikke tilgjengelig for alle innbyggere. Her må kommunen stille opp. For de fleste gjelder dette kommunale boliger med rimelig leie, mens noen ønsker låne- og markedstilpasning til å kjøpe selv. Dette inkluderer utvikling av den såkalte "tredje boligsektor".

Vårt hovedmål er å finne boligformer som passer bedre individuelt for alle personer med ulike behov/utfordringer. Dette må skje i samarbeid med utbyggere og Husbanken. Det krever også god rådgivning fra kommunen til innbyggerne.

Drammen Venstre vil:

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Sikre at temaplan for boligutvikling følges opp og jobbes etter strategisk
- Sikre at kommunens utleieboliger spres til alle kommunedeler
- Motvirke opphoping av kommunale boliger på samme sted
- Jobbe aktivt for at flyktninger bosettes i områder med lav innvanderandel
- Sikre tildeling og etablering av kommunale boliger på en måte som går godt sammen med nabolagets profil for øvrig, som ikke er til unødvendig konflikt eller mistrivsel for noen parter, og som skjer i medvirkning med nabolaget
- Sikre at det settes av nok penger til ENØK-tiltak for kommunens utleieboliger
- Vedlikeholde kommunens utleieboliger som opprettholder god standard; herunder vurdere behovet for budsjettøkning på vedlikehold
- at innbyggere i «mellomgruppen» skal kunne kjøpe egen bolig, gjennom at kommunen legger til rette for en eller flere av følgende muligheter:
 - i) Kommunen samarbeider med private aktører/etablerer felles boligselskap, hvor kommunen kjøper boliger av samarbeidspartnerne og selger disse videre til valgt målgruppe
 - ii) Kommune kjøper tomter, klargjør disse for boligbygging og selger tomtene til boligutviklere, med krav til kvalitet og vilkår for pris, boligkjøpsmodell og/eller målgruppe
 - iii) Kommunen benytter seg av forkjøpsrett i utbyggingsavtaler og kjøper en andel av boligene i nye boligfelt, og selger boligene videre til valgt målgruppe
 - iv) Kommunen selger kommunale tomter til boligutviklere, med krav til kvalitet og vilkår for pris, boligkjøpsmodell og/eller målgruppe
- Etablere en rådgivende enhet for gode boligvalg for innbyggerne
- Sikre at det gis et skjermet botilbud til alle som har behov, på tvers av ulike brukerområder
- Justere dagens modell for husleie av kommunale boliger til gjengs leie
- Sikre at det i hvert budsjett settes av en stor nok ramme til Startlån fra Husbanken
- Jobbe mer målrettet mot hver familie, og øke ressurskapasiteten for å kunne følge opp flere som får lån og de som leier først
- Områderegulering som legger strengere begrensninger på utnytting for å sikre lave priser på tomter med bygg som skal rives

Ytelser og økonomi

Venstre vil at det skal være klare krav til mottak av aktivitetsbaserte ytelser, og at dette kan praktiseres tydeligere enn i dag. Samtidig skal aldri sosialhjelp i seg selv være en salderingspost på

budsjettet, slik enkelte partier tar til orde for. Ingen skal straffes for å ha begrensninger de ikke selv kan rå over. Kommunen skal bidra til at folk får bedre økonomi, ikke dårligere.

Drammen Venstre vil:

- At alle mottakere som kan ha arbeidsrettet aktivitet, skal ha en aktivitetsplan med tidfestede aktiviteter, samtidig som det fremgår vilkår om aktivitetsplikt i vedtaket om sosialhjelp
- Legge SIFOs referansebudsjett til grunn for beregning av økonomisk sosialhjelp
- Bedre tilgjengeligheten for kommunens gjeldsrådgivning

Integrering av innvandrere

Den tragiske krigen i Ukraina har gitt en sterk økning i antallet flyktninger i Drammen. Ingen vet hvordan dette vil utvikle seg. Drammenssamfunnet har vist seg fra sin beste siden med å ønske velkommen og utnytte erfaringene fra mange år med mottak og integrering. Vi i Venstre håper vi kan utnytte det store pågående arbeidet til å også oppnå bedre integrering av mennesker som allerede har bodd i Drammen en stund. Det vil bli gjort mange erfaringer med integreringen av Ukraina-flyktningene som bør kunne brukes til å rette opp i tidligere arbeid med integrering som ikke har gått så bra.

Vi er i arbeidet med flyktninger helt avhengige av det gode samarbeidet med private og frivillige.

Venstre vil at Drammen skal fortsette å støtte opp under dette så godt vi kan.

Tiltakene på språkopplæring er tilsvarende tiltakene som er nevnt under P01.

Drammen Venstre vil:

- Tilby gratis norskopplæring til alle mennesker som bor og arbeider i Drammen kommune, men som har falt utenfor introduksjonstilbudene
- Gjøre introduksjonsprogrammet mer arbeid- og praksisrettet
- Sørge for at introduksjonsprogrammet er tilpasset den enkelte.
- Fjerne den øvre aldersgrensen for introduksjonsprogrammet (i dag 55 år)
- I større grad ta i bruk integrerte innvandrere som en ressurs på introduksjonsprogrammet
- Sikre friluftslivet og frivilligheten tilgang på Introduksjonssenteret med tilbud om gratis og lavterskel aktiviteter
- Opprette flere arenaer for språkpraksis og alternativ læring
- Utvide tilbudet om språktrening i arbeidstreningsprogram i kommunale bedrifter
- Gi innvandrere mer tillit til valg av tiltak, og mulighet for å være på flere tiltak samtidig

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Satse på mentorordninger, språkopplæring og aktiv rekruttering for å få flere kvinner med innvandrerbakgrunn i arbeid
- Gjennomføre kartleggingsprøver underveis i alle kursløp for å fastslå fremdrift i tilegnelsen av norsk
- At helsestasjonene gjennomfører språkkartlegging av alle barn ved 2 og 4 års alder, og setter inn nødvendig tiltak i samarbeid med barnehage og PPT
- At kommunen utarbeider kvalitetskriterier for etterskole-tilbud, der gode norsktalende språkmodeller må være ett av kriteriene. Kommunen og arrangører av etterskole- tilbudet må i fellesskap gjennomføre årlige evalueringer av innholdet i aktivitetene ut fra kvalitetskriteriene. Kommunen må kreve åpenhet, tillit, regelmessig kontakt og et aktivt samarbeid. Nedleggelse skal kunne være ytterste konsekvens dersom kriteriene ikke etterleves.
- *Samarbeide med frivillige organisasjoner som driver med eller vil drive med norskopplæring og inkluderingsarbeid*
- Videreutvikle dagens kurs i samfunnskunnskap og gjøre dem mer praktisk anvendbare for rask integrering i drammenssamfunnet
- Tilby kurs for foreldre med innvandrerbakgrunn om lokal deltakelse og nettverk
- Organisere fadderordninger i bomiljøene der naboer hjelper naboer
- Etablere foreldrenettverk via eldre søsken på skolene
- Jobbe mot Venstre på Stortinget for at alle automatisk får fødselsnummer dersom de har hatt D-nummer i 6 måneder

Krise- og incestsenter

Nytt krisesenter har vært en av Venstres viktigste kampsaker lenge. Utredningen av konseptvalg som ble vedtatt i desember 2022 skal ende opp i en investeringsbeslutning i løpet av 2023. Venstre vil her prioritere universell utforming og tilpasning til alle personer, inkludert mennesker med annen kjønnsidentitet, ved valg av løsning.

Drammen Venstre vil:

- prioritere universell utforming og tilgjengelighet for alle mennesker, inkludert alternative kjønnsidentiteter, ved valg av utforming av nytt krisesenter.
- sikre at tilskudd til krisesenter fra staten øremerkes til formålet lokalt
- Videreføre samarbeidet med ATV (Stiftelsen Alternativ til vold)

Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet

P09 Kultur, idrett og frivillighet

Overordnede saker på programområdet

Kultur, idrett og frivillighet er sentrale byggesteiner i samfunnet vårt.

Fysisk aktivitet er viktig for folkehelsen, kultur er viktig for den mentale helsen og frivilligheten skaper samhold i samfunnet vårt. Det er grunnleggende for et liberalt og godt samfunn at disse byggesteinene er tilgjengelig for alle menneskene bosatt i kommunen, uavhengig av økonomi, bosted, etnisitet, legning og andre interseksjonelle faktorer.

All kultur er yrtringer. Et åpent og liberalt samfunn legger til rette for alle yrtingsformer.

Kulturpolitikken har sitt utgangspunkt i yrtingsfrihetens infrastruktur og er viktig for å bygge demokratiet vårt. Kulturen skal være tilgjengelig og speile mangfoldet i samfunnet. Kultur bygger identitet, dannelse og fellesskap. Kulturen skal favne både bredt og smalt. Kulturpolitikken skal bidra til økt mangfold. Det skal bli enklere og tryggere å satse på kultur og idrett, og vi trenger både topp og bredde. Kulturarven og språket former oss både som enkeltmennesker og som fellesskap. Vi vil ha sterke kulturinstitusjoner og et fritt kulturfelt som blomstrer. Det vil gi oss et mangfoldig tilbud med mange forskjellige yrtringer.

Drammen Venstre vil:

- Videreføre samarbeidsavtalene med Drammen Kulturråd, Drammen Idrettsråd og Drammen Friluftsråd, og sikre at avtalene følges av årlig deflatorjustert finansiering
- Ha lavterskel kulturtilbud i nærmiljøene i alle kommunedeler
- Gi barn og unge muligheten til å delta i kulturaktiviteter i eget nærmiljø gjennom tverrsektoriell forankring utover programområdet.
- Utføre en mulighetsstudie for hva potensialet er for større bidrag fra næringslivet til lokalsamfunnet (spons/partnerskap/gaver/stipender etc) og hva som skal til for å utløse det

Bibliotek

Bibliotekene har tradisjonelt “bare” vært et tilbud for å låne og lese bøker, men i senere tid har det i stadig større grad blitt en sosial møteplass og kreativt skapersted. Vi vil bruke teknologi og trender for å gjøre bibliotekene attraktive og tilgjengelige for alle innbyggere. Samtidig vil vi befeste og styrke bibliotekenes rolle som formidlere av kunnskap og kulturopplevelser.

Drammen Venstre vil:

- Vurdere innføring av selvbetjent bibliotek (Meråpent) på alle filialer
- Satse på at bibliotekene utforsker ny teknologi
- Sikre biblioteksjefene redaksjonell frihet for biblioteker som debattarenaer
- Satse på bibliotekene som formidlere av ungdomskultur
- Sikre bibliotekene øremerking av en tilstrekkelig andel frie midler til å drive utviklingsarbeid og nyskapende prosjekter
- Tilrettelegge for bibliotekene som møteplasser for organisasjoner og grupper
- Styrke biblioteket som arena for kunnskapsdeling, gjerne gjennom samarbeid med næringslivet og frivilligheten.
- Styrke skolebibliotekstjenesten ved å ha gode innkjøpsbudsjett, lengre åpningstider og kvalifisert personale på alle skolebibliotek

Kulturskolen (inkl. Attic)

Kulturskolen gir opplæring innen kunst- og kulturfag som er tilpasset ulike aldersgrupper. Målet er å bidra til å bygge barn og unges estetiske, sosiale og kulturelle kompetanse og evne til kritisk refleksjon og selvstendige valg. Kulturskolen skal ivareta både bredde og talent, og ha et variert tilbud. Her kan barn og unge prøve seg fram og fordype seg i det de har interesse for. Det er også et sted å møte venner og ta del i et felleskap. (UDIR) Kulturskolen kan ha en viktig rolle for integrering, og vi mener at kommunene bør legge til rette for deltakelse fra flyktninger og asylsøkere og andre som ikke har et godt økonomisk utgangspunkt. Vi vil gi alle barn reell mulighet til å delta på musikk- og kulturskolene. Derfor vil vi blant annet gjeninnføre ordningen med statlige stimuleringstilskudd til kulturskolen, og vi har tatt til orde for en ny statlig tilskuddsordning for å sikre at flere barn kan delta. Kulturskolen er viktig for å gi barn og unge mulighet til å skape kulturuttrykk, og er en god arena for møte mellom ulike kulturer og å skape forståelse for ulike bakgrunner. Barn og unge skal også ha like muligheter til kunst- og kulturopplevelser – uavhengig av bakgrunn. Derfor ønsker vi i Venstre å satse på kulturskolen som en arena for kompetanse og sosialisering.

Drammen Venstre vil:

- videreutvikle den inntektsgraderte gebyrmodellen slik at enda flere familier, også innenfor midlere inntekter, kvalifiserer til en rabatt
- fortsette arbeidet med å gi et fullverdig kulturskoletilbud til alle kommunedeler, som videreføring av arbeidet i forrige periode, blant annet gjennom å:
 - legge til rette for private alternativ til kulturskole, med eller uten offentlig støtte, markedsført som kulturskolen
 - videreutvikle satelitt-modellen
 - sikre at det er egnede lokaler i alle kommunedeler
 - Sette som mål at det blir et bedre kulturskoletilbud i minst 2 nye kommunedeler i løpet av perioden
- Gi alle barn reell mulighet til å delta på kulturskolen
- Tilrettelegge for stimuleringstilskudd fra kommunalt nivå
- Hjelp kulturskolen med verktøy for en større grad av inkludering og integrering
- Stille oss positive til å gjeninnføre kulturskoletimen om dette ønskes av aktørene

Den kulturelle spaserstokken og Den kulturelle skolesekken

Den kulturelle skolesekken har, siden innføringen på tidlig 2000-tallet, vært en av de viktigste inngangsportalene til kunst og kultur for barn og unge i norsk skole. Ordningen skal bidra til å øke interessen for kunst og kultur hos kommende generasjoner, og vil, hvis gjennomføringen er riktig, føre til at flere unge senere vil bli aktive brukere av kulturtilbudene som finnes.

I dag er ordningen slik at mange vegrer seg for nye kunst- og kulturopplevelser på grunn av dårlige opplevelser med Den kulturelle skolesekken. Dette skyldes ikke nødvendigvis dårlig kvalitet på opplevelsen i Den kulturelle skolesekken, men at tilbudet ikke er godt nok tilpasset brukergruppen, noe som fører til at barn og unge blir skremt vekk heller enn å bli fristet til å søke andre kulturtilbud senere.

Drammen Venstre vil:

- Øke kulturtilbudet til eldre gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner
- Vurdere om Drammen skal bli direktekommune for Skolesekken
- Den kulturelle skolesekken skal sikre et tilgjengelig kulturtilbud slik at elevene opplever å få utbytte av opplevelsen. Opplevelsen som Den kulturelle skolesekken tilbyr må derfor tilrettelegges brukergruppen og favne bredt.

- Målsetningene til den kulturelle skolesekken revideres og fokus endres til å gi et lavterskeltilbud som sikrer at elevene får tilgjengelige opplevelser av ulike kulturformer.
- Ulike kunst- og kulturuttrykk ikke skal prioriteres over tilbud som engasjerer brukergruppen.

Amatørkultur

Det viktigste arbeidet med amatørkultur gjøres i kommunene. Venstre vil legge til rette for flere møteplasser og lokaler til kulturarbeid for frivillige aktører, forenkle registreringsordninger og krav til frivillige organisasjoner og lag, legge til rette for frivillig bredde og mangfold gjennom gode støtteordninger og trappe opp momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner til 100% og vurdere en tilsvarende momskompensasjon for frivillige-ide bygg.

Til barne- og ungdomskultur vil vi gi et eget kulturløft, med vekt på mangfold og kvalitet. Vi vil gi alle barn reell mulighet til å delta på musikk- og kulturskolene, styrke Frifond-ordningen for barne- og ungdomsorganisasjoner og uorganisert frivillig aktivitet.

Drammen Venstre vil:

- Få en amatørkulturplan, etter inspirasjon fra Bergen
- At folk som driver med amatørkultur skal ha tilgang til gode øvingslokaler
- Stimulere til mer samarbeid mellom amatørkultur og det profesjonelle
- Forenkle registreringsordninger
- Ha et kulturløft i barne- og ungdomskulturen med vekt på mangfold og kvalitet
- Støtte ulike kulturuttrykk, også andre uttrykk og andre organiseringsformer enn de tradisjonelle

Arenaer og lokaler for kultur

Tilgang til gode øvingslokaler og arenaer for fremføring er helt sentralt for et levende kulturliv.

Tilstanden og tilgangen til kulturlokaler rundt om i landet er fremdeles ikke god nok, og det er vårt ansvar som kommune å få disse bedre.

Drammen Venstre vil:

- Gi kulturlivet flere egnede lokaler til øving og fremføring
- At Brageteatret får nye lokaler for produksjon og visning
- Ha øvings- og fremføringslokaler på ok+ nivå i alle kommunedeler

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Gjennomføre ambisjonen om å gjøre skoler og andre formålsbygg til lokale kulturhus og aktivitetssentre, gjennom å: (se også P01)
 - i) realisere målet om at alle skolens lokaler utenom skoletid skal være gratis tilgjengelig og enkle å booke for frivillige og amatører
 - ii) sikre skolene nødvendig støtte til å kunne være et godt vertskap (kompensere overtidsarbeid til kommunikasjon med leietakere; kompensere slitasje og vedlikehold av inventar som følge av utlån, mm)
 - iii) sikre at nye skoler skal planlegges med en fløy for sambruk med nærmiljøet, med lokaler som kunst- og håndverksrom, skolekjøkken, grupperom og kroppsøvingslokaler
 - iv) vedta at ISO 23591 (NS 8178 2014: Akustiske kriterier for rom og lokaler til musikkutøvelse) legges til grunn ved nybygging og rehabilitering av lokaler til kulturformål
 - v) Prosjektare lokaler til kulturformål i tilknytning til kommunens formålsbygg
 - vi) Investere og utvikle kommunens øvrige forsamlingslokaler
 - vii) Gi enhetsleder ansvar for tilrettelegging og samordning på tvers av kommunenes sektorer.
 - viii) I nærmiljø hvor det i dag ikke eksisterer kulturanlegg bør primært barneskolene oppgraderes slik at skolene kan benyttes til kulturaktivitet og kulturtilbud for nærmiljøene.
- Sikre at det er egnede lokaler for kulturskolen i alle kommunedeler
- Være positive til private aktører som ønsker å bygge kulturarenaer, idrettsanlegg eller flerbrukshaller, med forbehold om blant annet miljøhensyn
- Legge til rette for minst et lokale i hver kommunedel som tilfredsstiller akustikk, lagringsplass, ventilasjon og teknikk.
- Vurdere om Strømsø skole bør inneholde øvingslokaler for store akustiske ensembler.
- Sikre at Strømsø Atelierfellesskap (SAF) ikke må flytte fra gamle Strømsø vgs
- Sikre at kunstnere har tilgang til verksteder

Kunst

Kunst i våre omgivelser beriker hverdagen, enten det er på et galleri, langs veien, hjemme eller i et offentlig bygg. Vi vil stimulere til mer kunst i hverdagen gjennom å være behjelpelige med lokaler til produksjon og visning, samt å fortsette å støtte produksjon gjennom innkjøp og visning, og legge til rette for mer kunst i byrom.

Drammen Venstre vil:

- Sikre at Strømsø Atelierfellesskap (SAF) beholder gode lokaler, og at SAF får kvalitetssikre en eventuell ny lokasjon som følge av nødvendig omlokalisering for å etablere skoleplasser på gamle Strømsø VGS
- Stille tomme lokaler midlertidig eller permanent til disposisjon for flere produksjons- og atelierlokaler, og motivere private utleieryttere til å gjøre det samme
- Takke ja til forespørsler om å være vertskap for Kunst Rett Vest eller andre omreisende utstillinger/festivaler
- Revidere handlingsplanen for kunst i offentlig rom, med hensikt om å integrere mer bruk av kunst i det offentlige rommet i form av kunstnerisk utsmykning
- Videreføre dagens innkjøps- og utsmykningsordning for kunst, og sikre kvalitet gjennom bred faglig vurdering
- Tilrettelegge for privat kunst i offentlig rom

Arrangementer

Arrangementer er et sentralt samlingspunkt for kommunens innbyggere. Enten det er kultur, idrett, frivillig eller faller innenfor andre kategorier. Prosessene rundt arrangementer er ofte krunglete, og vi i Drammen Venstre ønsker å forenkle denne prosessen. Arrangementer er helt nødvendig for å samle innbyggerne, uansett bakgrunn, bosted i kommunen eller andre interseksjonelle faktorer.

Drammen Venstre vil:

- Vurdere kommunens rolle som kommersiell arrangør – om private arrangører vil blomstre dersom kommunen tar et steg tilbake som arrangør, eller om dette ikke vil ha ønsket effekt
- At arrangementet Kulturytring blir værende i Drammen permanent
- Kjempe for at alle arrangementer skal være tilgjengelige for de som ønsker å delta.
- Vurdere hvilken rolle Drammen skal ha som vertskapsby og tilrettelegger for store arrangementer som medfører behov for større kommunale tilskudd.
- Forenkle ytterligere prosessene med å leie og få tillatelse til å bruke arealer til arrangementer
- fortsette festivalen “Fra Berger til Steinberg” som en årlig markering av kultur, -idrett, -friluft og -frivillighetskommunen Drammen
- Tilrettelegge for og oppfordre til at flere egnede kommunale arenaer, slik som Marienlyst stadion, også kan brukes til andre formål, slik som konserter

Anlegg for idrett og aktivitet

Kultur, idrett og fysisk aktivitet skal være tilgjengelig for alle. Idrett skaper trivsel, sosialt nettverk og folkehelse. Den offentlige støtten må i sterkere grad kanaliseres til det lokale engasjementet og sikre mangfoldet av aktiviteter.

Drammen Venstre vil:

- Likestille lagseide og kommunalt eide anlegg i økonomisk støtte fra kommunen
- Gi kommunale garantier for lån idrettslag har til finansiering av idrettsanlegg
- Forholde oss til Drammen Idrettsråds prioriteringsnøkkel som hovedregel for våre prioriteringer av anleggsutvikling, men også legge våre viktigste føringer til grunn:
 - i) til glede for flest mulig barn og unge
 - ii) positivt klimaavtrykk
 - iii) prosjekter for kulturformål
 - iv) bidrar til lavterskel folkehelse
 - v) tilrettelagt for egenorganisert og uorganisert aktivitet
- Sikre at alle nye anlegg har bruksmuligheter for flest mulig type aktiviteter og brukere;
 - i) gjennom medvirkning fra brukerne i utviklingsprosessen; for å finne ut hva flest mulig barn og unge ønsker seg og har behov for, og lage et design basert på dette
 - ii) gjennom å ikke bruke gamle kataloger med “one size fits all”
- Enkeltprosjekter vi vil peke på som treffer både våre og andres kriterier:
 - i) Utvikle Marienlyst Stadion i samarbeid med klubben, hvor økt offentlig tilstedeværelse gjennom feks ungdomsskole og fylkeskommunale kontorlokaler kan være aktuelle tiltak
 - ii) Prioritere etablering av basishall for turn i Mjøndalen
- Ferdigstille overgangen fra gummigranulat til infill uten mikroplast på nye kunstgressbaner, og hindre avrenning fra eksisterende baner
- Sikre midler til å rehabilitere minst én lagseid kunstgressbane årlig
- Forby kommersiell streaming av idrettsaktivitet for barn under 18 år (eksempelvis “Mygame”), og sikre at det ikke settes opp slike kameraer i skoleområder eller andre kommunale områder hvor det ferdes barn og unge, som kan brukes til overvåkning utenfor kamptidspunkter

Uorganisert aktivitet, egenorganisert aktivitet og breddeaktivitet

Vi vil prioritere lavterskelsidrett og fysisk aktivitet. Dette krever attraktive, bærekraftige og fremtidsrettede aktivitetsarenaer som er tilrettelagt for sambruk og flerbruk; både gjennom nye anlegg, og bedre tilgang til eksisterende kommunale idrettsanlegg for den egenorganiserte aktiviteten. I det hele ønsker vi en mer barne- og ungdomsvennlig sentrumsutvikling med flere grøntområder og soner for lek, idrett og fysisk aktivitet. Dette må skje gjennom krav til og samarbeid med private aktører.

Drammen Venstre vil:

- Sikre høy prioritering for breddelag og uorganisert aktivitet i tildeling av treningstider i hall og på bane, gjennom å evaluere nøkkelen for tildeling av dette.
- Sette krav i utleieavtaler til leietakere av kommunale arenaer og samarbeidsavtaler med andre partnere om å legge til rette for økt tilgjengelighet for også uorganisert aktivitet og breddeaktivitet; eksempelvis at garderobefasiliteter bør være tilgjengelige for alle
- Vurdere etablering av FYSAK-hall (etter modell fra Bergen kommune)
- Sikre at det fortsatt settes sterke krav til utbyggere gjennom for å ha gode uteområder tilrettelagt fysisk aktivitet, gjennom utbyggeravtaler og rekkefølgebestemmelser (se også teknisk hovedutvalg)

Esport og gaming

Prioritere møteplasser for gaming- og datainteresserte ungdommer som er gode og inkluderende sosiale arenaer i kombinasjon med andre aktiviteter. Norsk ungdom har rett til å interessere seg for forskjellige ting. Alle barn og unge fortjener anerkjennelse og en arena for det de driver med. Hvis e-sporten skal utvikle seg uten klasseskille mellom de som har god og dårlig råd, så er det viktig at vi tar tak nå. Vi trenger flere idrettslag som innlemmer e-sport som en av sine idrettsgrener og legger til rette for organisert aktivitet med veiledning og rammer.

Drammen Venstre vil:

- Støtte opp under og bidra til utvikling/tilpasning av sambruksarenaer som både
 - i) tilrettelegger for både gaming og esport
 - ii) ikke bare er for gaming/esport, men også annen fysisk aktivitet, gjennom brukermedvirkning
- Sikre en andel penger i Aktive Lokalsamfunn øremerket til esport.

- Sikre at alle barn og unge som vil delta i gaming og esport, ikke blir stoppet av økonomiske årsaker
- Jobbe for å etablere et kompetansesenter for e-sport og datakultur sentralt i Drammen
- Utrede å utvide dagens utlånsordninger til å inkludere gaming-utstyr

Aktive lokalsamfunn

Hensikten bak Aktive Lokalsamfunn er at idrettslaget tar utvidet ansvar for å styrke tilhørigheten, fellesskapet og aktivitetsnivået blant innbyggerne i et nærmiljø. Konseptet har sitt utspring fra Drammen og er en modell vi i Venstre er stolte av og vil støtte opp om. I den videre innretningen av Aktive Lokalsamfunn ønsker samtidig vi i Venstre å justere slik at friluftsliv og uorganisert/egenorganisert aktivitet sikres stimuli, slik at vi stimulerer til et variert aktivitetstilbud innenfor alle kommunedeler med noe for alle.

Drammen Venstre vil:

- Øremerke en del av Aktive Lokalsamfunn-midlene til friluftslivstiltak, administrert av Drammen Friluftforum
- Sikre at e-sport og gaming er en del av Aktive lokalsamfunn.
- ikke prioritere kommersielle initiativer eller indirekte markedsføring av kommersiell underholdning innenfor rammene til Aktive Lokalsamfunn

Fritidstilbud til barn og unge

Venstre ønsker at alle barn skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst en organisert fritidsaktivitet sammen med andre, uavhengig av foreldrenes økonomi. Å få delta i fritidstilbud som idrett, korps, kor, 4H, speider og lignende er viktige elementer i en trygg og god oppvekst. Deltakelse i fritidsaktiviteter styrker integrering og inkludering – og motvirker utenforskap i samfunnet.

Drammen Venstre vil:

- sikre en videreføring av målene fra Fritidskortet i en eller flere nye ordninger; slik at barn fra lavinntektsfamilier kan delta i aktiviteter på lik linje med andre; for eksempel finansiert gjennom søking av statlige midler eller samarbeid med andre
- påvirke slik at barn og unge kan utøve sin ungdomskultur med offentlig støtte innenfor sine egne rammer, også utenfor det etablerte kulturlivet
- etablere et utstyrlager for utlån, gjerne i offentlig-frivillig eller offentlig-privat samarbeid

- ha fortsatt gratis årskort i Nøstehallen for innbyggere under 18 år

Friluftsliv

Friluftsliv er helsefremmende og gir gode opplevelser for den enkelte. Norsk natur, allemannsretten og friluftsliv er et grunnlag for reiselivet og har stor betydning for stedstilhørighet og bosettingsmønster.

Drammen Venstre vil:

- Likestille friluftslivet med idretten for alle formål i Drammen
- Vedlikeholde og utbedre utsiktspunkt rundt om i kommunen
- Vurdere å åpne og tilrettelegge torgene for frilftsaktiviteter
- Fortsette satsing på turvei langs elver og fjord, (se også P11)
 - i) der det er økonomisk bærekraftig,
 - ii) og ikke forutsetter utbyggerbidrag som medfører store negative konsekvenser for miljø og andre viktige hensyn
- Etablere en juridisk bindende markagrense i samarbeid med nabokommunene
- Si nei til motorisert ferdsel i utmark for fornøylesformål
- Være positive til enkle nærmiljøanlegg i markasonen nær byen som fremmer positiv bruk av marka, som for eksempel aktivitetsparker og teltplasser
- sikre at prosjektet "Kartlegging av friluftsliv" fullføres og tas reelt hensyn til i kommunale planleggingsprosesser
- gi fortsatt økt tilgang på nærnatur og nærturterreng for alle innbyggere
- satse på åpne, gratis, tilgjengelige aktivitetsarenaer som fremmer inkludering, der nærnaturen er ledestjernen, assistert av flere store åpne urbane aktivitetsarenaer, herunder åpne haller og baner
- Skape gode vaner og livslang helse gjennom å introdusere barn og unge til lavterskel aktivitet – lavterskel utelek, turliv, idrett og kultur gjennom skolen og andre kommunale tjenester, på bred basis.
- benytte hogstinntekter i økt grad for å finansiere økt satsing på friluftsliv (i dag er denne inntekten på 3MNOK - Drammen Eiendom KF)
- åpne opp ytterligere for jakt og fiske i kommunens skoger, på bærekraftige premisser
- tilgjengeliggjøre utfartsstedene gjennom bedre kollektivtilbud (se også teknisk hovedutvalg) og regulering av parkeringsplasser der det er behov.
- sikre friluftslivet enkel og billig tilgang på arenaer for samling

- støtte opp under friluftslivets eksisterende initiativer for aktivisering av seniorer (feks DNTs aktiviteter).
- styrke partnerskapsavtalen til DNT
- styrke samarbeidet med Speideren om Sommerskolen
- Øke støtten til "Aktiv i friluft"
- Sikre 1 million årlig til friluftsliv; Fordeles tredelt på DNT Drammen og Omegn (doble tilskuddet til Aktiv i Friluft), Drammen Friluftsforsums medlemsforeninger eksklusiv DNTD, og til styrking av virksomhet Anlegg, idrett og natur

Viktige arenaer som kommunen eier eller bidrar økonomisk til

Drammen Venstre vil:

- Videreutvikle våre viktigste kulturinstitusjoner Fossekleiva, friluftsmuseet og Portåsen
- Se nye muligheter for museumsstrukturen i samarbeid med Drammens Museum, og vurdere å utrede en konsolidering av alle kommunens museer
- Sikre at Friluftsmuseet ligger i en museumsstruktur som kan sørge for et bredere samfunnsengasjement for friluftsmuseet og skape et senter for aktivitet og kultur
- Sikre Drammen Scener AS (Drammens Teater og Union Scene) driftstilskudd som fremmer egenproduksjon, gir muligheter for utleie til ikke-kommersielle aktører, og reduserer behovet for "eventifisering" av scenene
- sikre Fossekleiva en øremerket årlig støtte på minimum 500 000,- årlig utover programområdets rammer, med årlig indeksregulering
- sikre Portåsen en fast årlig støtte som ligger tettest mulig opp til rammen fra gamle Nedre Eiker (1,8 millioner), med årlig indeksregulering

Søkbare tilskuddsordninger

Det vil alltid være et mål å få inn penger til idrett, kultur og frivillighet. Likevel ser vi utfordringer med søknadene til tilskuddsordningene, ved mangel på informasjon og kriterier til saken det søkes om.

Drammen Venstre vil:

- presisere tildelingskriteriene til alle søkbare tilskuddsordninger slik at alle søkere må dokumentere at de har trygge og tilgjengelige omgivelser for alle innbyggere uavhengig av funksjonshemning, kjønn, legning mv., i tiltak hvor dette er relevant

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- støtte frivillige organisasjoner som velger å opprette lavterskeltilbud
- videreutvikle ordninger for utleie av idretts- og aktivitetsutstyr som dekker hele kommunen
- videreutvikle dagens støtteordninger, med følgende hovedambisjoner:
 - i) sikre at amatørkultur og frivillighet har realistiske muligheter til å leie Drammens Scener innenfor rammer som er økonomisk bærekraftige for begge parter
 - ii) fortsette fokuset på å stimulere til ny aktivitet, framfor lange avtaler med enkeltaktører
 - iii) gjøre det enkelt å søke; kort vei fra idé til handling!
 - iv) sikre at kravene om miljøplan og tilgjengelighetsplan videreføres i retningslinjene for å motta støtte til arrangementer
 - v) nedprioritere kommersielle aktører uten bevist evne til vekst over tid
 - vi) stille høyere krav til kvalitet og leveranse hos mottaker i takt med størrelse og lengde på tilskudd
 - vii) vurdere om det å hjelpe mindre aktører (gjennom utlån av utstyr, rådgivning og veiledning, erfaringsutveksling el) bør etableres som kriterium for å kunne motta de største summene i støtte
- Se tilskuddsordningene på de ulike programområdene som helhet i større grad; gjennom å lage felles praksis, og utnytte mulighetene som ligger i dette (se også P09)
- påvirke slik at barn og unge kan utøve sin ungdomskultur med offentlig støtte innenfor sine egne rammer, også utenfor det etablerte kulturlivet
- Sikre at e-sport sikres en minimumspott i støtteordningene, eller at det lages en egen innretning for e-sport, inkludert arrangering av LAN
- oppnå en årlig økning av søkbare midler til kulturformål utover indeksregulering (helst hvert år, eventuelt gjennomsnittlig i løpet av perioden)
- Opprette tilskuddsordning som retter seg mot bærekraftige arrangementer, og vurdere inndekning enten gjennom omallokering av klimamidler fra andre programområder eller å søke penger fra en annen klimastøtteordning
- Redusere byråkratiet knyttet til hode støtte (driftstilskudd) og eventuelt andre ordninger som retter seg mot foreninger og personer med lite ressurser til administrativt arbeid
- Videreutvikle en tilgjengelig og brukervennlig plattform for tilskuddsordningene

Kirke, tros- og livssynssamfunn

Valg av livssyn er et personlig anliggende, og livssynsfrihet er en viktig sosialliberal verdi. Alle borgere må kunne føle at de blir likeverdig behandlet uansett hvilke valg de gjør på dette området,

som dypest sett har med den enkeltes samvittighet og identitet å gjøre. Trossamfunnene utgjør viktige møtesteder for mange. Vi i Venstre vil samarbeide med menighetene i å gi tilbud som er til sosial nytte. Venstre jobber aktivt for tros- og religionsfrihet, samtidig som vi setter klare krav i kriterier for å motta kommunal støtte om inkludering av alle.

Drammen Venstre vil:

- Vurdere størrelsen på tilskuddene til Kirkelig Fellesråd
- Det formidles forventninger til religiøse grupper og ledere om aktivt å fremme toleranse og multikulturelt fellesskap som felles verdi.
- Det etableres faste møtearenaer mellom religiøse ledere i trossamfunn for å fremme åpenhet og integrering. På møtene redegjøres det for hvordan menighetene har brukt offentlig overføringer, og hva som er gjort for å integrere menighetens medlemmer i det sosiale liv i Drammen. Også ledere fra mer sekulære grupper inviteres til disse møtene.
- Alle menigheter i Drammen tilbyr en eller flere vennskapsmenigheter i et annet trossamfunn, og i en annen etnisk gruppe. Ledergruppene har jevnlig møter, besøker hverandre og utveksler erfaringer.
- Ikke ta fra ordinær tildeling til Kirkelig Fellesråd for finansiering av spesialprosjekter
- Støtte opp under prosjektet med å utvikle Strømsø kirke til kulturkirke og åpen møteplass
- Bistå kirkene med rådgivning og kontaktformidling for å gjøre ENØK-tiltak i egne bygg

Kulturminnevern og lokalhistorie

Drammen har en helt unik lokalhistorie som strekker seg tilbake til 1500-tallet. Vi ser fortsatt rester av den eldste historien i bygninger og andre fysiske kulturminner og ruiner, samt i historiebøker og annen formidling. Drammen kommune har dessverre ikke, slik vi ser det, vært flinke til å ta vare på denne historien. Mange kulturminner er delvis eller fullstendig utradert av modernisering og ukritisk tilrettelegging for utbyggere. Dette har resultert i små og store kulturhistoriske miljøer som er fullstendig utradert. I stedet har vi fått sjelløse og identitetsløse gater, kvartaler og strekninger i flere deler av kommunen.

Vi i Venstre mener at dette må slutte nå. Vi vil derfor at Byantikvarens synspunkter tillegges langt større vekt i plan- og byggesaksbehandling, og at det ikke tillates flere ødeleggelser av kulturhistoriske objekter og miljøer i Drammen. Dette krever at vi politikere stiller tøffere og mer konsekvente krav i møte med utbyggerbransjen.

Drammen Venstres program 2023 - 2027

God kulturminneforvaltning krever også at vi tar vare på det vi har. Dette ansvaret ligger langt på vei hos private eiere av gamle hus. Vi mener at vi må gjøre mer for å spille disse idealistene gode og motivere til at flere innbyggere restaurerer og tar vare på det som er gammelt.

Skal vi ta vare på historien så betinger det at vi forstår verdien av historien. Vi i Venstre vil derfor at lokalhistorien vår benyttes mer både i undervisningssammenheng i skolen, og til turister og besøkende som trekkplaster i markedsføring og innhold ved besøk.

Drammen Venstre vil:

- Kulturminner avmerket i temakart i kommunens DOK datasett skal søkes bevart og ikke revet, og skal aldri tillates revet uten en grundig vurdering i en tilhørende reguleringsplan.
- Sikre strengere oppfølging av verneverdige bygninger. Bygninger i kommunens verneplan som er klassifisert i verneklasse A skal ha et absolutt vern (se også P13)
- "By - og stedsmessig veileder" skal ligge til grunn for alle reguleringsplaner og ved større byggeprosjekter som berører kulturminneverdier.
- Kreve at arkitektur og estetisk utforming i nye prosjekter skal forholde seg til kulturminner i området på en tilfredsstillende måte.
- At kommunen og Byarkivet i samarbeid med for eksempel Fortidsminneforeningen og historielag lager lett tilgjengelig informasjon til innbyggerne om kommunens kulturminner.
- Styrke den kommunale kulturminnerådgivningen til huseiere og grunneiere, deriblant hjelpe disse med å finne frem til aktuelle støtte- og finansierungsordninger som for eksempel Kulturminnefondet. (se også P13)
- Opprette incentivordninger for vedlikehold til gårdeiere med eldre bygninger
- Vurdere å utvikle et byhistorisk senter for arkitektur og næringslivshistorie i Drammen, i samarbeid med Drammens museum og foreninger.
- skape verktøy for å sikre en bedre sammenheng mellom verdifull historisk arkitektur og nybygg
- supplere arealplanen og verneplanen med vernesoner med tilhørende bestemmelser. Det hjelper ikke å verne enkeltbygg hvis det som utvikles rundt ikke evner å bygge videre på og forholde seg til det eksisterende.
- Gjøre Drammen til en foregangskommune på gjenbruk, bevaring og transformasjon av eksisterende bygningsmasse
- Opprette en historisk gate for gamle Drammen gjennom Tollbugata fra Mads Wiels Plass til Gyldenløve plass gjennom stenging for biltrafikk (med unntak av beboere og nødvendige

vareleveranser), og tilrettelegging for/satsing på de historiske byggene og kulturminnene langs gata

- Utnytte opplevels- og turismepotensialet i kommunens fredede, vernede og verneverdige bygg og miljøer i større grad gjennom aktiv satsing på Drammen som kommunen i Norge med flest trehus fra 1700-tallet, mm
- Stimulere til utvikling av innhold med lokalhistorieformidling til bruk i undervisningssammenheng i grunnskolen

Frivilligheten, sosiale entreprenører og frivilligsentralene

Frivillighet er bærende i norsk kulturliv. Det frivillige foreningslivet er kunnskapsformidler og kulturbærer, samfunnsbygger og en skole i demokrati. Venstre vil gi den frivillige sektoren vekstmuligheter ut fra frivillighetens egne vilkår og arbeide for langsiktige, trygge og etisk forsvarlige inntektskilder.

Drammen Venstre vil:

- Være en bedre samarbeidspartner for lag og foreninger som skal oppgradere egne bygg og anlegg.
- Videreutvikle ordningen med Frivilligbørs
- Aktivt inkludere frivilligheten i kommunens arbeid med å oppfylle innbyggernes behov
- Alltid vurdere å tilby sosiale entreprenører og frivilligheten muligheten til å ta over kommunale tilbud (primært lavterskeltilbud) som kommunen selv ikke har økonomi til å videreføre
- Alltid vurdere å tilby sosiale entreprenører og frivilligheten kontrakter på oppgaver som ligger innenfor deres kapasitet og virkeområder
- Fortsette prosjektet med å involvere frivilligheten i drift og vedlikehold av grøntområder
- Opprette en frivillighetsportal på nett med informasjon om aktivitet og møtelokaler
- Sikre at alle frivilligsentralene modelleres etter Svelvik frivilligsentral; med eget styre og utformet som et sosialt og aktivt møtested med aktiv tildeling av oppgaver
- Åpne alle egnede kommunale bygg for frivillige og ideelle organisasjoner
- Støtte frivillige organisasjoner som ønsker å drive med norskopplæring og inkluderingsarbeid
- Forenkle frivillighetens tilgang til Drammen kommune: færre klikk, innloggingsløsninger og ledd for å realisere gode ideer
- Redusere mengden gratis bestillinger til frivilligheten om å løse kommunale oppgaver og ønsker

- Dagens Natteravnordning videreføres, der organisasjoner som deltar gis økonomisk støtte. Det legges vekt på at det er ønskelig med etnisk blandede grupper.
- Ledere i de frivillige organisasjonene som er registrerte i frivillighetsportalen, inviteres til skoleringsmøter. I møtene er integrering, likestilling, utenforskap og negativ sosial kontroll hovedsaker.

Skogsdrift i kommunal skog

Vi vil satse på naturlig karbonlagring og økt biologisk mangfold gjennom nytenkende skogsdrift. Se også tiltak på P13 i sammenheng med dette.

Drammen Venstre vil:

- stanse og reversere framveksten av svartelista, invasive arter i skogsområdene (i samarbeid med P11 i byområdene)
- At Drammen minimum matcher det nasjonale målet om vern av 10% av skog, gjennom vern av egen kommuneskog, og proaktivt arbeid mot private grunneiere og Staten om frivillig skogvern
- Ansette en skogrådgiver som kan veilede skogbruket i bærekraftig flergenerasjons skjøtsel
- Støtte opp om et aktivt bærekraftig skogbruk med flergenerasjonsfokus
- ikke selge kommuneskog
- unngå flatehogst i populære rekreasjonsområder

Naturrestaurering

Det holder ikke å stanse tapet av natur. Vi må også restaurere naturen som har gått tapt, og slik bli naturpositive. Venstre har lenge vært pådrivere for naturrestaurering i Drammen og vil sikre at tidligere satsing videreføres og styrkes.

Drammen Venstre vil:

- Etablere et senter for naturrestaurering på Bokerøya/Grunnane
- styrke budsjettet for Naturrestaurering
- søke eksterne midler for å videreutvikle kunnskap og budsjett for naturrestaureringsprosjekter
- at det etableres opplegg for naturrestaurering til bruk i undervisningssammenheng i skolen

Knutepunkt Strømsø

Ansvar for Knutepunkt Strømsø er overført P09 fra 2023. Knutepunkt Strømsø er selve “navet” i områdesatsing Strømsø 2030. Vi vil støtte opp om og videreutvikle den unike modellen med samlokalisering av forebyggende tjenester, møtelokaler til utlån, kafé, innbyggermøter, sosialt entreprenørskap, urbant landbruk og arrangementer.

Drammen Venstre vil:

- Vurdere justeringer av dagens samlokalisering av ulike fagprofesjoner på Knutepunkt Strømsø, i tråd med evaluering og medvirkning fra brukere og ansatte på Knutepunktet
- Bruke erfaringene fra Knutepunkt Strømsø for å utvikle knutepunkter i resten av kommunen, og søke staten om midler for utvikling av nye knutepunkter
- Stimulere til at flere lag, foreninger og arrangører benytter uteområdene rundt og lokalene inne på Knutepunktet til aktiviteter og arrangementer
- Tilby en teknisk hjelpestasjon (for eksempel på knutepunktet), der folk kan stille sine tekniske spørsmål og få hjelp til å lære å bruke ulike nettplattformer.
- etablere utlånsordning av idretts- og friluftsutstyr på alle knutepunkter, gjerne i samarbeid med andre aktører som allerede tilbyr dette (BUA mfl)
- Ha en mer tilgjengelig portal med informasjon om det som skjer på disse stedene.

P10 Medvirkning og lokaldemokrati

Nærutvalg og lokaldemokratisk verktøykasse

Drammen Venstre vil:

- Fortsette satsingen på nærutvalgene, men videreutvikle dem og sikre en videre innretning som i større grad (se også P18)
 - i) konkretiserer utvalgenes faktiske oppgaver
 - ii) avgrenser og definerer politikernes rolle i utvalgene
 - iii) sikrer at arbeidet oppleves meningsfylt for innbyggerne
 - iv) gir utvalgene et klart mandat opp mot det politiske møtehjulet
 - v) sikrer at saker som tas opp og vedtas i utvalgene er mulig å spore videre i den politiske saksbehandlingen og er mulig å følge for utvalgenes medlemmer
- Etablere ordning med et kontaktpunkt i hver kommunedel, som et bindeledd mellom kommunen og lokalmiljøene
- Etablere flere knutepunkt i henhold til mål og dialog i kommunedelene
- Etablere og legge til rette for flere møteplasser for samskaping for innbyggerne i kommunedelene

Innbyggerinvolvering og medvirkning

Medvirkning gir bedre beslutningsgrunnlag, bedre tjenester, bedre løsninger og mer fornøyde mennesker. Det handler ikke bare om at folk skal bli hørt, men også å ansvarliggjøre alle som aktive borgere. Medvirkning er derfor en av Venstres fremste hjertesaker. Vi lover å stå på i alle prosesser for bedre medvirkning – slik vi har gjort i mange år.

Tiltakene under vil gå igjen på flere andre programområder.

Drammen Venstre vil:

- Sikre at medvirkning skjer på et mye tidligere tidspunkt i kommunens saksbehandling enn i dag, og ikke akseptere at høringsfasen regnes som medvirkning
- Sette krav til planforslagsstiller om tidlig og omfattende innbyggermedvirkning, både i planinitiativ- og reguleringsplanfase. Det skal ikke være tilstrekkelig at planforslagsstiller "legger til rette for" og ansvaret plasseres på kommunen

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- teste ut folkeavstemninger i utbyggingssaker, der innbyggere inviteres til å velge mellom to eller flere løsninger som oppfyller kravene i et prosjekt
- Invitere naboer og organisasjoner med alternative synspunkter til befaringer med utbyggere
- Ikke godkjenne planer eller utbyggingsavtaler hvor tilstrekkelig medvirkning ikke er utført
- Aldri realitetsbehandle en sak hvor medvirkning ikke er utøvet mot innbyggere som åpenbart burde blitt hørt i saken
- Sikre at alle virksomheter i sine virksomhetsplaner synliggjør hvordan de vil styrke brukermedvirkningen
- Støtte initiativer for utvikling av demokratiforståelse blant barn og unge
- Utvikle nye og videreutvikle eksisterende former for innbyggermedvirkning
- Fortsette det gode arbeidet med åpenhet og sikte mot at Drammen blir en av Norges åpneste kommuner på Åpenhetsindeksen
- Gjøre det enklest mulig å finne “din sak” på nettsidene og følge saksgangen i denne; i tråd med vedtatt mål i Digitaliseringsstrategien.
- Utvikle digitale medvirkningsløsninger for innbyggere i samarbeid med øvrige kommuner i etablerte nettverk.
- Gjennomføre målrettede medvirkningsprosesser knyttet til utvikling av nærmiljøene
- Ta i bruk nye verktøy for involvering av barn og unge i utvikling av nærmiljøene
- Ha fokus på medvirkning, personvern og demokratisering som prioriterte mål ved rullering av Digitaliseringsstrategien
- Tilby selvutviklings- og selvvekstkurs for innbyggere
- Utvikle deltakerkultur og felles tankegang gjennom opplærings- og utdanningssystemer i samarbeid med andre interessenter som academia eller frivillige organisasjoner
- Styrke samarbeid mellom kommunen og frivilligheten / andre hjelpetiltak for å skape lik forståelse av medvirkningskonseptet og prosessene

Hovedutvalg for tekniske tjenester

P11 Utbygging og samferdsel

Utbygging og samferdsel omfatter utbygging, forvaltning og drift av veier, gater, parker og plasser i Drammen kommune, samt myndighetsutøvelse innen disse fagområdene. Dette inkluderer byggherreansvaret for utbygging av kommunal infrastruktur, i tillegg til prosjektutvikling, forhandling og oppfølging av utbyggingsavtaler med eksterne utbyggere, i tilknytning til kommunal infrastruktur. Kommunal forvaltning, myndighetsutøving og håndheving av parkering ligger også til programområdet.

Det offentlige rom – kommunens drift, vedlikehold, forvaltning, planarbeid

Venstre vil ha offentlige rom som er preget av god helårs framkommelighet for myke trafikanter, som har høy kvalitet på infrastruktur og estetikk, som kan brukes av alle innbyggere uavhengig av funksjonsgrad, og som innbyr til helårs samvær og samskaping for innbyggerne.

Drammen Venstre vil:

- Sikre universell utforming og maksimal tilgjengelighet av alle offentlige rom; gjennom tilrettelegging for alle typer funksjonsnedsettelse, inkludert bygninger, transport og åpne arealer
- sikre at midlene tildelt i økonomiplanen til tilgjengelighet for funksjonshemmede i offentlige rom også kan komme Storgaten i Svelvik til gode, gjennom å finne en løsning med fylkeskommunen som eier
- Sette opp flere offentlige søppelkasser, med panteringer, i tettstedene
- Sikre tilstrekkelig årlig finansiering av sykkelplanen
- Bevilge mer penger til snøsmelting der gående og syklende ferdes, særlig med tanke på framkommelighet for eldre og barnevogner
- Prioritere brøyting for gående og syklende gjennom kvalitetssikring av anbudene på brøyting
- stanse og reversere framveksten av svartelista, invasive arter i byområdene og langs veier (i samarbeid med arbeid i skogsområder på P09)
- gjenopprette/øke driftsbudsjettet til arbeid mot svartelista, invasive arter

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- sikre at kommunen bruker insektvennlige busker ved beplantning av parker og andre grøntområder
- beplante parker med frukt, bær og urter til allmenn benyttelse, gjennom justering av Parknorm eller en politisk sak
- kun godkjenne lekeplasser med høy kvalitet og trygghet
- sikre at lekeplasser har organisk og ikke syntetisk underlag, gjennom oppfølging av planretningslinjer
- ha universelt utformede grønne lunger i hvert tettsted tilpasset lek og aktivitet for alle aldersgrupper, gjennom å presisere krav i planretningslinjer, og behandling av enkeltplaner
- sørge for at alle offentlige toaletter på kommunale områder har åpent i hele vår- og sommersesongen, gjennom å gjenopprette den nødvendige bevilgningen på programområdet til formålet
- Sikre at Drammen kommune følger den nye veilederen for graving (underlagt "graveinstruksen" for fiber) og kutter unødvendige kostnader for fiberutbyggerne
- Etablere utstyrspunkter med nødvendig utstyr for enkelt vedlikehold av utendørs møteplasser og grøntarealer i ulike deler av kommunen og i tett samarbeid med frivillige organisasjoner.
- Gjennomføre et prøveprosjekt hvor frivillige innbyggere og brukere av tjenestetilbud utfører drift og vedlikehold av grøntområder og parkområder nær der de bor eller virker

Utleie og bruk av gategrunn og torg

Vi vil gjøre det enda enklere og mer attraktivt å leie/låne offentlige arealer til alle formål som skaper utadvendt aktivitet til befolkningen.

Drammen Venstre vil:

- Gjøre det formelt enklere og rimeligere å leie plass for uteservering på kommunens eiendom
- Gjøre det gratis for frivillige aktører å bruke kommunens torg og offentlige rom til utadvendt publikumsrettet aktivitet
- Utrede hvilke politiske grep som bør gjøres for å få mer aktivitet på kommunens torg og byrom
- Åpne og tilrettelegge torgene for friluft aktiviteter

Samarbeid med private aktører og andre forvaltningsledd om planlegging og utbygging

Mange samfunnshensyn kan kun oppnås gjennom samarbeid mellom kommunen og private. Vi i Venstre vil derfor ha fokus på mulighetsrommet som ligger i god koordinering, gjennom planutarbeidelse, utbyggingsavtaler og gjennomføringsavtaler. Samarbeidet med Drammen kommune i utbyggingssaker skal preges av en kombinasjon av forutsigbarhet og ryddighet, og tydelige krav til å bidra i samfunnsutviklingen der man får tillatelse til å drive næringsvirksomhet.

Drammen Venstre vil:

- Fortsette samarbeid med utbyggere om utvikling av turveier langs elver og fjord i prosjekter som ikke ødelegger andre naturverdier.
- Opparbeide flere fortau, snarveier og gangveier gjennom rekkefølgekrav og utbyggingsavtaler
- komme nærmere målet om at alle barn og unge skal ha en trygg gang- og sykkelvei til skolen, gjennom prioritering av utbyggerkrav i alle aktuelle planer, og lobbyvirksomhet mot fylkeskommunen
- Sette sterke krav til utbyggere om å ha gode uteområder tilrettelagt fysisk aktivitet, gjennom utbyggeravtaler og rekkefølgebestemmelser (se også P09)
- Ta initiativ til en tettere dialog med eiendomsbesittere i sentrumsområdene om helhetlig utvikling gjennom deres valg av utleieprofil

Kollektivtransport

Drammen kommune styrer ikke kollektivtilbudet i Drammen, med de fordelene og ulempene dette medfører. Utkanten av den nye kommunen i sør har eksempelvis kommet svært dårlig ut av hvordan kollektivtilbudet organiseres i dag. Vi i Venstre ønsker å utrede en tydeligere lokal politisk styring av kollektivtransport. I det ligger det også at vi ønsker mer innovasjon i tilbudet, herunder nye ruter og nye reiseformer.

Drammen Venstre vil:

- Utrede at Drammen kommune tar over drift av busstilbudet innenfor Drammens grenser.
- Jobbe for at Brakar reduserer sine billettpriser.
- Etablere flere avganger mellom Berger og Drammen
- Gjenopprette Berger kafé som siste busstopp i Drammen kommune

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Prioritere økt hyppighet på kollektivavganger der dekningen er dårlig, framfor enda hyppigere avganger der dekningen allerede er god, ved forhandlinger med Brakar
- Etablere busstilbud til Spiraltoppen; enten gjennom Brakar eller i privat regi, gjerne som selvkjørende elektriske busser, minimum som et utfartstilbud i helgene
- Etablere et samarbeid med Drammen Skisenter om rabattert enkeltbillett i turheisen; som et "kollektivtilbud" ut i marka
- Tilrettelegge for at prosjektet med elektrisk hurtigbåt på Drammensfjorden blir realisert, men finansiering må skje privat
- Utrede muligheter for båttrafikk i Søndre Drammensfjord i turist- og kollektivtransportøyemed; med stopp i Svelvik, Bokerøya og Berger, i samarbeid med Asker og Holmestrand
- Gjennomføre transformasjon av trafikkløsningene i Tordenskiolds gate i tråd med innbyggermedvirkning i regi av nærutvalg 7 og Knutepunkt Strømsø
- Samarbeide aktivt med Vy og Ruter om å få arbeidspendlerne i retning Oslo over på kollektivtransport.
- Vurdere forsøk med matebusser; gjerne selvkjørende og elektriske, til kommunens kollektivknutepunkter, med korresponderende ruter til hovedrutene
- Samarbeide med private operatører om å etablere venterom med oppvarming og toalett for sjåførere og passasjerer ved kollektivknutepunkt, taxiholdplasser og fergeleie

Gange og sykkel

Lavere biltrafikk og bedret folkehelse krever bedre tilrettelegging for å bruke kroppen. Vi har laget en ambisiøs sykkelplan i Drammen, som vi i Venstre vil prioritere å jobbe for at realiseres. Vi vil samtidig jobbe strukturelt i alle planprosesser for at fremkommelighet for gående og syklende prioriteres først i tilknyttede samferdselsløsninger.

Drammen Venstre vil:

- Fortsette satsingen på sykkelveier og sikre at det følger tilstrekkelig finansiering med Sykkelplanen videre.
- Sørge for at det tilrettelegges for sykkel i alle fremtidige bygge- og byutviklingsprosjekter, gjennom justering av arealplanbestemmelsene og i enkeltprosjekter
- Innarbeide et mål om sammenhengende ekspressykelveinett mellom kommunesentrene i neste rullering av Sykkelplanen

- At sykkelveier dimensjoneres for hastigheten til elektriske sykler og plassen som kreves for sykler med traller.
- Gode sykkelløsninger i sentrum og sørge for gode omkjøringsløsninger ved veiarbeid
- Helhetlig skilting og merking av sykkelveier
- Gi sykkelveiene identitet ved å gi dem navn og utsmykning rundt et tema (for eksempel; Wildenvey-ekspress til Mjøndalen med utdrag av hans dikt og liv langs ruten)
- Lage sykkelkart som viser: Elsykkelveier (bratte snarveier), barneseteveier (flate veier) og vinterprioriterte veier, og plassere disse kartene fysisk ute i trafikken.
- Skille gående og syklende slik at disse ikke skal bruke samme traseer
- Innføre forbud mot sykling på fortau på alle traseer som har fått utbygd egne sykkel felt
- Etablere flere trygge parkeringsmuligheter for sykler, med mulighet for lading for elsykler
- Utvide ordningen med elektriske bysykler til alle kommunedeler
- Fortsatt tillate kommersiell utleie av el-scootere og andre mikromobilitetstilbud, men ha kontroll på volumet gjennom å begrense antall anbud, sikre en gjennomføring som ikke kommer i konflikt med blinde og svaksynte eller forringer arealer på andre måter, og sette krav til utrulling i alle kommunedeler
- Ha trygge veikryss for syklist og gående, og opplyste underganger
- Etablere selvbetjente vedlikeholdsstasjoner for sykkel i alle kommunedeler, gjerne i samarbeid med frivillighet eller private
- Aktivt jobbe for bedre vedlikehold og feiing/kosting av sykkelveier
- Utrede flere krysningspunkter/broer over elva for myke trafikanter

Regulering av bilveier og bilveitrafikk

Vi i Venstre mener at mindre biltrafikk er helt nødvendig for å skape triveligere sentrumsområder for beboere, besøkende og næringsdrivende. Støy, forurensning og trafikkrisiko er på et nivå i dag som ikke er bærekraftig for å ha menneskevennlige omgivelser. Vi ønsker oss derfor omlegging til et trafikksystem som setter gående, syklende og kollektivtransport først i sentrumsområdene, og som aktivt flytter gjennomgangstrafikk ut av sentrumsgatene og over på gjennomfartsområder.

Parallelt med at vi gjør det mer lukrativt å gå, sykle og ta kollektivtransport vil vi derfor gjøre det mindre attraktivt å bruke bilen i midten av sentrum. Dette vil vi supplere med stimulering til et handelsliv i sentrum som er mer preget av showrooms og hjemkjøring (se P16).

Drammen Venstre vil:

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Jobbe for ny avkjøring fra E18 til det nye sykehuset eller en alternativ trafikk-løsning som unngår mer trafikk i Drammen sentrum
- Vurdere bomstasjoner på strategiske steder i indre by for å få gjennomgangstrafikk ut av sentrum og over på omkjøringsvei
- Opprette en historisk gate for gamle Drammen gjennom Tollbugata fra Mads Wiels Plass til Gyldenløve plass gjennom stenging for biltrafikk (med unntak av beboere og nødvendige vareleveranser), og tilrettelegging for/satsing på de historiske byggene og kulturminnene langs gata
- Vurdere å redusere hastigheten for personbiler i alle gater og veier med blandet trafikk
- Fortsette arbeidet for å redusere veisalting
- Påvirke at skole og foreldre setter seg sammen og utvikler mobilitetsplaner som både fanger opp lærernes arbeidsreiser og foreldrenes transport av barn

Parkering

Parkeringspolitikk er et annet virkemiddel for å styre arealbruk, i forlengelse av forrige punkt.

Utfasingen av parkeringstilbud må naturligvis skje i takt med at alternative tilbud reelt forsterkes.

Drammen Venstre vil:

- Innarbeide maksimumsnormer og ikke minstekrav for parkeringsplasser
- At kravene som settes til parkeringskapasitet i forbindelse med nybygg reduseres
- Øke parkeringsavgifter i indre by Drammen i tråd med vedtatt parkeringsstrategi
- Avslutte ordningen med gratis parkering i kommunens parkeringshus
- Vurdere behovet for pendlerparkeringsplasser i sentrumsområdene
- Vurdere å flytte "kiss&ride"-parkeringen ved Drammen togstasjon til den vestre delen av stasjonsbygningen (med innkjøring fra bussterminalen), og stenge enden av Dr. Hansteins gate for biltrafikk
- innføre boligsoneparkering i flere områder for å hindre fremmedparkering og letekjøring både rundt sentrumsområder og arbeidsplasskonsentrasjoner
- Ikke øke avgift for elbiler i boligsoneparkering mer enn 50% av fossilbiler

Maritim ferdsel

Vi har flotte vannveier i Drammen, langs elva fra Steinberg til Drammen og videre i fjorden helt til utløpet utenfor Berger. Dette innbyr til å hygge seg på vannet, både som badende og som ferdende i

Drammen Venstres program 2023 - 2027

motoriserte eller umotoriserte farkoster. For oss i Venstre er det viktig at vannveiene nært der folk bor og der sårbart biologisk liv hører til, skjermes for storskala motorsport. Vi ønsker oss bruk av elva og strandsonen som er tilrettelagt for mennesker, dyreliv, ro og fred.

Drammen Venstre vil:

- Ikke forby vannscootertrafikk på Drammenselva
- Sørge for synlig politi på elva og fjorden i perioder som sikrer at dagens fartsgrenser på Drammenselva overholdes
- Sørge for mer og bedre skilting om fart og aktsomhet rundt myke fartøy
- Vurdere å innføre 3 knops grense 50 meter fra roende og padlende
- Sikre at tømning av septikk i Drammensfjorden blir forbudt og at planbestemmelsen fra arealplanen følges opp
- Tilrettelegge for trygge farleder for kajakk, kano og annen umotorisert vannferdsel
- Tilrettelegge for lading og bruk av elektriske fartøy i Drammen kommune
- Tilrettelegge for septikktømming ved anleggelse og modernisering av bryggeanlegg

P12 Vann, avløp og renovasjon

Vann, avløp og renovasjon omfatter utbygging, vedlikehold og drift av kommunens vann- og avløpstjenester. Kommunal renovasjon omfattes også av programområdet, men ivaretas av Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS (RfD). Drammen kommune eier det interkommunale selskapet sammen med kommunene Lier, Øvre Eiker, Modum og Sigdal.

Vann og avløp

VA vil de neste årene være preget at kravene til nytt renseanlegg med ny renseteknologi. Dette er en meget stor og dyr investering som vi gjør i samarbeid med andre kommuner, og som vil medføre store økninger av VA-gebyrene. Vi i Venstre støtter selvkostfinansiering av vann og avløp, men vil samtidig passe på at denne økningen ikke skjer i et tempo og en skala som vil gi levekårsutfordringer. Vi skal også ha rom til å ta igjen et tildels betydelig etterslep. Flere av utfordringene vil også være påkrevd for at deler av arealplanen i det hele tatt skal kunne realiseres.

Drammen Venstre vil:

- Spre økningen i VA-avgifter i forbindelse med bygging av nytt renseanlegg over tid for å skjerme innbyggerne best mulig
- Utrede kommersiell produksjon av biogass i nytt renseanlegg, og herunder fasilitere mottak av karbonholdig avløpsvann
- Vurdere om kommunen bør skyte inn noe kapital i selvkostfondet dersom VA-avgiftene blir urimelig høye i forbindelse med nytt renseanlegg
- Sikre tilstrekkelig fremdrift i vedlikehold og investeringer i vannledningsnettet og minimere grad av etterslep hvert år i perioden
- Sørge for at ressursene i alt avfall og kloakk blir nyttiggjort, herunder slam og fosfat, for gjødsel
- teste gråvannsløsninger på nye bygg
- sikre ferdigstillelse av løsning for reservevannsforsyning i Svelvik
- Stille krav til anleggsbidrag til VA ved utbygging

Renovasjon

Vi i Venstre er stolte av RfD og vil fortsette med kommunalt eierskap av renovasjonsløsningen. God avfallshåndtering er en helt nødvendig del av det grønne skiftet. Vi trenger å omstille oss til en

Drammen Venstres program 2023 - 2027

holdning om at avfall er ressurser på avveie. Vi vil derfor samarbeide med RFD om å lage gode løsninger for dette i Drammen. Vi vil her ha med innbyggerne på laget gjennom å stimulere til at privatpersoner tar grønt avfallsansvar i sine hjem.

Dette innebærer et tett samarbeid med Lindum. Vi vil kople disse selskapene enda tettere på hverandres ambisjoner og strategier for sirkulær og miljøvennlig drift.

Drammen Venstre vil:

- ikke sette renovasjon ut på anbud
- ikke selge RFD
- sikre etterlevelse av sirkulærambisjonene for avfall i den nye kommuneplanens samfunnsdel
- stimulere til hjemmekompostering gjennom gebyrregimet
- vurdere å skjerpe inn gebyrer på restavfall for å stimulere til god sortering

P13 Arealplan, klima og miljø

Arealplan, klima og miljø omfatter arealplanlegging, byggesaksbehandling, geodata/karttjenester, landbruks- og miljøforvaltning, bevillingssaker, klagesaksbehandling, samt koordinering av kommunens klimaarbeid.

Arealplanlegging

Det viktigste bidraget kommunene kan gjøre for å løse klima- og naturproblemene er gjennom bærekraftig forvaltning av arealansvaret de er tildelt. Det er kommunene som tar avgjørelsen om Norge skal bli en naturpositiv nasjon eller om vi skal fortsette bit-for-bit-nedbyggingen som har skapt dagens kriser.

Venstre lover å være en pådriver for å stanse alt tap av biologisk mangfold, friluftsverdier og matjord.

Samtidig vil vi bidra til en forutsigbar arealplanlegging som sikrer at næringsliv og privatpersoner vet hva de har å forholde seg til i framtiden.

Drammen Venstre vil:

- Ha en strategi og handlingsplan for grønne fasader og tak
- Sikre at det avsettes områder for idrett, rekreasjon og friluftsliv ved boligutvikling
- Ha nulltoleranse for dispensasjoner fra kommunens nye arealplan til forslag som forringer naturverdier, friluftsverdier og matjord
- Arbeide for omreguleringer tilbake til LNF i prosjekter som vil bygge ned biologisk mangfold, matjord og nærturterreng
- Videreutvikle kommunens arealregnskap, og vedta bestemmelser som forbyr å gå i minus på arealer med biologisk mangfold, friluftsverdier og matjord
- innføre arealnøytralitet
- Følge opp klimabudsjettet med å utarbeide et naturbudsjett etter samme prinsipper
- Ikke godkjenne reguleringsplaner som utløser behov for ny offentlig infrastruktur, men være positiv til initiativer innenfor dekningen av eksisterende eller "sovende" offentlig infrastruktur, så lenge det ikke forringer naturmangfolds-, friluft- og jordvernverdier
- vurdere utvikling av lokal ordning for naturavgift/økologisk kompensasjon, og/eller støtte opp om et slikt initiativ hvis det kommer nasjonalt

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- sikre at kommuneplanens grenseverdier for maksimal avstand til nærnatur og nærnaturterreng overholdes i alle planer, og jobbe aktivt for å gi flere innbyggere nærhet innenfor disse grenseverdiene
- Sikre reell etterlevelse av krav om grøntområder i områdeplaner og rekkefølgebestemmelser; hindre kreative omgåelser
- Tilrettelegge for flere studentboliger (se også P01)
- Fortsette omreguleringen av resterende områder av elvebredden fra industri til kombinert, bolig, næring og handel.
- gjøre en helhetlig utvikling av lokalsamfunnene i kommunens ytterkanter, gjennom overgripende områdeplaner som sikrer utvikling i alle samfunnsledd
- Legge til rette for bygging av tiny houses
- videreutvikle kommunens foregangsprosjekter på kartlag for økosystemer og natur
- sikre høy kvalitet på geodata og gjøre den lett tilgjengelig og oppdatert geografisk for innbyggerne
- Forenkle byråkratiske prosesser for å få gjennomført tiltak som fremmer gode byrom
- Ta initiativ til gårdeiersamarbeid
- vurdere å regulere arealer langs Svelvikveien som har muligheter for dypvannskai til industri
- Sørge for at bygg i sentrum er tilrettelagt for butikker og andre publikumstjenester på gateplan

Medvirkning og innbyggerinvolvering i arealplanlegging og utbygging

Venstre vil sikre at alle synspunkter kommer til orde i arealsaker og at dette ikke skal styres av om man er et firma med råd til kommunikasjonsmedarbeidere eller “bare” er en sivil innbygger eller forening.

Selv om det er lovfestet at det skal foregå medvirkningen i plansaker så er denne oftest helt fraværende. Venstre vil endre dette i Drammen, og pålegge forslagshavere/utbyggere å invitere nabolag og andre interessenter til reelle medvirkningsaktiviteter gjennom hele planprosessen. Vi tror dette både er veien til bedre nabolag, bedre planer og bedre politiske beslutninger.

Drammen Venstre vil:

- Sette krav til planforslagsstiller om tidlig og omfattende innbyggermedvirkning, både i planinitiativ- og reguleringsplanfase. Det skal ikke være tilstrekkelig at planforslagsstiller "legger til rette for" og ansvaret plasseres på kommunen
- Invitere naboer og organisasjoner med alternative synspunkter til befaringer med utbyggere

Regulering og byggesak

Vi tror det er et potensiale for eliminering av unødvendige tidstyver i behandlingsprosesser, og vil automatisere prosesser som er rent rettighetsbaserte og ikke krever skjønnsbehandling. Vi ønsker videre en grunnleggende serviceorientert innstilling ved manuell behandling av søknader. Her har vi stor kompetanse i organisasjonen som vi vil spille på lag med og utnytte for å skape fordeler for innbyggerne.

For å sikre at raskere behandling ikke går på bekostning av kvalitet vil vi samtidig prioritere forslag og søknader med positive avtrykk på miljø og lokalsamfunn.

Drammen Venstre vil:

- Belønne planforslag med positivt miljøavtrykk med hurtigere behandling, og tilsvarende belønne byggesaker med positivt miljøavtrykk med hurtigere behandling
- Ha vilje til ekspropriering av eiendom dersom det er avgjørende for å få fremdrift i store utviklingsprosjekter som avhenger av sammenheng
- Flytte bestilleransvaret for konsekvensutredninger til kommunen, vekk fra utbygger/tiltakshaver
- Fortsette arbeidet med å oppheve utdaterte reguleringsplaner, og rydde opp i uklarheter i planer og bestemmelser
- Fortsette den påbegynte delegeringen av unødvendige politisk prosesser til administrativ behandling
- Måle saksbehandlingstid fra dato for opprinnelig innsendt søknad (ikke inkludere perioden mellom utsendt mangelbrev og innlevering av ny søknad, men ikke "nullstille klokka" fra innsendelse av oppdatert søknad)
- arbeide for at det ved mindre feil i byggesøknader opprettes enkel, direkte kontakt med søker for å korrigere disse, og unngå prosess med mangelbrev og å måtte skrive helt ny søknad
- Stille krav til utbygger om variert størrelse på boliger og gode utemiljøer, slik at også barnefamilier har reelle boalternativer i sentrum

- stille krav til høy bokvalitet i nye boliger, med godt dagslys, utsyn, tilgang til gode private og felles utearealer.
- Støtte bygging av generasjonsboliger (se sammenheng på P06)

Klimavennlig og sirkulær bygging

Et av de største klimaavtrykkene i samfunnet er i byggebransjen. Vi vil derfor gjøre Drammen til en foregangskommune på gjenbruk, bevaring og transformasjon av eksisterende bygningsmasse. Her vil vi spille på lag med bransjen, som etterlyser strengere krav og større forutsigbarhet fra det offentlige. Venstre vil sikre at vi når kommunens mål om 100 prosent utslippsfrie kommunale bygg- og anleggsplasser innen 2024.

Drammen Venstre vil:

- Stille krav om å følge prinsippene for grønn by- og stedsutvikling for private og offentlige utbyggere
- Gjøre nullutslippsbyggeplasser til standard i Drammen kommune
- Stille krav til ombruk og gjenbruk av materialer i alle kommunale byggeprosjekter
- Bruke passivhus, nestennullenergibygg, bruk av kortreist massivtre som standarder for nye kommunale bygg
- Utforske bruk av varmebrønner og varmepumpe ved bygging av nye kommunale bygg
- Prøve ut tiltak som biogassreaktor og flisfyr i energipaviljong tilknyttet kommunale bygg
- Prøve ut EPC-kontrakter (Energy Performance Contracting); en kontraktsform hvor byggherren kjøper funksjoner og tiltak som skal utløse en energibesparelse. Entreprenøren kjemper for å nå disse. Klarer de ikke det, må de betale byggherren tilbake. Overpresterer de, deler de gevinsten med oppdragsgiver
- Sikre etterlevelse av sirkulærambisjonene for bygg i den nye kommuneplanens samfunnsdel
- Kreve at alle nye offentlige bygg skal være energinøytrale eller -positive
- At rehabilitering skal prioriteres framfor riving i alle offentlige byggeprosjekter, med mindre avtrykket for klima og andre verdier tilsier noe annet
- Forby byggeprosjekter med negativt klimaregnskap
- Satse på blågrønne tak, på følgende måte:
 - Sette krav til vannfordrøyning på alle tak, gjennom justering av planbestemmelser i arealplanen, eller i enkeltprosjekter
 - Sette krav til grønne tak, gjennom justering av planbestemmelser i arealplanen, eller i enkeltprosjekter

- Oppmuntre til urban dyrking ved anleggelse av grønne tak

Energitiltak

Vi i Venstre vil utnytte alle virkemidler vi har i verktøykassa for å kombinere lavere klimaavtrykk med å skape andre verdier for samfunnet. Dette innebærer særlig å utnytte mulighetene som finnes i å etablere økt egenproduksjon av energi og sparing av forbruk, som vil komme både strømgeregninger og klimaet til gode.

Drammen Venstre vil:

- Ansette en energirådgiver i kommunen
- Investere i og implementere teknologi for lagring av energi
- utrede muligheten for å gjenopprette vannkraftproduksjon på Berger/Fossekleiva
- bestille en handlingsplan for egenprodusert fornybar energi, forankret i Klimastrategien, med tiltak som inkluderer
 - benytte alle offentlige takflater til solenergiproduksjon
 - stimulere til etablering av fornybar energi i privat regi
 - utforske potensiale for flytende solenergiproduksjon i fjord og elv
- Sikre at Klimafondet etableres og finansieres. Strukturen bør inneholde det følgende
 - innrettes på en måte som supplerer Enova og andre eksisterende støtteordninger
 - fungere som et ENØK-fond som støtter private initiativ for strømsparing og bruk av alternative energikilder.
 - fungere som en lokal søkbar ordning for borettslag og sameier for solenergiproduksjon
 - gi tilskudd for private husholdninger, borettslag og sameier for lokal energiproduksjon og enøk-tiltak
- Få en komplett oversikt over kommunens lysanlegg, lyskilder og strømforbruk.
- Lag en oppgraderingsplan som sikrer energieffektiv belysning med god kvalitet, i skolebygg og andre kommunale bygg.

Andre klima- og miljøtiltak

Vi i Venstre vil utnytte alle virkemidler vi har i verktøykassa for å kombinere lavere klimaavtrykk med å skape andre verdier for samfunnet. Dette innebærer særlig å utnytte mulighetene som finnes i å etablere økt egenproduksjon av energi og sparing av forbruk, som vil komme både strømgeregninger

og klimaet til gode. Mange av tiltakene under bør implementeres / justeres inn i oppdatert Klimastrategi.

Drammen Venstre vil:

- Redusere matsvinn i alle kommunale bedrifter og foretak, gjennom implementering av nye rutiner, kompetanseheving og søking av prosjektmidler
- Sikre at prosjektet "Fikseriet" (Drammen miljøverksted) får permanent finansiering
- Gjennomføre en tiltaksutredning for lokal luftkvalitet og sikre finansiering av oppfølgingen
- Kun ha lav- og nullutslippskjøretøy som del av bildelingsordninger i kommunal tjeneste
- At kommunale virksomheter lager mobilitetsplaner for å minimalisere antall arbeidsreiser med privatbil
- At kommunen samarbeider aktivt med næringslivet for at bedrifter skal utvikle mobilitetsplaner
- At kommunen mobiliserer foreninger og lag som sammen med foreldre må finne gode fellesløsninger som minimaliserer transport med privatbil

Landbruk og naturforvaltning

Landbruket er den viktigste naturgitte næringen i Drammen. Venstre vil utvikle og innføre politikk som stimulerer til at flere kan ha et reelt levebrød i landbruket. Vi anerkjenner behovet lokalsamfunnet har for et fungerende landbruk og vil sette mål om økt egenproduksjon av mat. Tiltakene går igjen på P16 Næringsutvikling da det foregriper begge områder.

Vi i Venstre vil også forvalte naturressursene i elva, fjorden og marka på en bærekraftig måte. Det innebærer å gjøre det vi kan for å redde og restaurere livet i Drammensfjorden.

Drammen Venstre vil:

- Ha nulltoleranse for nedbygging av matjord
- Lage en temaplan for naturlig karbonlagring
- Si nei til fritak fra driveplikt av all matjord i kommunen
- Styrke og utvikle insentiver til kommunens eksisterende og nye jordbruksbedrifter for drift og investeringer, gjennom samarbeid med Innovasjon Norge og øvrig virkemiddelapparat for å finne anretninger som er spesielt tilpasset Drammens jordbruksnæring
- Sette krav til at Drammen Kjøkken kjøper inn og serverer minst 10% mat og drikke som er dyrket og produsert i Drammensområdet i kantine, på institusjon, i catering, til arrangementer der kommunen er involvert mm

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Stimulere lokalt landbruk til å opprette gårdsbutikker og opplevelsesentre
- Vektlegge samarbeidet med lokalt jordbruk sterkere i forventningene til Lindum i eierdialog med selskapet, herunder for utvikling av produkter og næring innen følgende temaer:
 - biokull
 - slam/gjødsel
- At norsk trevirke oftest mulig brukes i offentlige bygg, ved å sette krav til at kommunen alltid skal vurdere og prioritere oppføring i kortreist massivtre eller reisverk i kortreist tremateriale
- Ha en aktivt skjøtsel av skog privat og kommunalt, men samtidig stimulere til fleralderskogbruk / blendningsskogbruk gjennom formidling og informasjon av nasjonale støtteordninger og andre virkemidler
- stanse og reversere framveksten av svartelista, invasive arter i skogsområdene (i samarbeid med P11 i byområdene)
- Ansette en skogrådgiver som kan veilede skogbruket i bærekraftig flergenerasjons skjøtsel
- Støtte opp om et aktivt bærekraftig skogbruk med flergenerasjonsfokus
- Støtte opp om frivillig vern, men med aktiv forvaltning innenfor verneområdene
- Opprettholde og ideelt styrke landbrukskontoret
- Være positive til initiativer for urbant landbruk gjennom å
 - gjennomføre en kartlegging av aktuelle alternative dyrkingsarealer på tak, vegger mm
 - være positivt innstilt til å gi tillatelser til dyrking på tak, vegger mm.
 - Oppmuntre til urbane kjøkkenhager ved regulering av nye boligprosjekter
 - gi Landbrukskontoret som oppgave å gi faglig støtte til urbant landbruk
 - Etablere tilbud for urban dyrking på egnede samlingssteder i alle kommunedeler, etter modell fra hagen på Knutepunkt Strømsø
- Tilrettegge for initiativer om etablering av andelslandbruk
- Lage en handlingsplan for dyrevelferd, som bør inneholde følgende tiltak
 - Opprette en søkbar støtteordning for dyrevelferd rettet mot organisasjoner, med midler til kastrering av katter mm
- Si nei til motorisert ferdsel i utmark for fornøylesformål
- Ha en bedre forvaltning av kommunens vannområder, gjennom blant annet følgende tiltak
 - Videreutvikle planer for åpning av bekkeløp og etablering av nye flomveier
 - sikre at gyrodactylus salaris fjernes fra vannområde Drammenselva, men uten bruk av rotenon eller andre stoffer som dreper fisken
 - sikre et godt samarbeid med vår lokale Vannregion

Strukturell planlegging av tjenester og tilbud nær folk

Reiseavstander og klimautslipp kan kuttes både gjennom å tilrettelegge for at folk bosetter seg nærme der mange tjenester, tilbud og kollektivknutepunkter er lokalisert – men også å plassere tjenester og tilbud der folk allerede bor. Vi i Venstre har liten tro på å tvinge folk til å flytte fra der de bor og vil derfor ha en pragmatisk holdning til dette. Vi vil ha levende lokalsamfunn i hele kommunen og det krever nærhet til tilbud og tjenester – samtidig som vi passer på å ikke etablere helt nye, desentraliserte lokalsamfunn med store behov for infrastruktur og tjenester og tilbud.

Drammen Venstre vil:

- Jobbe målrettet for at alle kommunens innbyggere har grunnleggende tjenestetilbud innenfor en realistisk gang-, sykkel- og kollektivavstand, gjennom å påvirke handlingsplanene som berører tjenesteutformingen
- Være positive til at kulturtilbud og kulturarenaer kan etableres i befolkningens nærområder, der det er interesse for det
- Få Steinberg og Berger inn som “sentre” i arealplanens senterstruktur ved neste rullering
- Utvikle gode møteplasser/torg i Svelvik og Mjøndalen.
- Videreutvikle Bragernes Torg og Strømsø Torg, samt vurdere mulighet for å utvikle møteplasser/torg i flere bydeler

Kulturminnevern og bygningsvern

Vi i Venstre vil stoppe og snu den svært negative utviklingen Drammen har hatt i mange år knyttet til å ta vare på historie og kulturminner. Vi vil legge kunnskapen hos Byantikvaren til grunn i alle aktuelle saker, og prinsipielt søke å bevare og ikke ødelegge historiske verdier som påvises. Dette innebærer å tenke kulturminner som miljøer og ikke kun enkeltobjekter. Det hjelper ikke å verne enkeltbygg hvis det som utvikles rundt ikke evner å bygge videre på og forholde seg til det eksisterende. Derfor ønsker vi flere og tydeligere vernesoner enn det arealplanen foreløpig legger opp til.

Levende kulturminner er også en forutsetning for god og levende historiefremstilling til både barn, unge og voksne – se under P09 for mer om dette.

Drammen Venstre vil:

- Alltid lytte til byantikvarens innspill i plansaker
- Ikke godkjenne forslag som ødelegger og forringer historiske miljøer og kvaliteter

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Sikre strengere oppfølging av verneverdige bygninger. Bygninger i kommunens verneplan som er klassifisert i verneklasse A skal ha et absolutt vern (se også P09)
- Styrke den kommunale kulturminnerådgivningen til huseiere og grunneiere, deriblant hjelpe disse med å finne frem til aktuelle støtte- og finansieringsordninger som for eksempel Kulturminnefondet. (se også P09)
- supplere arealplanen og Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer med å innarbeide flere vernesoner med tilhørende bestemmelser, ved kommende rullering av arealplanen

Klage- og bevillingssaker

Vi i Venstre vil ha et liberalt regime for åpningstider og skjenketider for serveringsnæringen.

Drammen Venstre vil:

- Alltid ha en liberal innstilling ved søknader om bevillinger
- Ha regler som sikrer at saker om lydkonflikt tilknyttet serveringsnæringen legger til grunn målinger i tråd med Norsk Standard og nasjonal veileder og ikke er basert på synsing
- Unngå lokale regelverk som er strengere enn nasjonal veileder og praksis i andre sammenlignbare kommuner
- Tilrettelegge for at utesteder og puber med skjenkebevilling som ønsker det skal kunne ha 18-årsgrense (se også P01)
- Tillate for at kulturscener som skjenker alkohol skal kunne ha gjester under 18 år på samme arrangement, forutsatt gode ordninger

Formannskapet

Formannskapets kompetanseområde følger av kommunelovens bestemmelser og kommunens reglement for kompetanse og delegering i Drammen kommune. Formannskapet er kommunens økonomiutvalg og er også fast planutvalg etter plan- og bygningsloven. Formannskapet skal behandle saker relatert til kommuneplan, områdeplaner, kommunedelplaner og områderegulering. Løpende oppfølging av kommunens eierpolitikk og forvaltning av kommunens eierposisjoner er formannskapets ansvar. Formannskapet har tilsvarende ansvar for oppfølging av regionale spørsmål.

P14 Ledelse, styring og administrasjon

Programområdet omfatter Drammen kommune som administrativ organisasjon og styringssystemene som benyttes for kunne levere de tjenester som er vedtatt. Programområdet består i hovedsak av rådmannen og administrativ ledelse, plan og strategi, kommunikasjon, oppfølging og analyse, utvikling og digitalisering, fellestjenester, kommuneadvokaten og hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet.

En fryktløs, tillitsbasert og enhetlig organisasjon

En av våre hjertesaker i Venstre har vært å rydde opp i de store tillitsproblemene som særlig gamle Drammen var kjent for. I den nye kommunen har vi, mye på grunn av oss i Venstre, fått etablert et helt eget regelverk som regulerer ansattes rett til å ytre seg fritt. Det fastslår også at kontakt mellom politikere og ansatte skal være tillatt, og har slått ned muren som var satt opp mellom folkevalgte og administrasjon i tidligere tider. Vi i Venstre vil fortsette å bidra til at det skapes økt trygghet og forutsigbarhet blant de ansatte i kommunen, og at Ytringskulturen kontinuerlig oppdateres. Ved å fjerne frykten for å si noe "feil" og repressalier for dette tror vi mange vil kunne utløse større potensiale for kreativitet og mestring.

Tillit og ro handler ikke bare om ytringskultur, men også om arbeidsoppgaver. I gamle Drammen var det mange triste historier om frykttkultur og munnkurv. I Venstre tror vi de beste ideene lages av folk nært der prosessene foregår. Vi vil derfor stimulere til at løsningene skapes nettopp der – og at de endelig beslutningene tas på grunnlag av disse løsningene – skapt nærmest mulig tjenesten eller produktet som utføres og skapes. Det må vi vise i praksis ved å ha tillit til faglig skjønn og begrense viljen til detaljstyring – fra både politikere og rådmann. Vi må også vise det gjennom å tilrettelegge for en kultur hvor det er trygt å gjøre feil, og å stille forventninger til rådmannen om å bygge etter

disse prinsippene. Vi mener dette krever en endring i tankemåten vekk fra top-down-resultatbasert målstyring som har preget kommune-Norge i mange år.

Til slutt handler en god organisasjon om at den jobber som en felles enhet. Fragmentering er en trussel for denne måten å jobbe på. Vi i Venstre vil derfor ha en grunnleggende gjennomgang av bruken av kommunale foretak i organisasjonen og vurdere om vi kan skape bedre resultater og tjenester ved å ta flere tjenester tilbake til basisorganisasjonen.

Drammen Venstre vil:

- Følge opp at vedtatt Ytringskultur følges opp internt og innlæres hos nye ansatte, gjennom å be om årlige orienteringer, og vurdere forbedringer av dokumentet kontinuerlig
- Bestille en utredning av hvordan organisasjonen kan omstilles fra resultatbasert til tillitsbasert styring, hvor fokuset flyttes fra rapportering på måltall til å løse hovedmål gjennom faglig tillit og løsningsskaping på lavest mulige nivå
- Vurdere å trekke tjenester som i dag ligger under Kommunale Foretak (KFer) tilbake i basisorganisasjonen, basert på en utredning hvor effekter på kultur og kvalitet er avgjørende parametre for beslutningen
- Utvikle tiltak for å oppnå større samhandling mellom ulike sektorer i kommunen
- Ansvarliggjøre mellomledere og gi dem større handlingsrom
- Tilrettelegge for at arbeidstakere kan stå lenger i jobb i kommunen
- Fortsette å legge til rette for heltidskultur, men samtidig ikke hindre dem som ønsker å jobbe deltid (se også P17)
- Gjøre kommunen til en aktiv arbeidsgiver for lærlinger; gjennom blant annet å bruke offentlige anskaffelser til å øke antall læreplasser, opprette flere praksis- og lærlingplasser i kommunale virksomheter, og å skape forutsigbare og langsiktige avtaler mellom NAV og bedrifter om praksisplasser. (se også P16)
- Opprettholde målet om to lærlinger per 1 000 innbyggere
- Sikre gode økonomiske vilkår for tillitsvalgte
- Ha en tett og god dialog med arbeidstakerorganisasjonene, også utenfor møtene i Partssammensatt utvalg
- Utvide tilbudet om språktrening i arbeidstreningsprogram i kommunale bedrifter
- Delta aktivt i høringer fra KS, for å påvirke et høyere lønnsnivå i yrker med reallønnsnedgang
- Aktivt bruke ARP til å undersøke, analysere og rapportere på årsaker til ulikelønn i egen virksomhet og iverksetter målrettede tiltak for å redusere dem.

- Kommunen forebygger mot vold og trusler ved å gjennomføre risikovurdering og innføre tiltak i tråd med forskriftsbestemmelsene om vold og trusler i arbeidslivet
- Gjøre en kost-/nytte-analyse av å gjenetablere kommunaldirektørnivået i alle hovedutvalg
- Holde en moderat lønnsutvikling på ledernivå
- Styrke samarbeid på tvers av kommunale etater internt

Digitalisering, personvern og åpenhet

Digitaliseringen av samfunnet gjennomføres i rasende fart og utrolig mye innovasjon vil ha skjedd bare på tiden mellom dette programmet blir vedtatt til du leser denne setningen. Vi i Venstre vil derfor ha et aktivt forhold til kommunens digitaliseringsarbeid og sikre at kommunen aktivt søker kunnskap om nye løsninger og deltar i innovasjonsarbeid. Erfaring fra offentlig sektor tilsier at løsninger som utvikles utenfor organisasjonen blir utdaterte og dårlige før de kommer bestiller i eie. Vi i Venstre vil derfor utforske mulighetene for at kommunen kan ta ytterligere eierskap til egen digital utvikling.

Digitalisering er et verktøy vi mener at Drammen bør utnytte for å minimere byråkrati og skape fortgang i prosesser der det ikke forringer kvalitet eller andre viktige hensyn. Venstre har også fått gjennomslag for at kommunens digitaliseringsstrategi skal ha særlig fokus på demokratisering; herunder at de politiske og administrative beslutningsprosessene blir mer tilgjengelige og forståelige for folk flest.

Men digitalisering kommer også med stor personvernrisiko. Vi er derfor veldig opptatt av å sikre innbyggernes digitale trygghet, særlig barn og unge, og lage rutiner og løsninger som sikrer at ingen persondata kommer på avveie uten samtykke og skjerme innbyggere fra uønsket digital eksponering.

Drammen Venstre vil:

- Gjøre det mulig at alle søknadsprosesser i kommunen skal kunne utføres på nett
- Ha fokus på følgende temaer som prioriterte mål ved rullering av Digitaliseringsstrategien:
 - Demokratisering
 - Medvirkning
- Fortsette med å strøkke alle kommunestyre-, formannskaps- og hovedutvalgsmøter, og vurdere strømming av flere utvalg, etter en vurdering som inkluderer hva utvalsmedlemmene selv ønsker og er komfortable med
- Gjøre det enklest mulig å finne “din sak” på kommunens nettsider og følge saksgangen i denne; i tråd med vedtatt mål i Digitaliseringsstrategien.

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Ha som mål at flest mulig møter i kommunen gjennomføres digitalt, men at den endelige beslutningen skal tas av de ansatte på hver enkelt arbeidsplass ut fra deres vurdering av hva som gir best kvalitet
- Videreutvikle et raskt, offentlig, trådløst og sikkert internett på offentlige møteplasser
- At kommunen skal holde høyere standard i sin behandling av personsensitive data enn minimumskravene legger opp til
- Minimere bruk av kameraovervåkning i det offentlige rom
- Kartlegge og registrere alle overvåkningskameraer i kommunen på en offentlig liste
- Ikke tillate kameraovervåkning av elever og lærere i skoletiden
- Fortsette det gode arbeidet med åpenhet og sikte mot at Drammen hever seg på Åpenhetsindeksen, gjennom å be om en utredning av aktuelle tiltak. Tiltakene bør inkludere å oppheve innsynsbegrensninger i postlisten.

Områdesatsing Strømsø 2030

Områdesatsingen Strømsø 2030 er lagt under Formannskapet som særskilt ansvarsområde.

Områdesatsing er et virkemiddel for å bedre miljø, boforhold og levekår i et avgrenset geografisk byområde med store levekårsutfordringer. Strømsø 2030 får årlige bevilgninger over statsbudsjettet, fra Kommunal- og distriktsdepartementet og fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet (via Integrerings- og mangfoldsdirektoratet). Samarbeidet er basert på en intensjonsavtale mellom Kommunal- og distriktsdepartementet og Drammen kommune. Hovedmålet er at flere beboere skal få styrket sine levekår gjennom en varig bedring av tjenester og nærmiljøkvaliter. Innbyggerne i området skal oppleve tilhørighet og kunne være aktive deltakere på ulike arenaer i samfunnet. Strømsø 2030 omfatter kommunedel 7, Strømsø nedenfor Vestfoldbanen; Grønland, Marienlyst, Brandengen og Tangen.

Vi i Venstre har klare mål og tanker om utviklingen av denne kommunedelen og vil jobbe aktivt for å påvirke de årlige handlingsplanene, samt gjennom øvrige prosesser, hovedsakelig arealpolitiske.

Drammen Venstre vil:

- ha en medvirkningsprosess for å avgjøre utnyttelsen av det gamle jernbanespolet på Tangenkaia etter overføring fra Bane Nor til kommunen, med sikte på å transformere til et hyggelig, sosialt område med aktiviteter som sandstrand, park el.
- Stenge hele Tollbugata vest for Mads Wiels Plass for trafikk, med unntak for beboere og vareleveranser
- Omgjøre Tollbugata vest for Mads Wiels plass til en historisk gate

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Omgjøre Tordenskiolds gate fra Mads Wiels plass til Strømsø Torg til en trasé for kun buss, gange og sykkel
- Omgjøre Strømsøbrua til en trasé for buss, gange og sykkel, eventuelt rive Strømsøbrua
- gjenetablere lyskryss over Telthusgata
- gjennomføre en transformasjon av Strømsø Torg fra dagens “asfaltørken” til en levende plass hvor:
 - det yrer av pop-up-initiativer innenfor servering og kultur
 - det er tilrettelagt for større arrangementer
 - taxiholdeplassen er flyttet og hele torget er frigjort som et sammenhengende areal
 - det er svært lav terskel og kort saksbehandlingstid for initiativer til aktivitet
- sette sterkere krav til utvikling av “tredje boligsektor”-konsepter i kommunedelen, gjennom planretningslinjer i rullering av arealdelen, og i enkeltprosjekter
- ikke rive Globusgården, men tillate bygging i høyden, så lenge fasade og eksteriør beholdes/restaureres i tråd med Byantikvarens anbefalinger
- ta vare på alle kulturminner i kommunedelen
- bruke kulturminnene i kommunedelen aktivt i undervisning i skolen
- Invitere beboere inn til dialog om tiltak i områdesatsingen – «deltakende budsjettering»

P15 Samfunnssikkerhet

Programområdet omfatter tilskudd til Drammensregionens Brannvesen (DRBV) IKS, Sør-Øst 110 IKS sentral i Buskerud og Vestfold (Viken), samt tilskudd til Sivildforsvaret og interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA), der 19 kommuner i vårt område samarbeider for å håndtere forurensning fra olje og andre kjemikalier. Programområdet er ansvarlig for etablering og drift av kommunens beredskapsorganisasjon og vil bistå med samordningsoppgaver. Dette gjelder også rapportering til Statsforvalteren som øver og fører tilsyn med kommunenes beredskap.

Beredskap

Klimaendring gjør beredskap stadig viktigere som tema også i Drammen. Villere, varmere og våtere vær i tiårene som kommer gjør at vi må ha operativ beredskap som er trent til å møte situasjoner hvor naturen oppfører seg på måter som stadig oftere vil true materielle verdier og mennesker. Her er kompetanseheving i vår egen kommuneorganisasjonen viktig, men også godt samarbeid regionalt, interkommunalt og statlig, og med sivilsamfunnet for øvrig.

Vel så mye handler beredskap imidlertid om riktig arealplanlegging. En del av tiltakene vi nevner under vil derfor gå igjen fra omtalen under P13.

Drammen Venstre vil:

- Videreutvikle kommunens beredskapsplan, med særlig fokus på følgende temaer:
 - i) klimaberedskap
 - ii) selvforsyning av mat
 - iii) smittevernberedskap; herunder analyse av behovet for supplerende kompetanse til medisinsk faglig i ledelse
- analoge reserveløsninger ved angrep på kommunal digital infrastruktur
- Opparbeide bedre kunnskap om klimaberedskap og klimarisiko i Drammen gjennom å bestille et oppdatert kunnskapsgrunnlag om dette ved behandling av neste beredskapsplan
- Jobbe strategisk for å oppnå selvforsyning av mat innenfor Drammens grenser gjennom satsing på dyrking og matproduksjon gjennom næringspolitikk og arealplanlegging (se kapittel om Landbruk under P16)
- Satse mer på åpning av bekkeløp og etablering av nye flomveier, strukturelt gjennom å justere planretningslinjer ved neste rullering av arealplanen, og spesifikt i planbehandlingen av enkeltprosjekter

- Ha nulltoleranse for nedbygging av natur som utfordrer klimaberedskap, herunder evne til opptak av nedbør, styring av flomveier mm
- Sette sterkere krav til etablering av blågrønne tak, strukturelt gjennom å justere planretningslinjer ved neste rullering av arealplanen, og spesifikt i planbehandlingen av enkeltprosjekter

Samarbeid med utrykningstjenestene, Sivilforsvaret og IUA

Drammen Venstre vil:

- Gjennomføre en analyse av hva som er riktig innretning og finansiering av Brannvesenet i Drammen i fremtiden
- Få tilbake lokal tilstedeværelse på alle de gamle polititjenestestedene i Svelvik, Mjøndalen og Drammen, gjennom arbeid opp mot Venstre på Stortinget
- Få operasjonssentralen for brann og helse tilbake til Drammen
- Utvide og styrke politiråd-samarbeidet, ved å gjøre målsettinger for samarbeidet tydeligere, og ved å videreutvikle næringslivets og frivillig sektors rolle i politirådene

P16 Næringsutvikling

Vi i Venstre vil gjøre det enklere og mer attraktivt å starte og drive bedrift i Drammen, og utløse potensialet som ligger i næringsvekst i kommunen vår.

Dette kan vi påvirke gjennom smidig byråkrati, forutsigbar arealpolitikk, ulike stimuleringstiltak, ved å dyrke gode modeller for samarbeid kommune-næringsliv-utdanning, gjennom strategisk arbeid med anbud og anskaffelser, satsing på nyetablering og gründerskap, ved å identifisere og satse på nye, unike muligheter for næringsutvikling, og ikke minst ved å jobbe for et seriøst arbeidsliv.

I sum vil vi sterkere ansvarliggjøre kommunen som eier av kommunens næringsutviklingsarbeid. Noe av dette gjøres gjennom justering av overordnede plandokumenter (her Strategisk næringsplan) og noe kan tas ut i handlingsplaner eller saker vi bestiller separat.

Samtidig vil vi i Venstre presisere at det å "være en JA-kommune" ikke innebærer å si JA til å ødelegge natur, friluftsområder, matjord og andre verdier. Næringsvekst skal skje på premissene til et bærekraftig lokalsamfunn for mennesker og miljø. Det kan kun oppnås gjennom god dialog med innbyggerne og respekt for omgivelsene.

En serviceorientert kommune for lokalt næringsliv

Kommunen har et betydelig potensiale for å forenkle byråkrati og redusere unødvendig saksbehandlingstid. "Papirmølle" kan være et hinder for mange som har en god idé, og særlig for mennesker med annet morsmål. Vi trenger å videreutvikle byråkratiet for næringsdrivende til å bli smidigere og mer automatisert der skjønnsbehandling ikke trengs. Ansatte som har "kontrollør" som stillingstittel bør få endret sin arbeidsbeskrivelse til å bli en servicefunksjon. Dette handler om tenkemåte og innstilling.

Vi foreslår under en rekke tiltak som i hovedsak bør innarbeides ved revidering av Strategisk næringsplan, men som vi også vil forsøke å hente opp i egne politiske saker.

Drammen Venstre vil:

- Automatisere behandlingen av rettighetsbaserte og lite skjønnsbaserte ordninger digitalt (som serverings- og skjenkebevilgningen)
- Innføre en garantiordning for svar på kommunale henvendelser og søknader innen lovpålagte frister
- Etablere ett felles utadvendt og tilgjengelig servicekontor for næringsdrivende, i samarbeid med næringslivsforeningene og NHO, med rådgivning og tjenester for gründere
- Gjøre det rimeligere å leie plass for uteservering på kommunal eiendom

Næringsarealer

Vi ønsker å være forutsigbare som reguleringsmyndighet. Med dette mener vi at vi tar utgangspunkt i ny arealplan og er forutsigbar ut fra denne. Venstres øvrige prinsipper for arealplanlegging er tydelig beskrevet under P13. Det innebærer forutsigbarhet i at vi ikke vil tillate å bygge ned naturmangfold, friluftsområder og matjord for å etablere næring eller boliger, og at vi vil ha næringsarealstruktur som minimerer transportbehov. Venstre støtter derfor struktureringen av kommunens næringsarealer etter ABC-prinsippet, hvor næringsvirksomhet tilrettelagt for mange gående/syklende/kollektivtransport plasseres sentralt, mens tynge næringsliv og industri med liten grad av direkte publikumskontakt lokaliseres slik at den har kortest mulig vei ut på motorveien eller bane.

For oss er det viktig at alle de tre kommunesentrene kan videreutvikles som spennende handels- og kulturarenaer.

Drammen Venstre vil:

- Planlegge næringsarealer ut fra ABC-prinsippet
- Legge til rette for etablering av næringsliv rundt knutepunkter/kommunedelssentre, som stimulerer til å dekke innbyggernes primærbehov for handel og tilbud lokalt der de bor
- Ikke tillate etablering av ny tømmerhavn i Drammen kommune

Stimulering og samarbeid med næringsliv, utdanning og andre

Venstre har tro på at stimuleringstiltak gjøres best av “de som har skoa på” og kjenner næringslivet i sitt nærmiljø. Vi vil derfor at belønnings- og forsterkingstiltak i størst mulig grad utføres av de ulike næringsforeningene, og vil derfor allokere en stor del av næringsbudsjettet til foreningene for videre fordeling.

Vi i Venstre vil videreutvikle dagens samarbeidsarenaer, men vi mener i tillegg at Drammen fortsatt har et stort potensiale for å videreutvikle samspillet mellom utdanning, næringsliv og kommune, og sikre at det er et bedre samsvar mellom hva slags arbeidskraft vi utdanner lokalt, og hva slags type næringsliv som etablerer seg og vi legger til rette for.

Vi har også et potensiale for å kople oss mer på utlandet gjennom å delta i internasjonale programmer og nettverk.

Drammen Venstre vil:

- Videreføre og forsterke arenaer for samspill og dialog mellom næringsliv og forvaltning
- Legge til rette for sterke, innovative næringsliv-økosystemer; gjennom å være positivt innstilt til og kunne tilrettelegge for samlokalisering mellom offentlige kunnskapsinstitusjoner, oppstartsmiljøer og bedrifter (slik som f.eks. helseklynger, senter for opplevelsesnæringer og teknologihubber)
- Etablere en strategisk samhandlingsgruppe med fokus på byliv på tvers av Drammen kommunes funksjoner (byplan, prosjektutvikling, samferdsel, vei og park, kultur/arrangement mfl) og næringslivet (v BVD, NFDR og Utelivsforeningen)
- Overlate forvaltning av kommunens torg i Drammen sentrum til Byen Vår Drammen
- Overføre vinter- og julebelysning fra Byen Vår Drammen til kommunen, som en teknisk oppgave kommunen kan håndtere bedre
- Gi handelsstand og næringsforeninger likeverdig tilgang som andre lag og foreninger på forsamlingsrom og møterom, gjennom Aktiv Kommune-løsningen
- Videreføre og om mulig styrke den aktivitetsbaserte søkbare støtteordningen for næringslivet
- Sikre en desentralisert struktur for næringsorganisasjoner;

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- i) gjennom at Svelvik handelsstand og Mjøndalen handel- og serviceforening beholder sine mandater og ikke får konkurranse fra andre foreninger i sitt lokalmiljø
- ii) Sikre Svelvik handelsstand og Mjøndalen handel- og serviceforening driftsstøtte minimum på 2022-nivå
- Utvikle Byen Vår Drammens kvaliteter og ansvar som kompetansesenter for andre aktører som jobber for å fremme næringslivet
- Utrede hvilke politiske grep som bør gjøres for å få mer aktivitet på kommunens torg og byrom
- Gjøre det rimeligere og formelt enklere å leie plass for uteservering på kommunal eiendom
- Sikre at budsjettet på P16 for samarbeidsprosjekter til en hver tid kvalitetssikres gjennom krav til kontinuerlig rapportering og at mest mulig deles ut gjennom søknadsbaserte prosesser og at ikke midler går passivt "i arv" uten at vi vet effekt
- styrke partnerskapet mellom kulturaktører, det offentlige og forskningsmiljøer
- Legge til rette for og profilere kommunen for internasjonale investeringer og etableringer; herunder å delta i internasjonale samarbeid og program (vedtatt ambisjon i Strategisk Næringsplan 2023 – sikre at det følges opp)

Landbruk

Som vi skriver om under P15 mener vi Drammen må ha sterkere fokus på lokal selvforsyning av mat i møte med klimaendringene. Vi vil derfor prioritere virkemidler til å styrke det lokale jordbruket. Dette innebærer både jordvern, insentiver til drift og investering, samt nyskaping og nytenkning rundt dyrking på utradisjonelle arealer i sentrumsområder.

Vi har også et sterkt skogbruk i Drammen med stor verdiskaping og flinke skogdrivere. Vi trenger at skogbruket spiller på lag med sin kompetanse for å styrke biologisk mangfold og karbonlagring i Drammens skoger.

Drammen Venstre vil:

- Ha nulltoleranse for nedbygging av matjord
- Si nei til fritak fra driveplikt av all matjord i kommunen
- Styrke og utvikle insentiver til kommunens eksisterende og nye jordbruksbedrifter for drift og investeringer, gjennom samarbeid med Innovasjon Norge og øvrig virkemiddelapparat for å finne anretninger som er spesielt tilpasset Drammens jordbruksnæring

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Sette krav til at Drammen Kjøkken kjøper inn og serverer minst 10% mat og drikke som er dyrket og produsert i Drammen kommune i kantine, på institusjon, i catering, til arrangementer der kommunen er involvert mm
- Vektlegge samarbeidet med lokalt jordbruk sterkere i forventningene til Lindum i eierdialog med selskapet, herunder for utvikling av produkter og næring innen følgende temaer:
 - i) biokull
 - ii) slam/gjødsel
- At norsk trevirke oftest mulig brukes i offentlige bygg, ved å sette krav til at kommunen alltid skal vurdere og prioritere oppføring i massivtre eller reisverk i tremateriale
- Ha en aktivt skjøtsel av skog privat og kommunalt, men samtidig stimulere til fleraldersskogbruk / blendningsskogbruk gjennom formidling og informasjon av nasjonale støtteordninger og andre virkemidler
- stanse og reversere framveksten av svartelista, invasive arter i skogsområdene (i samarbeid med P11 i byområdene)
- Ansette en skogrådgiver som kan veilede skogbruket i bærekraftig flergenerasjons skjøtsel
- Støtte opp om et aktivt bærekraftig skogbruk med flergenerasjonsfokus
- Støtte opp om frivillig vern, men med aktiv forvaltning innenfor verneområdene
- Opprettholde og ideelt styrke landbrukskontoret
- Være positive til initiativer for urbant landbruk gjennom å
 - i) gjennomføre en kartlegging av aktuelle alternative dyrkingsarealer på tak, vegger mm
 - ii) være positivt innstilt til å gi tillatelser til dyrking på tak, vegger mm.
 - iii) gi Landbrukskontoret som oppgave å gi faglig støtte til urbant landbruk

Anbud, innkjøp og anskaffelser

Kommunen har stor markedsmakt som innkjøper av milliarder av kroner i tjenester og varer hvert år. Drammen har vunnet nasjonal anerkjennelse som landets grønneste innkjøper (2022). Denne plassen må vi forsvare. Vi får generelt mye skryt for vårt anbuds- og anskaffelsesarbeid. Dette vil vi bygge videre på og bruke inn i videre næringsutvikling.

Vi står her ovenfor spesifikke utfordringer i årene som kommer: tilrettelegge for fremvekst av lokalt næringsliv innenfor nye næringer i vekst (særlig helsenæringen), og å sikre våre VTA-bedrifter oppdragsmengde.

Vi tror samtidig vi har en del å hente i de største anbudene på å sikre intern kvalitetskontroll – med Bybrua friskt i minne. Vi ønsker derfor å trekke dette arbeidet inn i organisasjonen og ut fra konsulentbyråene.

Tiltakene under vil være aktuelle å innarbeide både i en oppdatert anskaffelsesstrategi, men også som selvstendige politiske saker.

Drammen Venstre vil:

- Benytte handlingsrommet vi har for utforming av anbud for å tilrettelegge for innkjøp og anskaffelser fra lokalt næringsliv, med et særlig øye til helsenæringen
- Øke kravet hos leverandører til andel lærlinger utover dagens nivå
- Gjennomføre anbudsprosesser inhouse, og hindre outsourcing til konsultentselskaper
- Satse på kompetanseheving i kommunens innkjøps- og anbudsarbeid
- Sikre at ambisjonen om å gå i markedsdialog ved offentlige anskaffelser i følges opp i praksis
- Tilgjengeliggjøre flere kommunale oppdrag til sosiale entreprenører
- Ytterligere øke den prosentvise miljøvektingen i anbud
- Utnytte rollen som innkjøper til å velge innovative og klimavennlige løsninger, og skalere disse fra pilotprosjekter til varig praksis
- I enda større grad ta i bruk reserverte kontrakter for å sikre oppdragsmengde til kommunens varig tilrettelagte arbeidsplasser (se også P05); gjennom å presisere at reserverte kontrakter alltid skal vurderes først ved nye innkjøp/anskaffelser
- Sikre at lokalt anskaffelsesregelverk er særlig tilpasset sårbare bedrifter utenfor det ordinære næringslivet (VTA-bedriftene) og at regelverket benyttes og følges opp til punkt og prikke
- Gjøre kommunen til en aktiv arbeidsgiver for lærlinger; gjennom blant annet å bruke offentlige anskaffelser til å øke antall læreplasser, opprette flere praksis- og lærlingplasser i kommunale virksomheter, og å skape forutsigbare og langsiktige avtaler mellom NAV og bedrifter om praksisplasser. (se også P14)

Entreprenørskap

Drammen skal være en sterk gründerkommune, hvor det er enkelt å starte egen bedrift. Det krever at vi tydeligere enn i dag beskriver kommunens ansvar og oppgaver tilknyttet eksisterende næringsliv og hvordan man skal tilrettelegge for nyetableringer.

Vi i Venstre har en rekke forslag til entreprenørskap som hovedsakelig er aktuelle for innarbeidelse i revidering av Strategisk næringsplan, men også som selvstendige politiske saker og mulig eget planverk.

Drammen Venstre vil:

- Bestille en egen handlingsplan for gründerskap, som
 - i) omfatter alle sektorer
 - ii) tar utgangspunkt i kommunens fortrinn og mulighetene som finnes her
 - iii) inkluderer tiltak som sikrer kompetanse, kapital og infrastruktur
 - iv) har tiltak for å etablere og styrke nettverk mellom gründere og lokale næringslivsledere
 - v) har tiltak for tilrettelegging av utveksling mellom gründerforetak og kommunalt ansatte
 - vi) tilgjengeliggjør ledige kommunale lokaler for gründere
- Etablere ett felles utadvendt og tilgjengelig servicekontor for næringsdrivende, i samarbeid med næringslivsforeningene og NHO, med rådgivning og tjenester for gründere
- Jobbe mer aktivt for at kommunen skal være et bindeledd mellom bedrifter og virkemiddelapparatet med hensyn til kapitaltilgang for nytt og eksisterende næringsliv
- Styrke kreativitet, entreprenørskapskompetanse, innovasjon og gründerskap i hele skoleløpet gjennom Ungt Entreprenørskap og i samarbeid mellom skolene og næringslivet (se også P01)

Nye næringsmuligheter og grønn næringsomstilling

Drammen har store muligheter for næringsvekst i årene som kommer, særlig dersom vi identifiserer nye muligheter. Dette gjelder kanskje særlig innen utviklingen av lokal helsenæring, i forbindelse med utviklingen av nytt sykehus og Helsepark og mulighetene som ligger for utnyttelse av synergier. Men det kan også ligge i å utløse potensialet som ligger i turistkommunen Drammen – Norges varmeste sommerby, med landets vakreste strender og magiske friluftsarealer. Eller å bygge kulturnæring. Mulighetene er mange utenfor boksen.

Nye næringsveier vil alle måtte forholde seg til den grønne omstillingen av samfunnet, med endrede rammevilkår fra både finansinstitusjoner, myndigheter og naturgitte omgivelser. Venstre vil at Drammens næringsutviklingsarbeid støtter opp under denne omstillingen.

Drammen Venstre vil:

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- Bruke vår makt som vertskommune for å hjelpe lokal helsenæring til markedstilgang innenfor økosystemet rundt det nye sykehuset og Drammen Helsepark
- Påvirke butikker i sentrumsområdene til å vri sine forretninger og drift til å bli showroom- og hjemkjøringsorientert, for å minimere behovet for bilbruk i sentrum, og være på tilbudssiden for å bidra til denne utviklingen med aktuelle virkemidler
- Satse på Drammen som turistkommune og videreutvikle Drammen til en attraktiv reisedestinasjon, gjennom å lage en egen plan og tiltak for hvordan gjøre Drammen mer attraktiv for besøkende fra utenfor kommunen og innenfor kommunen
- Overføre ansvaret for turistinformasjon i Torgboden på sommeren til Byen vår drammen
- Fortsette arbeidet med å utvikle kommunen som destinasjon for konferanser
- Utvikle opplevelsestilbudet i samarbeid med næringslivet og frivilligheten (se også P09)
- Ta spesifikt utgangspunkt i Drammens historiske arenaer og miljøer i utvikling av besøks- og attraksjonsverdi
- hjelpe kulturlivet til å skaffe seg større inntekter uten å gå på bekostning av deres kulturelle integritet
- jobbe frem prosjekter og sikre ekstern finansiering for utviklingsprosjekter innen kultursektoren
- bidra i arbeidet med kulturledet byutvikling (cultural planning)
- Sikre fortsatt videreføring, finansiering og understøtting av samarbeidsprosjektet Grønn Vekst

Arbeidsliv

Ingen kommer godt ut av et lokalt arbeidsmarked preget av svart arbeid og manglende respekt for lover og regler. Drammen har jobbet godt med seriositetstiltak i egen organisasjon. Denne erfaringen og kompetansen bør kommunen ta med ut til næringslivet, gjennom samhandling og uttrykte forventninger.

Vi i Venstre vil derfor jobbe for å motarbeide arbeidslivskriminalitet, og sikre et seriøst og organisert arbeidsliv.

Drammen Venstre vil:

- Videreføre forbud mot innleie fra bemanningsbyråer til bygningsarbeid på kommunens byggeplasser, selv om det skulle bli fjernet av staten
- Be staten om forsøk med å fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger

- Videreutvikle / innføre en Drammensmodell som er like streng eller strengere enn Oslomodellen, med tiltak som er særlig relevante for våre lokale utfordringer (bla integreringsperspektiv)

Klage- og bevillingssaker

Drammen Venstre vil:

- Alltid ha en liberal innstilling ved søknader om bevillinger
- Ha regler som sikrer at saker om lydkonflikt tilknyttet serveringsnæringen legger til grunn målinger i tråd med Norsk Standard og nasjonal veileder og ikke er basert på synsing
- Unngå lokale regelverk som er strengere enn nasjonal veileder og praksis i andre sammenlignbare kommuner
- Tilrettelegge for at utesteder og puber med skjenkebevilling som ønsker det skal kunne ha 18-årsgrense (se også P01)
- Tillate for at kulturscener som skjenker alkohol skal kunne ha gjester under 18 år på samme arrangement, forutsatt gode ordninger

P17 Arbeid og inkludering

Vedtak i Handlings- og økonomiplan 2023-2026:

“Det følger ikke budsjettmidler til programområdet P17, og det er ingen aktivitet innen programområdet som ikke er ivaretatt av andre programområder.”

Programområdet har hatt følgende fokusområder:

- Arbeid for å utjevne levekårsforskjeller
- Faste stillinger - heltidskultur

Begge disse temaene er ivaretatt i andre programområder, og vår politikk om dette kan leses om blant annet under P08 og P14.

Vi kommer derfor ikke til å foreslå politikk for P17 i dette programmet.

Drammen Venstre vil

- ta initiativ til at dette programområdet avvikles dersom det ikke kommer initiativer før valget som tilsier at det bør opprettholdes.

P18 Politisk styring

Programområdet P18 omfatter ansvaret til Politisk sekretariat.

Styrking av lokaldemokratiet er en av Venstres viktigste saker. Deler av dette arbeidet gjøres gjennom å styrke selve demokratiet i kommunestyret. Det er også her vi gjenoppbygger tilliten til det politiske systemet hos innbyggerne, som har falt til et svært lavt nivå.

Politisk organisasjon og modell

Vi vil utvikle mer transparente politiske prosesser som er lettere å forstå for alle innbyggere. Dette mener vi er fullt mulig å få til gjennom godt arbeid med digitalisering og kommunikasjon samt tilgjengeliggjøring av selve møtene.

Utvikling av nærdemokratiet er også viktig for å oppnå dette.

Tillit til det politiske systemet krever videre at innbyggerne føler at politikerne har kontroll på hva de driver med. I Drammen har vår tolkning av formannskapsmodellen gjort at politikerne i realiteten har mindre grad av styring enn det mange tror, og at det i realiteten er rådmannen som styrer mer enn hva loven krever. Vi i Venstre vil ha mer politisk styring av Drammen. Vi foreslo derfor i 2022 å utrede parlamentarisme som styringsform i Drammen, men dette ville ikke et flertall behandle før fristen gikk ut 31.12.2022. Parlamentarisme kan derfor nå først innføres fra 2027-2031 tidligst. Vi i Venstre vil derfor nå heller jobbe for å skape så gode modeller som mulig for styring innenfor formannskapsmodellen og handlingsrommet denne gir oss.

Drammen Venstre vil:

- Sikre at Studentrådet består som råd, selv om det ikke er lovpålagt
- Være flinkere enn i dag til å lytte til de fire rådene, og samspille tettere med rådene for å hjelpe dem til å utforme gode innstillinger som er enkelt å løfte videre for de politiske utvalgene
- Fremme sak om utredning av parlamentarisme for 2027-2031 innen fristen 31.12.2026
- Jobbe innenfor hovedutvalgsmodellen for å oppnå tydeligere politisk styring av Drammen, og avklare ansvarsområder på en bedre måte
- Prøve ut folkeavstemninger om planforslag, der innbyggerne inviteres til å stemme digitalt og velge mellom for eksempel to konkurrerende arkitektforslag som begge oppfyller kravene i en reguleringsplan
- Fortsette satsingen på nærutvalgene, men videreutvikle dem og sikre en videre innretning som i større grad (se også P10)

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- i) konkretiserer utvalgenes oppgaver
 - ii) gir utvalgene et tydeligere mandat og forankring opp mot det politiske møtehjulet
 - iii) sikrer at arbeidet oppleves meningsfylt for innbyggerne
 - iv) sikrer at saker som tas opp og vedtas i utvalgene er mulig å spore videre i den politiske saksbehandlingen og er mulig å følge for utvalgenes medlemmer
- Innføre lobbyregister
 - Sikre enslige mindreårige flyktningers Ungdomsråd en fast plass i Ungdomsrådet, med vara, gjennom å endre reglementet til Ungdomsrådet
 - Kutte utgiftene til sosiale utgifter for politikere
 - Begrense størrelsen på politikerhonorarer
 - Begrense antall planer ved behandling av ny planstrategi. Nye problemer skal ikke løses gjennom å bestille nye planer hvor det allerede eksisterer planer og tiltak, men heller justere tiltak i eksisterende planer.
 - Gjenopprette den tidligere funksjonen til interpellasjonene som en mulighet for vedtak i møtet hvor interpellasjonen fremmes, og fravike terskelen om $\frac{1}{3}$ flertall for å kunne få fremmet interpellasjonen hvis mulig

Valg

Valgdeltakelsen i Drammen har lenge vært lav, og utpeker seg innenfor enkelte grupper. Vi i Venstre vil ta grep for å endre dette bildet. Økt interesse for demokratiet løses ikke kun gjennom tiltak for valggjennomføring, men vi mener det er et potensiale å hente på bedre og smartere kommunikasjon.

Drammen Venstre vil:

- Be om en sak om styrking av valgdeltakelse i grupper med lav deltakelse
- Ha markedsføring og informasjon på alle språk vi har minoriteter tilhørende i Drammen, og sikre en skikkelig god distribusjon mot de aktuelle målgruppene
- Rekruttere flere rollemodeller fra minoriteter hvor valgdeltakelsen er lav
- Finne ut av om det kan informeres bedre om valg og demokrati gjennom introduksjonsprogrammet og liknende kurs og programmer
- Utvide forhåndsstemmetilbudet til så mange deler av kommunen som mulig fra tidligst mulig tidspunkt

P19 Sentrale poster

Dette programområdet har et begrenset handlingsrom og er ikke naturlig å lage selvstendig politikk for.

Kommuneombud og personvernombud

Venstre vil prioritere å beholde stillingene kommuneombud og personvernombud og disse funksjonene som vaktbikkje for innbyggernes rettigheter.

Kommuneombudet og personvernombudet er organisert utenom den øvrige organisasjonen og svarer kun til kommunestyret.

Ordningen med kommuneombud har ikke fungert så godt fram til 2023. Det blir derfor viktig for oss i Venstre å følge med på at det nye kommuneombudet (ansatt januar 2023) har en god arbeidshverdag med riktige verktøy, og at informasjonen som ombudet produserer blir brukt på en meningsfull måte av politikere og administrasjon.

Eierstyring

Eierstrategi og eierkontroll

Drammen Venstre vil:

- Beholde og drive et aktivt eierskap i alle foretak hvor kommunen har eierandeler
- Vurdere behovet for økt kompetanse i organisasjonen for å utøve aktivt eierskap
- Sikre at alle foretakene kommunen har eierskap i benytter valgkomité
- Redusere funksjonstiden på styreverv i selskaper kommunen har eierandeler i og i kommunale foretak
- Sikre en ansvarlig strategisk styring av foretakene som hindrer uønskede høye svingninger for forbrukere
- Ikke sette renovasjonshåndtering ut på anbud eller selge RFD
- Hindre økninger i leder- og styrehonorarer utover ordinær lønnsvekst

Salgspolitikk

Drammen Venstre vil:

- Ikke selge Killingen
- Ikke selge det gjenværende næringsarealet på Bokerøya/Grunnane (i stedet: omregulere tilbake til LNF)
- Ikke selge Konnerud Barnehage (i stedet: gjøre det til knutepunkt for kommunel 5)

Styring av kommunale foretak spesifikt

Drammen Venstre vil:

- Vurdere å trekke tjenester som i dag ligger under Kommunale Foretak (KFer) tilbake i basisorganisasjonen, basert på en utredning hvor effekter på kultur og kvalitet er avgjørende parametre for beslutningen, og som eventuell konsekvens legge ned de aktuelle KFene
- Redusere matsvinn i alle kommunale bedrifter og foretak, gjennom implementering av nye rutiner, kompetanseheving og søking av prosjektmidler
- Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS og Nedre Eiker Eiendomsutvikling AS
 - Vurdere selskapenes fremtid etter en utredning som vurderer fordeler og ulemper med følgende
 - at selskapene selges

Drammen Venstres program 2023 - 2027

- at selskapene nedskaleres for å gi mer plass i markedet for private aktører
- at selskapenes porteføljer omstruktureres
- Drammen Eiendom KF
 - Arbeide for å få Buskerud Fylkeskommune inn som leietaker i egnede kommunale lokaler
 - Sikre at DEKF prioriterer vedlikehold høyt nok i sine budsjetter for å ta igjen etterslep
 - Vurdere å ta sterkere politisk kontroll over rammebevilgningene Drammen Eiendom KF får til investeringer
- Gjennomføre ambisjonen om å gjøre formålsbygg til lokale kulturhus, gjennom å: (se også P09)
 - vedta at ISO 23591 (NS 8178 2014: Akustiske kriterier for rom og lokaler til musikkutøvelse) legges til grunn ved nybygging og rehabilitering av lokaler til kulturformål
 - Prosjekttere lokaler til kulturformål i tilknytning til kommunens formålsbygg
 - Gi enhetsleder ansvar for tilrettelegging og samordning på tvers av kommunenes sektorer.
 - I nærmiljø hvor det i dag ikke eksisterer kulturanlegg bør primært barneskolene oppgraderes slik at skolene kan benyttes til kulturaktivitet og kulturtilbud for nærmiljøene.
- Drammen Havn
 - Utarbeide og vedta en strategi for å gradvis erstatte dagens havnevirksomhet på Holmen med boliger, kunnskapsintensivt næringsliv og tilgjengelige rekreasjonsområder for innbyggerne
 - Bruke havnas arealer for å teste ut og bygge ut fornybar energi til lands og vanns
 - Prioritere utbytte fra foretaket for å tilføre kommunens driftsbudsjett, framfor nye investeringer i den delen av havnevirksomheten vi ikke ønsker oss

Utbyttepolitikk

Drammen Venstre vil:

- Sikre et stabilt høyt utbyttensnivå med et vedtatt minimumsnivå
- Budsjettere moderat forsiktig for å unngå overraskelser

Økonomiske styringsprinsipper

Venstre har vært pådriver i den nye kommunen for å kjøle ned kommunens gjeldsforpliktelser og sette tæring etter næring i ambisjonene for nye investeringer. Det er for oss mye viktigere å ta vare på, vedlikeholde og videreutvikle det vi allerede har, enn å bygge nye ting. Denne budsjettkonservative profilen vil vi ta med oss inn i ny periode.

En lavere gjeldsbelastning vil gi innsparinger på driftsbudsjettet og dermed kunne gi bedre tjenester. Alle innsparinger vi i Venstre kan få på finans vil vi putte rett inn på driftsbudsjettet, for å styrke tjenester hvor kvalitet har blitt skadelidende for innsparinger, og for å motvirke innsparinger som automatisk følge av befolkningsnedgang.

Drift

Drammen Venstre vil:

- Budsjettere høyere på programområder som har gjennomført innsparingstiltak i mange år uten å klare å møte budsjettkrav
- Vurdere kost/nytte grundig før vi aksepterer “demografinedtrekk”; for å unngå selvforsterkende negative spiraler for programområder med befolkningsnedgang
- Alltid sette kvalitet for den enkelte innbygger foran innsparing på drift
- Være positive til alternativer til dagens bestiller/utøver-modell på HSO, dersom utredning viser at dette kan gi besparelser på drift uten å svekke kvaliteten
- Påvirke Venstre nasjonalt for å endre tildelingsmodellen til kommunale enheter, slik at det gis tilskudd per enhet i stedet for per hode

Investeringer

Drammen Venstre vil:

- Ikke gjøre investeringer som krever innsparing på driftsbudsjettet for å klare egenkapitalkrav
- Ikke gjøre investeringer som skaper risiko for fremtidige nye kutt på driftsbudsjettet
- Styrke kommunens innkjøps- og anbudskompetanse for å gjennomføre investeringer
- Gjennomføre fremtidige anbudsprosesser inhouse og hindre outsourcing til konsulentselskaper; for å ta sterkere internt eierskap til kvalitetssikring av fremtidige store prosjekter

Øvrige styringsprinsipper

Drammen Venstre vil:

- Prioritere nedbetaling av gjeld ved anledning, og sette et mål om å få kommunens gjeldsgrad ned i 80%
- Sikre at kommunens fondsforvaltning styres etter samme klimamål som Oljefondet
- Sikre at FNs bærekraftsmål ligger til grunn for kommunal planlegging

Vedtatt av Drammen Venstre 18.03.2023